

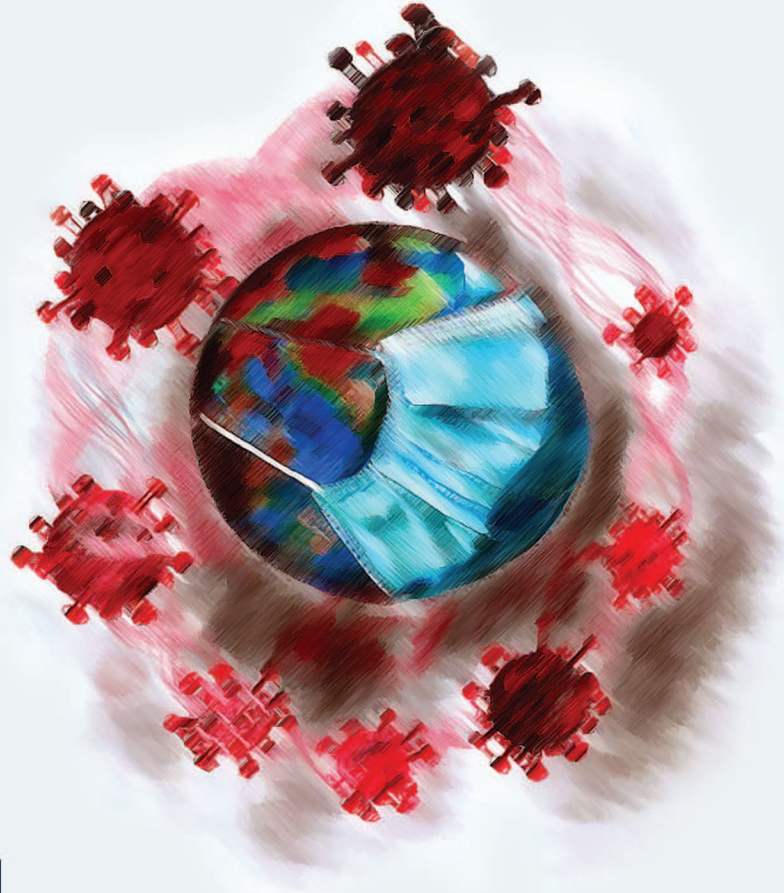


ا کرونا حکایه لری | ۵

بلخ، جوزجان، فاریاب، سرپل، سمنگان، تخار و کندز حکایه لری

قورقینچلی کونلر

محمد عالم کوهکن، علی پیام



ACKU

کرونا حکایه لری
قورقینچلی کونلر

نمبر سپررسی ۴۵۴



Facual Stories on Covid-19

The Days of Fear and Death

M. Alim Kohkan and Ali Payaim

" وضعیتدن گمانلنگن قونی-قوشنی بیزدن جیرکنه باشلشدی. نفرت ارلش شبهه لنیب قره شه دی بیزگه. قولیمیز کؤکسیمیزده معامله قیله میز. محله داش، قونی- قوشنیلریمیز مپندن اینیقسه دوکتور تپمور سینشته دن شفا تاپکنلر. هر بیر نینگ دردیکه درمان بؤلگنیمیز. باسیقلیک بیلن وضعیتنی کنترول قیلیشیمگه قره مه ی، قوشنیلریمیز «بولرنی کرونا اوشله گن، کؤچسینلر، دب بؤلشسین بوله!»- دب محله گه گپ ترقه تیشگن. اولرنینگ «چیسینله، کؤچسینله، بو پیردن کبتیشسین بولر! شوم آیاغ اېکنله! بؤسه پولیس چقیره میز»- دېگن دغدغه اوچیکه مینگن."

توانا

پناهه ای برای نشر کتاب، ترویج فرهنگ کتابخوانی
و توسعه ای کتابخانه ها در افغانستان
ACKU Box Library Extension



ISBN 978-9936-662-17-9



9 789936 662179



قورقینچلی کونلر

(کرونا حکایه لری)

قویاش بیلی ۱۴۰۱



توانا
برنامه‌ای برای نشر کتاب، ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی
و توسعه‌ی کتابخانه‌ها در افغانستان
ACKU Box Library Extension

قورقینچلی کونلر

(کرونا حکایه‌لری)

محمد عالم کوهکن و علی پیام

ناشر: کابل بیلیم پورتیده‌گی افغانستان معلومات مرکزی

گرافیک و صفحه لرنی ترتیب گه سالوچی: فرداد

ادبی کوزه تووچی: کاوه جبران

نقشلرنی چیزووچی: ام‌البین بهادری

برنامه مسولی: کاظم حمیدی رسا

نشریات کمیته سی: عبدالوحید وفا، محمد حسن تلقین، فیض محمد نایاب

نشر سیره‌سی: ۴۵۴

نشر ییلی: قویاش ییلی ۱۴۰۱

شاپک: ۲-۰۳-۶۶۲-۹۹۳۶-۹۷۸

اۋقووچى بىلن سۆزلىشىۋ

ايرىم حادثەلەر فقط تارىخىي واقىئەلەر بۆلمەگنى اوچون اولرنى يازىش و ئىبت ايتىش بىلن تارىخ يازىپ بۆلمەيدى. اوشبو واقىئەلەر تارىخ اوچون بىر منبع بۆلىپ بىلەدى. بىراق، يىنگى روزگار اوچون مەم بىر نقتە اۆلەراق تارىخ يۇنەلىشىنى اۋزگرتىرەدى. و بو آرەدە انسان نىنگ تارىخ بۆيىچە بىلىمى اۋزگچە كىفىت گە اېگە بۆلەدى.

كرونا پندىمى سى ھم انه شو حادثەلردن سنەلەدى. بو آفت، فقط يۇقمە بىر كسل لىك نىنگ كوتىلمەگن سرعت بىلن ترقلشىدىن عبارت اېمس اېدى. بلكە، دنيا اقتصادى نىنگ چۈكىشى، ايشسىزلىك نىنگ كېنگ پىمانەدە قوللاچ يايىشى، جهان ساغلىقنى سقلش تىزىمى نىنگ طالبلرگە جواب بېرمەگنى و ھمەدن مەمراغى بىگىرمە بىرىنچى عصر انسانى نىنگ ناچارلىگىنى نمايان قىلدى.

اۋز تخىلى اساسىدە دنيا بىلىملرىنى بوتونلەى اېگلەگنى گە ايشانگن انسان، آسانگىنە اۋزىدن بىر نېچە مىليون برابر كىچىك بۆلگن موجوددن اۋزىنى اسرەش اوچون اونىنگ برابرىدە قلقان قۇلەلەدى- يو، كوچسىزلىگىنى كۆرستدى. انه شو باعث، كرونا وىروس نىنگ ترقلشىشى شونچە كە، يوقمە بىر كسللىك ترقلشىشى بۆلىپ گىنە قالمەى. انسانىت تارىخى نىنگ يىنگى بىر

باسقیچی هم ابدی. اوشبو باسقیچ خاطره لرینی تاریخ نینگ حافظه سیده سقلش یکه تاریخ عهده سیدن چیقہ آله دیگن ایش اېمس البته. چونکه، تاریخ روایتلر اساسیده شکللنہ دی و فقط بیریک واقعه لرینی روایت قیلہ دی. کیچیک حادثه لرگه دقت قیلمه یدی. همدہ اجتماعی بیر فاجعه نینگ ایگین - چیگینی، شونینگدېک اوشبو فاجعه نینگ زمینہ سینی اؤرگنمه یدی. بو بېرده ادبیات میدانگه کبلہ دی. واقعه لرگه دقت بیلن قره یدی. و هر تامانی اېچیللیک بیلن عکس اېتدیره دی. تخیل بیلن یوغیریب نهایتده بشریت خاطرہ سیگه تاپشیره دی.

شونینگ اوچون بوتون دنیانی فتح اېتگن کرونا کبی عالمگیر بیر فاجعه خاطرہ لرینی فقط رسمی و نارسمی تاریخ آرقلی اېمس بلکه، ادبیات واسطه سیده هم کپلگوسی اولادگه اؤتکزیش کبره ک ابدی. اوشبو فاجعه خاطرہ لرینی منگو قالیشی اوچون ادبیات تاریخگه کؤره کؤپراق حصه قوشیشی لازم.

حیات نینگ ایریم ساحه لریده انسانی تجربه لرینی سقلب قالیشنی اؤزی نینگ مهم وظیفه لریدن دېب بیلگن افغانستان معلومات مرکزی (ACKU) کرونا شرایطیده پیشقدملیک قیلیب اوشبو ساحه ده انسانلر تجربه لرینی قید اېتیش بؤیچہ فعالیتلرنی باشقریش اؤز بؤینگه آلدی.

قۇلینگیزده گی کتاب انه شو مقصد اوچون عملگه آشیریلگن سعی و حرکتلر نتیجه سی دیر. بو کتاب افغانستان وطنداشلیری نینگ تیریک قالیش اوچون عملگه آشیرگن مجادله لرینی، کرونا ویروسگه قرشی آلیب بارگن کوره شلیری، قهرمانلیکلری، جسارتلری، شکستلری و مؤفقیتلری عکس اېتدیریلگن حکایه لر تۆپلمی دیر. اوشبو حکایه لر قهرمانلری افغانستان کبی قشاق و قلاق بیر مملکتده یشب کوره شگنلر.

اوشبو کتاب یازیلیشی تۇغری سیده قیسقه معلومات.

کرونا ویروس ترقلیشی نینگ بیرینچی تولقینی سۇنگیده، افغانستان

معلومات مركزى كرونا گه قرشى مجاله بؤييجه تجربه لرنى تۇپلش لايحه سيني توزدى. افغانستان نينگ آلتى فرضى زونيدن كروناگه قرشى عملگه آشيريگن كورهش نينگ بشرى تجربه لرنى بيغيش باره سيده قرار قبول قيليندى. بو آلتى زون كابل، شمال، جنوب، شرق، غرب و مركزى منطقه لرنى اوز ايچيگه آردى. دستلب محلى همكارلر يميز معلومات و حياتى تجربه لرنى اهالى بيلن صحبتلر اؤتكزيش آرقلى تۇپله ديلر. كپين اوشبو معلوماتلر نظارتچى گروه تامانيدن تپكشير يليب يازو وچيلرگه تاپشير يلدى. يازو وچيلر ايسه بير و يا هم بير نچه تجربه نى بيته حكايه ده عكس ايتدريدلر. دېمك، اوشبو تۇپلم حكايه لرى واقعتلر اساسيده يازيلگن. واقعه لر حياتده يوز بېرگن حادثه لردن عبارت. يازو وچيلر اوشبو حكايه لرده فقط حكايه فضاسيني يره تيشگه اورينگنلر.

حكايه لرنى يازيشده امكان قدر واقعه لر يوز بېرگن بېرلرده گى محلى فرهنگلر نينگ توسى و تاتى سقلب قالينگن. بولر آدم لرنينگ آتيدن آليب جايلر، كيملر، آزيق - اوق، اوسيمليك لر نى اوز ايچيگه آله دى. يازو وچيلر يميز اوشبو حكايه لرنى فارس، پشتو و اوزبېك تيللريده يازگنلر. كپين هر بير تيلده يازيلگن حكايه لر باشقه ايكي تيلگه ترجمه قيلينگن.

نتيجه ده اوشبو حكايه لر آلتى دفتر قابليده مستقل اثرلر شكليده نشر ايتليدى. قۇلينگيزده گى كتاب اولردن بېرى دير.

كابل بيليم يورتيده گى افغانستان معلومات مركزى

توانا برنامە

موضوعلار رويخى

- ۱۰ یرمىمنى ایزله یمن
- ۲۱ آغریق
- ۲۸ حیات سبأغى
- ۴۲ سلامتلىك كولىب باققنده
- ۵۱ سیناۋ
- ۶۰ تۇختەمىش
- ۶۸ قىزلر شاه
- ۷۶ وصیتنامە
- ۸۴ قۇرقىنچلى كونلر
- ۹۶ جنلر و پرىلر
- ۱۱۰ بىر یشىرگن جانلر
- ۱۱۸ ایسیق نان هیدى
- ۱۲۶ آى جمال
- ۱۳۴ قاره قاچ

یرمیمنی ایزله یمن^۱





مېن دوكتور هولكر سىنىشتە بۇلە من. حياتىم نىنگ شوگىنە يىشىل فصلىدە يقىن- يقىندە باشدن كېچىرگنلىرىم نىنگ بىر شىنگىلىنى حكاية قىلىپ بېرىمىن، دېدىم. بو گىلرنى او يىمدن، ايش خانەمدن، يقىنلىرىم، دوستلىرىم دورەسىدە توريب گىپىرە ياتگىنىم يۇق. اۋتە اغىر، جمباقلى، ساكن بىر مكاندن حكاية قىلىپ، دردلىشە يىمىن.

اېر-خاتىن ايگىمىز هم دوكتور بۇلىب شفاخانه دە ايشلەيمىز. قىش الدى هوانىنگ كېسكىن اۋزگريشدن كسللرنىنگ سانى ارتىب بارماق دە اېدى. شفاخانه مىزدە دوكتور يېتىشمسلىكى سېزىلىپ توردى. معاینه خانه مىزگە؛ حتى كە، او يىمىزگە هم كسللر كېلىشى نىنگ كېتى ارىمە يېدى. ايش ساعتلىرىمىز كۆپە يىگن انلر اېدى. دوكتور تېمور سىنىشتە نىنگ ايشى اۋتە اغىر، او جراحلىك قىلدەدى. مېن اېسە بالەلر دوكتورى من. انترېت صحىفەلرى ارەلب، جهان ايوانى طبابتىدە يوز بېرە ياتگن واقعه- حادثەلرنى اۋقىب بارە من. "كويد-۱۹" دېگن يازوو دنيا يىنگىلىكلرنى بند قىلىپ توريېدى. مجازى ترماقلىدە قرە-مە قرشى معلوماتلر بارگن سىرى تۇلقىنلردى. چىندىن دنيا بۇلىب بو وىروس يىشىن يىزلىگىدە ترقه لىب بارماق دە اېدى.

بىز او يىدە اېدىك. اېندى ادملر ارەسىدە: "اۋلەت ترقلە باشلەبتى، وىروس كېلىتى ختايدىن. اوزاق- يقىنلردە انسانلر توت دەى تۇكىلىب اۋلە ياتگنمىش"- دېگن دوو- دوو گىلر يورە باشلە گن كىزلر اېدى. دوكتورلر مسالەنى توشىنىپ، معما تگىگە يېتگن. عادى ادملر ارەسىدە وهىمە قۇزغلان سالماق دە. كىمدىر اوندى، كىمدىر بوندەى دېشەدى. ايگىمىز هم او يىدە مىز. شفاخانه دن قۇنغىراق قىلىشدى. يوقىملى، خوفلى كسللىك كون ترىبىگە چىققن. ضرور

چارە- تەبىئىي كۆرۈش كېرەكلىكى ھەمدە ئېرتەگە ئىلمىي مەجلىس بارلىقىنى
 ايتىپ، بىر قانچە كۈنلۈك كېلىشىمىزنى سۈرەشدى. ئېرتەسى غىز ايتىپ
 باردىكى شىفاخانىگە. ئىلمىي كىمىسىيۇندە مۇسۇق تېۋرەگىدە كېيىلدى...
 كۈن بۇيى كىسەل كۆرەمىز. نەزىمىدە چىق- چىقلىق تۈرگەن سائەت مەيلىرى
 چىراقدىن زۇرغە سۈدەرلەياتىگندەي گۇيا. آسمان اوزرە قىلىن قارە بولۇتلىرى
 سوزە ياتىگندەي. ھوانىنگ طعمى قاچىپ، آغىرلىشىگەن، كۈن ساۋى باشلەگەن
 پىتلىرى ھېدى. تىرىكچىلىك آدەملىرى تىن آلىشىگە مەجال بېرمەپتى. دەلىزدە
 يىتابلەنگەنلىرىنىڭ اينىراق تاۋۇشى اېشىتىلەدى. بالە كەيلىرىنىڭ قى-چۈ
 آۋازى، خاتىن-خەلىق نىنگ غاۋور-غورۇر گېلەشىشى ساكنىلىكىنى بوزىپ
 يوبارگەن. كىسەللىككەن ھەم كۆرە كىمبەلغىلىك، ناچارلىك بىمارلىرى بوزىگە
 قىلىپ چىققەننى بىلىنىپ تۇرىدى. خىيالىمدە كىسەللىرى: "دوكتۇر! ھە! ئۆل
 قارىمىنى تۇغىزىنىڭ، كېيىن كىسەللىرىمىزنى دولانگ" - دېيە ياتىگندەي. يۈرەگىم
 غىش تارتەدى بۇ نەزەرنى كۆرىپ. توماۋ اوشلەگەن كىسەللىرى كۇپراق كۆزگە
 چىلىنەدى. قۇلىدە ياش بالەسى، كىلتە-كىلتە يۈتلەياتىگەن خاتىنلەر صەفى اوزون.
 ايسىغى چىقىپ، نەفس آلىشى قىيىنلىشىگەن بىمارلار ھەم كۇپەيە بارماقدە ھېدى.
 بوتون ۋىلايەتدە ئۆلىم كۆلنەكەسىنى سالىپ تۇرىپتى، آدەملەر آرسىدە تىلفاتلار
 بار...

ايشىدە مەز، انچە گەچە قالدىكى شىفاخانىدە ئۇشە كۈنى. ايش سائەتلىرىمىز
 آشىگەن، خەدمەت قىلىپ تۇرىمىز ھەر خالدا. بىر ھەپتە گە بارمەي ۋەسىت
 كېسەللىرىمىز. احتىياق چارەلىرىنى كۈچەيتىرگەن بىر رەزىمىدە كۈن بۇيى كىسەل
 كۆرەمىز. كىسەللىرى: "دوكتۇر! ھە! ئۆل" - دېگەنچە بىز رەيىب بۇزەرىشەدى. قۇياش باتىشىگە
 بىر سائەتچە بار ھېدى. بۇ ساغە ھەتلىپ، تىشقىرىگە چىقىشىم بىلەن شەھەردە
 ايسىرىق تۇتەيپ، پۇل تاپەياتىگەن بالەلەرگە كۆزىم تۇشەدى. بۇ خالەتنى سىرە
 كۆتمەگەندىم. تۇقىز-ئۇن ياشلار چەمەسى يۈپۈن كىيىنىگەن بىر بالە كېلە سالىپ،

توتب تورگن ایسیریغینی تېگره مدن ایلنتیریپ، "ایسیریق مینگ دردگه دوا، اسپند بلا بند" - دېگنچە مېنگە تامان قۇلىنى چۇزىپ تورىدى. تنگە-تونگە اوزىش ایلینجیده باشقە ایسیریقچیلرهم یاپریلیشيب: "مېنى آدمیم، بو مېنى آدمیم نرى تور" - دېپە بیر- بیرى نینگ کؤکسیدن سوریشردى. باله لردن بیر-ایکیتەسى: "منه ماسک، ماسکنى قۇچقارى مېنده! آلىنگ، آلىب قالىنگ کرونادن اسره یدى سىزنى؛ آنەم ینگى تىکتيله" - دېپە قىچقیریب توریشیدى. ایشدن اویگە قەتیشیم کبرەک ابدى.

مېن ابریم بیلن خیرلەشيب، اویمگە قەتیب کېلدىم. عمر یۇلداشیم دوکتور سینىشتە نوبتچى بۇلىب شفاخانه دە قالدیلە. قەياققە قولاق آسمەنگ ینە اۋشە-اۋشە "کرونا"، "ختای وىروسى" - دېگن گپ تیللردە داستان. کتە-کیچیک نینگ آغزیدە شو گپ. کیشیلر تلویزیون قرشیسیدە یاتیب آلیب، بوتون دینادن خبر تینگلەشر، اېشیتگنلرینی باشقەلر بیلن بۇلیشیر، تۇغرى، ناتۇغرى دېگن تارتیشولى گپلر راسە قیزیگن بیر پیت. کیمدیر قۇرقیب وهیمە قیلسە، ینە کمدیر «اسرەسە بلا یۇق، اسرەمسە پناە یۇق!» دېیشردى. همه هدیکیسیرەب یشەیدى. آدم اۋز سایەسیدن قاچە یاتگن كونلر کېلدى با شلرگە...

اېرتەسى شاشیلینچ شفاخانه گە کېلدىم. ایشخانەم گە قەیریلەپکین اېدیم هم کە، جانیم جیمیرلېب، سېسکەنىب کېتدیم. عمریمدە بیرینچى بار تابوت کۇریشیم اېدى. اینیقسە ایکیتە اۋلیکنى بیر پیتدە شفاخانه دن آلیب کېتیشلرینی کۇریب، قوتقو چولغب آلدی، قۇرقوگە توشدیم. بوندە یوقوملى کسللیک آدم تئلەمەیدى. غفلتدە قالدینگىمى تايیب بیقیلەسن. اۋنگلە نیشینگ آسان کېچمەیدى، سۇنگ کېچ بۇلەدى کپین.

اویمیزدە اېدیك، کوچە یتیریلگن رژیمدە ایشلب کېلماقدە میز. بیر هفته اۋتر-اۋتمس ابریم دوکتور سینىشتە اۋزى نینگ بی تابلیگینی ایتدی مېنگە. یورەگیم شوو اېتیب، رنگ و قوتیم اۋچیب، قۇرقیب کېتدیم، یۇغ

ابى؛ كۆرىنىشىنىڭ يىخشى، - دېدىم. و دراو ايسىغىنى اولچەدېم، قرەسم ۳۹درجەنى كۆرستەپتى تېرمامېتر. بىر پيالە موزدەى سوو كېلتىرىب، پراسىتامول اىچىردىم. نى كۆرگوليك كە، كۆپ اۋتمەى شېبەلرېم حقىقتگە ایلندى. ھە، كرونا، كرونا انىقلەدىك. دكتورىمىزنى اوشلبتى قورىب كېتگور كرونا. اېر-خاتىن ايكەى دوكتور بىر بۇلىشىب، در حال قۇشىمچە احتياط چارەلرېنى كۆرەباشلەدىك. دوكتور سىنىشتە كېچىكتىر مسدن قرنتىن رژیىمى گە اۋتدى. بر هوا بىر خانەدە جاي سالیب، سووقلىك بېرە بېردىم. كۆكتلر، زېرە، دارچىن، زعفران، زنجبیل، ايسپرەك، شىرىن مېە، لىمو، قلمپىر، انغىز، مرچ، عسللرنى غملەدىك. آش- قىتىغ پىتكىزىب توردىم كسلگە؛ كېتىنى اوزمسدن دارى- درمانلرنى زۆرەپتېردىم. نېمە قىلىسم ھم تاثير قىلمەپتى. ايسىتمەدن دىر- دىرتىتر اېدى، يىخشى بۇلگىنى اۋرنىدە كون سايىن آغىرلشە باردى. عايلەمىزنى اضطراب اۋز شكنجەسىگە آلگن دملر. آتە-آنەلرېمىزگە خبر قىلىشگە كېچىكدىك؛ اولر آلىسىدە تورىشەدى. بالەلرنى محافظتى كىتە ايش بۇلدى مېنگە. شفاخانە بارەىمى، بالە- چقە گە قرەىمى؟ بىر جانىم بىلن قەى ياققە چاپرىمنى بىلمەى قالگنمن...

وضعىتدن گمانلنگن قۇنى-قۇشنى بىزدن جىركنە باشلشدى. نفرت ارەلش شېبەلنىب قرەشەدى بىزگە. قۇلىمىز كۆكسىمىزدە معاملە قىلەمىز. محلەداش، قۇنى- قۇشنىلرېمىز مېندن اىنقىسە دوكتور تېمور سىنىشتەدن شفا تاپگنلر. ھر بېرى نىنگ دردىگە درمان بۇلگنمىز. باسقىلىك بىلن وضعىتنى كىترول قىلىشىمگە قرەمەى، قۇشنىلرېمىز «بولرنى كرونا اوشلەگن، كۆچسىنلر، دَب بۇلىشسىن بولە!»- دېب محلەگە گپ ترقە تېشىگن. اولر نىنگ «چىقسىنلە، كۆچسىنلە، بو بېردن كېتىشىسېن بولر! شوم آياغ اېكنلە! بۇمىسە پولېس چقىرەمىز!»- دېگن دغدغە اوجىگە مىنگن. آغىر بىر احوالە تۆشكدە مىخلەنىب ياتگن اېرىم دوكتور سىنىشتەنىنگ دردى زۆرەىدى. كرونا كسل نىنگ مغدىرېنى قىيە باشلەدى. قۇشنىلرېمىز شىمشەسى ىرە

اوستىگە گزەك بۇلىب توشدى. اطرافدەگى احوالنى كۇرىب- بىلىب تورگن دوكتورىنىڭ يورەگى چۇكدى. «بولر كۇچمەسە، كۇرپە- تۇشەگىنى كۇچەگە آتەمىز»- دېگن پۇيسەلر يىنگرەب توريىدى. باشىمىزگە خودى آسمان ق-پېشىگندەى. كۇكدن لعنت يامغىرلىرى تىنمەى قويىلەياتگن سىنگىرى بىر حالت حكمران ابدى.

...خىرىت. وضعىتدن خىر تاپگن چېت ابل تشكىلاتلىرى بىزگە ياردم قولىنى چۇزدى. شاشىلىنچ چارە- تدبىرلر كۇرە باشلەدىلر. آذىق- آوقىمىزنى پىتكىزىب توريىدى. دارىلر و كېرەكلى چارەلر ھم مەھيا بۇلدى. حتى، اويىمىزگە جھازلر آلىب كېلىب، اكسىجن بىلن ھم تامينلشدى. "اۋزىنگىزنى باى بېرمىگ" - دېب كۇنگلىمىزنى كۇتريشدى كون باتردن كېلىشگن مەھربانلىك تشكىلاتىگە علاقە دار شخصلر. دوكتور تېمور سىنىشتە گىپرىشگە تىلى ايلنمەيدى. اونگە ھوا بىتمەيدى. اۋزىم انگلىسچەلب سۇراقلىرىگە جواب بېرىب توريىمىن. ايسىغى توشىب، كۇتريلىب تورهدى. دوكتور سىنىشتەنى ۴۰ درجە تنە ايس-ئىقلىگى قاوجىرەتىب بارەياتىر ابدى... اويىمىزدە كرونا كىتروولدن چىقدى. وىروسنى قەى بېردن يوقىتىرگىنى بىلمەيمىز. كېتمە- كېت دارى بېردىم، بىر پس اۋتىب، ايسىغى ۲ درجە توشدى. بىر اۋزىگە كېلىب: "اىچىمدە كېچەياتگن جريانلرنى گىپرىشدىن عاجزمن ھولكر. حياتدە اېنگ آغىر آغرىق كرونا آغرىغى بۇلسە كېرەك. اېت و سويەگىمى قىيمەلەگىچدن اۋنگزەياتگندېك، تىمدە درد تويەمن" دېپە اېزىلىب گىپردى دوكتور... اۋزىمنى زۇرغە توتىب توريىمىن.

مېن ھمايە چارەلرىنى كۇرىب، يىرىم كاسە سويوق آش اىچىرەى دېب آلدىگە كىردىم. دوكتور سىنىشتە نىنگ كۇزلىرى جىققە ياشگە تۇلدى. دردلىرىنى تىلى اېمس قرەشلىرى ايتەپتى. اونىنگ مەجتىلى كۇزلىرى سۇنىق، سۇلغىن، اىچىگە نورەب بارەياتگندەى. كۇزلىرى اچچىق ياشگە تۇلگن دوكتور سىنىشتە «اولكر! نىخات كە مېن بو ياروق عالمنى ترك اېتسىم، نىخات مېنىگ

بىر چىچىك آرزو-اميدلارنىمىنى گورگە آلىپ كېتسەم، نىخات!!» دەدى ماۋوس
 آھنگدە مېنىگە قوب. ايچىم يىغلب، دردىمنى زۇرغە يوتىپ توريىمەن. كۈنگلى
 گە مدار بۇلەيىن، دەپ تسلى بېردىم. بالەلر يىنگىز ساغىندى، تىزلىكدە نصىب
 بۇلسە گۈلدەي بۇلەسىز. يەنە ھەمىشە گىدېك جان و جگرلر يىمىز، دوستلر و
 اورتاقلر يىنگىز بىلەن تۇپلەنىشىپ، يىخشى كونلرنى خوش قوشىلەيمىز، دەپ
 يوپە تىماقچى بۇلدىم.

سۇنگ مېن قازان تىباقلرنى يووۋى، دەپ آشخانە گە باردىم. بىر و كۇك
 جاي بېرمەپتى. خانەمگە كىرىپ آلدىم. ناچارلىكدن يورەگىم تۇلىپ
 يىغلەدىم؛ كىملىگىم كېلدى، قۇلىمدەن ھىچ نرسە كېلمەياتكىندەن اوكسىندىم.
 وضعىتگە داش بېرەلمەي، سېزدىرەمسەن اوينى ترك اېتىدىم. آچىق ھوادە
 بىر پىس ايلەندىم، سۇنگ اويىمگە قەيتىپ كېلدىم، خانەمگە كىرىپ، يەنە
 تۇيىپ- تۇيىپ كۇز ياشى قىلدىم. اويىمىز انجالملرى تىلگە كىرىپ، بىر
 ناخوشلىكدن درك بېرىپ توريىدى نظرىمدە. خانەلر ھواسى بۇغىق و آغىر،
 ساكنلىك چۇككن. بو يوم- انجالملرىمىز نوحە قورىپ، عزا توتەدىگندەي
 گۇيا. اۋلىم دېرەزدەن تىشلرنى شقىردەتتە توريىتى. حيات ايرىلىق كويىنى
 چلەياتگن مثال. دوكتور سىنىشتە نىنگ كۈنگلى چۇكمەسىن دېپە، يوزلر يىم
 گە تۇر يايگن مصىت شىرپەلرنى يىشورىشگە اورىنە مەن. ھلى اۋتەمەگىم
 قارە كونلر مېنى سۇراققە توتە ياتىر اېدى. كېلەجك مېنىگە ھلى قىدە سەن؟
 دېپە ياتگندەي. بو جمعىتلردە تىم بالەلى خاتىن ذاتى بىختىلى يىش كىتىشى
 مەكەن بۇلمەگن ايشلردەن. مېن كېرەك مەن، ھە كېرەك! كېرەك مەن فقط
 اېركلرنىنگ قوجاغىنى ايسىتىش اوچون، اېرەك اوچون كېرەك مەن... يېتىم
 بالەلر يىم چە؟ قالگن عمر يىم مېنى خودى شكنجە گە سالە ياتگندەي. ھلى
 بولر حلولا! دەدى مېنىگە... دردلر يىمىنى ايچىمگە يوتە مەن... اۋلىب- اۋلىب
 تىرىلە مەن "دېگنلرى شو بۇلسە كېرەك. دوكتور نىنگ جانى مېنىنگ ايچىمدە.
 بو جان ايچىمدە ساويمەسىن دېيىمەن؛ كۇز اۋنگىمدە بە تمام اوزىلىشەن قۇرقە

من... مېنى امیدسيزلیکدن باشقه نرسه اوزیگه یولتمه پیتی. اوزینگدن باشقه هیچ کیم سېنى اېشیتمه بدی؛ نه چاره قیله مین! آسمان بلند بیر قتیق. اېنگ آغیر باتگنی هم انه شو یالغیزلیک اېدی مېن اوچون.

اویقیم قاچگن، قیغوگه قاریلیب یاتیب من، توز تاتگیم کېلمه یدی. باله لر نینگ ایزى-چوولری ایچ و بغریمنى اېزىب بارماقده. تالیقق نىمندن بیر پیت کوزیم میزغییتی؛ باله لیک قوچاغیگه آتیلیمن، توش کوره پیکن اېکنمن. الغاق-دالغاق توشلر توفانی ایچره الحیره یله یمن، تله سله نه من. کیم-کېچک لریم، کورپه- یاستیقلر بیلن آلیشه من. "اېشیتمه پیسی می؟ شونچه چقیره من نېگه تاووشینگیز چیقمه یدی آتەسى! ایی ایی؛ وادریغ! کورنیمس قاره قوللر ایلگیمده گی قیپ- قیزیل آلمەنى "یولقیب کبتدی، دېب اورنیمدن سېچیب توریمن. قره سم یانیمده هیچ کیم یوق. یاستیغیم نینگ یریمی بوش. یاپیریم ای! دېبه یاقه اوشله دیم. ینه توشلریم نینگ دوامی اېسیمگه کېله باشله دی. اېه-سینگیللریم، بؤیداش دوگانه لر ایله "خاله-خاله" اؤینه ماقده اېکنمیز توشیمده. یخشى کورگن قوغیر چاغلریم بیلن مستانه اؤینه یمن. باله لیک سلطنتی اوستیده حکمران من. "باله لیگیم پاشالیگیم" - دېگنلر دېک. توشیمده بی خواستدن قوغیر چاغیم قنى! کیم آلدی قوغیر چاغیمنى؟! - دېب داووشیم باریچه قیچقیریمن؛ تاماغیم یریتیلوگدېک بقیریمن اېکن- بیلسم. باله لریم بیلن اویده یالغیز من، یالغیز. عمر یولداشیم بیر هفته دن بویان شفاخانه ده یاتقیز یلگن. باله لر نینگ نان و آشینى بېرگنی اویگه کېله من و ینه شفاخانه گه باره من. یالغیز لتمەى، کوز قاره بولیب توریمن. کپینگى پیتلری نفس آلیشى اؤته آغیرلشدى. ماسلمه یاردیمده قینه لیب نفس آله دی. شو بوگون وقتلى راق اویگه کېتیب قالدیم. تورر جایمیز بناگه قره ب قه یریلرکنمن، باله لریم دیره زه لردن چوویله شیب، کوزلری مؤلتیره ب ییغلب تورییتی. اویگه کیریب دراو دیره زه لرنى آچیب هوا المشتیردیم. باله لریمنى آووتدیم، ییدیردیم و ایچیردیم. اولر آتەسىنى ازانچه

ساغىنگىنلار. مېن اپسە آتەنگىز بوگون، اپر تە كېلەدى قىلىپ، گودكلرنى يوپىنتىرە من. شو زېل تون بۇلىپ، كون بۇلىپ عمر اۋتە باتىر اېدى.

كونلرى گرەنگسىپ تالىققىنم باعث توندىن اۋسانگىنم. تون بۇلە بېرسە يورەگىم بېزىلەى بېرەدى. كاشكى قوياش باتمسە، تون بۇلمسە، دېمىن ايچىمدە. كۈنگىم بىر قىلگە آسىغلىق. دوكتوردىن خبر آلىش اوچون ارە- سېرەدە شفاخانە بىلن باغلىنىپ تورىمىن. تانگ سحر اوياغىنىپ كېتىدىم. دېرەزدەن كۈچە بۇلىپ تونگولە من... صلابت تۇكىپ تورگن بۇيىگە كۈزىم توشرمى دېمىن. كىچ بۇلىپ قالدى. مېنى اېزەياتگن آنلر يقىنلشماقدە...

...قندەى اوخلب قالگىنمىنى بىلمەيمەن. تون يريم اوياغىنىپ كېتىدىم. كوچە ياغدوسى نىنگ يلىغى پردە آرتىدىن اوياگە توشىپ تورىبتى. ينە قارە باسگن اېكن آغىر توردىم جايمىدىن، تېرەنگىم كېلمەدى. قرەسم دوكتور سىنىشتە يانگن تخت تۇشك بۇم-بۇش. يالغىز اۋزىم ... تشقرى نىنگ بىر قىتىم يالقىنى تىرقىشىدىن دوكتورنىنگ تصورىگە توشىپ تورىبىدى. عكس شىشە آرتىدىن صلابتە پارلەپىتىدى. دوكتورنىنگ عكسىنى بغرىمگە باسدىم و ھونگرەب-ھونگرەب بىغلىدەيم. كۈزلىمىدىن آققن دوو-دوو ياشلر صورتى ھۇل قىلىپ يوباردى. اچىق كۈز ياشلرىم كولىپ تورگن لىلرى نىنگ سېوگى عمانىگە غايانە قۇشىلىپ كېتىدى. يورىپ، ايلەنىپ، توننى تانگە اولب چىقىدىم...

قوياش اېندى نور ساچە باشلەگندەى. آغىر وضعىتگە قرەمى، آدملىر تىرىكچىلىك عرابەسىنى تېرەتەى دېب شەر تامان حركتلنماقدە. كۈچەدە قىسى دىر بالە نىنگ: "آلىب قالىنگ! بىرىك-بىرىك خانگى، مزەلى سېمىز تاووق غلەسى فقط بىزدە! بىزدە!!" دېگن قىچقىرىغى اينگرەپىتىدى. بىز اپر تەلبكى چايگە چاغلنەمىز. آتەلرى سىز بالەلرىم اوقتلنگىسى كېلمەيدى سېرە. بىر پىت اۋغلىم: «آنە-آنە!» "دوكتور ھولكر سىنىشتەنى چقىر دېپىتى كىم دىر!"- دېدى. يا پىرىم، دېپە يوگىرە سالىپ گۇشكىنى قولاغىمگە توتىدىم؛

سلاملەشىپ، جواب قىلدىم تىلفوندا. تەننىش آواز شىفاخانا رىيىسى اېدى. «تقدیر اېکن؛ سىز اېندى شىفاخاناگە كېلىپ اۋتیرمنگ، علاجى يۇق. بالەلرینگىزگە باش بۇلىنگ، سىزگە تۇزىم بېرسىن؛ صبرلى بۇلىنگ. دوكتورنى قۇلدىن بىسى... ر... دىك!» - دېگن يىغى ارەلش آواز مېنى تىرىكلەيىن اۋلدىردى. او اېمس، مېن اېدىم تابوتدا ياتگن اۋشە پەيت. بۇغزىم يىغىگە تۇلىپ. اخخخخخخ! وادریغ! ياستىغىم یرىم بۇلدى؛ بختىمدن ايرىلدىم مى ھلى؟! اېندى یرىمنى قەبدن ایزلب تاپە من، دېگنچە چوقور آه چېككىم اېسىمدا...

منە ارەدن بىر يىل اۋتەى دىب قالدى. اۋشە مېن دوكتور ھولکر سىنىشتە بۇلە من، منە يانىمدا بىر قىز، اىكسى اۋغلىم تورىتى. بىر-اىكسى ساعتلردن كېپن قویاش افققە باش قۇيەدى. او يىمىزگە قەيتىشگە ناچارمىز. بىز شو لحظه دوكتور تېمور سىنىشتە نىنگ سۇنگى منزل و منگو مکانى اوزرە كۇزلر تۇلە ياش ایاق اوستىدە تورىمىز. بو بارسە كېلمس جايگە اوچتە بالەمنى يېتىكلب كېلدىم. تۇرتاۋلەشىپ قېرنى قوچاقلەيمىز؛ يىغلەيمىز، قېردن تاۋوش كېلمەيدى. بالەلریم نىنگ «آتە جان!!!» - دېگن آوازىنى ھىچ كىم اېشىتمەيدى اېندى. غرىب سىنىشتە مىزدن درک يۇق. اونىنگ مزارىگە اوشاق تاشلر اېمس، يورەگىم نىنگ قۇرى، درد و غمىنى ياغدىرماقدە من. الوداع دوكتورىم دېمىن! الوداع!!!

شولرنى سىزگە حكاية قىلىپ بېرىمىن، سىنىشتەم قېرنى يالغىز قالدىرىپ كېتىشگە مجبور من اېندى. دىدار قىامتگە قالدى دوكتورىم!
اۋقىگە نىنگىز حكايةنى مېن انه شو منزلدن تورىپ، كۇزىاشىگە كۇمىلگن حالندە سىزگە گېرىپ بېردىم. بىز كۇرگن داغنى سىز كۇرمنگ. بىرچەگە اېنگ اېزگو تىلكلر ایلە.

خدمتگار نىنگىز دوكتور تېمور سىنىشتە نىنگ نامراد ھولكرى

آغریق



اېلمراد قندوز ولايتى نىنگ "اۈزبېك قىشلاق" دېگن چېگە قىشلاغلرېدن
پېردە ىشەيدى. بالە جان عايلە نىنگ آتەسى. اۈرتە حالگىنە، قارە مال و
بىر نېچىتە قۇي، اېچكىلىرى بىلن اندرمان. تياقلىرگە عشقىنى قۇيگن انسان.
اۈچ- تۇرت جىرىب پىرى بار، قۇلى گل باغبان؛ پىر بىلن گېلشە ياتگن
آدملردن؛ اېكىن- تېكىن قىلىب بالە- چقەسىنى باقىب كېلەدى. مەكتىدن
قاچىش عادىتىنى چىقىرىپ، اۈقىش نىنگ بېلىدن چاپگن؛ سوادى چلە
قالىب كېتىگن؛ ياززولرنى اۈقى آلەدى- يو، خط بيتىشگە برماقلىرى يىخسى
قاووشمەيدى. لېكىن جغرافىەنى سوودەى بېلەدى؛ سوو قىلىب اېچگن دېسە
ھم بۇلە بېردەدى. كىم قىسى قارەدە نېچە دولت بار؟ نفوسى نېچە؟ دېب
سۇرەلسە؛ جوابى نەقد. قىسى دىر يورتدن آت توتىنگىز درآو قۇشنىلرېگچە،
تاغ، كۇل و دريالرى، پىر اوستى و پىر آستى بايلىكلىرى- يو، قۇشنىلرېگچە
بېش قۇلدەى بېلەدى، ىنگلىشمسدىن ايتىب بېرەدى. اۈزبېك قىشلاققە
حاضرگچە برق بارمەگن. تلوزيون يۇق، آتەدن قالگن بىتە اېسكى رادىوسى
بار اېلمراد نىنگ؛ رادىونى يانىدن سىرە جىلدىرمەى، دايم تىنگلەب بارەدى.
دىنا ىنگىلىكلىرىنى برچەدن آلدىن اېلمراد اېشىتىگن بۇلەدى، خىرلرنىنگ
كانى شونە. ايرىم قىشلاقداشلىرى ھزىللىشىب، اونى "بى بى سى" دېب
چىقىرىشەيدى. اېلمراد سىر غىرت؛ چاپان كىيب، بېلىنى قىتىق تىغىب باغلب
يورەدى دايم. ناۈچەدن كېلگن، بىتقى برماق. اىەگىدە سەھل چىدىغى بار. قىرە
بورنى ياشلىگىدە بىقىلىب سىنگنى باعث منقەراق گىپىرەدى. كولچە يوزلى،

قاشلىرى قلىن، غاۋ، سىنىق كىپرىكلرى چتیشگنراق، قىسىق كۆزلىرى اىچىگە تارتگن كۆرىنىشده، چۆككئراق، قۇللىرى اوزون- اوزون، طومارچه گل تاقىسىنى باشىگە يىرىم قىشىق قۇندىرىپ كىيەدى. دۇرئله گن تاۋوشى بار، سۆزلەرگە آھنگ قۇشىپ، بُرا- بُرا ايتىپ، سلماقلەنىپ گىپرەدى.

دنيا بۇىلب، قىرغىن كىسلىك ترقەلدى، - دېگن ساۋوق خىرلر كون آشە بالەلب بارماقده اېدى. عادى اھالى توشىنمەگىدن بۇلسە كېرەك باسوق، ۋھىمەسىز ايش-يوموشلىرى بىلن بند، لىلرېنى چۆچەيتىرىپ، «توشونمەسك، بىلمەسك بو نرسەلرنى» - دېپ قۇيشەدى. اېلمراد بو خىرنى اېشىتىگچ، قولاغىنى رادىودن اۋزمەدى. اېشىتىگن، بىلگنلرېنى قىشلاقداشلىرىگە يېتكىزىپ تورەدى. آلىس قىشلاقلرگچە يېتىپ اولگورگن كرۋنا خىرىگە ھم بىر آى بۇلىپ قالدى. اېلمراد ھم باشقەلر قطارى پروا قىلەيتتى. "چېت اېلدن كىم بىزنىنگ جن قىشلاغىمىزگە كېلىپ اۋتېرىتتى؟ كرۋنادن بى غمىمىز شكر" - دېپ اېنەغەنىن يورەدى او. آدملر آرەسىدە اوزون قولاق گىلر زۇرەپگىندن زۇرەيماقده. اېلمراد نىنگ تىرىكچىلىگىدن قۇلى بۇشەمەيدى؛ بىراۋگە ايشى يۇق؛ غىيت قىلىشگە وقتى بارمى دېسىز.

كۆچەدن: "جنازە گە خىر اوۋوۋا... وو" - دېگن جرچى نىنگ قىچقىرىغى قۇلاغىگە چلىندى. «يا تىنگرىم، تىنچلىك بۇلسىن» - دېپ بوتون دقتىنى بايەگى تاۋوشگە قرەتدى. انىقلىب بىلىپ آلگچ، «اى رحمتلى! يىخشى كىشى اېدى؛ آدم ذاتى بىر كون كېلر، بىر كون كېتركن بودنيادن» - دېپە چوقور آه چېكىدى- دە، قۇلىنى يوزىگە تارتىپ آمىن قىلىپ قۇيىدى.

اېلمراد اۋىيگە كېلىپ، تازە كىملىرىنى اېگنىگە اىلىپ، يان قىشلاققە جنازە اۋقىگنى كېتدى. قىشلاققە يېتىپ بارسە مردەنى جنازە ميدانگە آلىپ بارەياتگن اېكنلر. ثواب يېتسىن قىلىپ بىر زوم تابوتنى يىلكەسىگە آلدى. جنازە اۋقىشگە شەيلەنىشدىلر. تابوتنى يېرگە قۇيدىلر. قىشلاقداشلىر امام آرقەسىدە صفلەنىشىپ تىزىلىشدى، اىگى يوز كىشى يىغىلگىدى چمەسى؛

اوچ صفدن آشدی آدملر. اپندی امام نیت باشلب ابدی یم که، ابلمراد نینگ سؤل تامانیده تورگن اؤرتە ياشلی بیر کیشی یبلکه سیدن تورت مرتە کپتمە- کپت قتیق چوچکیردی. ابلمراد بوندن چوچیب توشدی؛ یورە گیگە آلمەى، جنازە نمازیدە تورە بېردى. اما، جھلی چیققن امام آرقە سیگە تیسەریلیب، اچیق بیلن قاشلرینی توگیب، خمرە یگنچە قرەب قویدى. جنازە اوقیب بؤلینگچ، ابلمراد قېرستانگە باریشگە وقت تاپمەدى. اوز ایش و کوچیگە توتینگنى اویگە قیتە بېردى.

هوا تومنى، بۇغیق. اطرافگە یپتنی جونجیتە یاتگن ساووق چوکنن. یاغمیر ارەلش یگە- یریم قار اوچقونلە یپتی. الە قرغەلر نینگ تېرە کلر شاخیگە قۇنیب، قەغیلشی مونگلی کیفیت توغدی رەدى کیشیدە. هە دەمەى، ایزغیرین قیش سېینی یایەدى. ابلمراد ماللرینی اۋیل بېدە، پېچن، ساماننى غملىش پیدە. اۋتگن ییلی ماللریگە یم- خشک یپتکزە آلمە گنیدن ایریملى اۋلیب کپتدگندى. سوت، قتیق اوچون هم ساغین سیگیرلریگە قرەب توریشى کېرەک.

قیشلاقداشلر شام نمازینی اۋقیش اوچون مسجدهگە تامان شاشیلە یاتگندى. ابلمراد سھل آلدینراق باریب ملا امام و جماعە بیلن کرۋنا حقیقە سۈزلەشيب تورر ابدى. اوزاقدن قرەگندە بیران سودا اوستیدە تارتیشە یاتگندەى توییلەدى ایتیلە یانگن گپ- سۈزلر. قۇلیدەگى عصاسینی مسجد دیوارىگە تەیب قۇیرکن، شیۋیردەب تسبیح اۋگیریب تورگن ملا امام:

- ابلمرادا! دەدى یۇغان آوازده، - عقلینگنى یېدینگىمى بد بخت؟
نیمەلرنى گېیرەپیسن اۋزینگچە؟

- تینچلە نینگ ملا اکە، مېن فقط رادیودن- داکترلر سۈزلەگن گپلرنى توشیتیردیم خلققە، باشقە نرسە دېگنیم یۇق. بونینگ نیمەسى یامان ملا اکە؟
- ییغیشتیر بو بۆلمە گور گپلرینگنى. اۋزى درد بېرەدى، اۋزى توزەتەدى، اۋزى امانتینی آلهدى. باشقەسى پوچ گپلر بیلدینگىمى ابلمراد، - دەدى ملا

غضب بیلن تیکیلرکن.

- شو گپلر نېچه ییلدن بېری ایتیب کپلینه دی، - دېدی اېلمراد تاماغینی قیریب. لېکن کسل بولسه همه داکترگه چاپه دی. آلدینگی اوقیتیش، دم سالیشر انچه کمه ییب کپتی. مثلاً، اوزیز هم نېچه مرته بارگنسیزکو داکترگه، کوزیم بیلن کورگنمن تقصیر.

- خدا دن قورق، گپنی شودگارگه بورمه ی اېلمراد. مېن بارگن بولسم شرعی ایش یوزه سیدن بارگنمن؛ امر- معروف قیلگنمن، خدایی سیگه چقیرگندیر...

- مېن داکترلرگه ایشانه من ملا اکه؛ داری- درمانگه هم؛ سیز اوزیز بیله سیز بو گپله نی.

- استغفرالله، استغفرالله، استغفرالله، - دېبه اېلمرادنی کاییب قویدی ملا، - سېن ایماننی بیلینی سیندیرمه اؤ باله! خدانینگ غضبیگه اوچره یسن. بولر کرونا مورونا اېمس؛ کافرلرینگ حیله- نیرنگی گه اوچمه تغین.

- مېن کوف و شوفرگه ایشانمه ی قویگنیم گه کۆپ یپلر بولدی ملا اکه، - دېدی اېلمراد اژەنگ قۆلینی چېگه سی گه توتیب، اؤیچن بیر حالتده. - بو گپینگ بیلن باشقه مؤمن مسلمانلرینگ ایمانیگه سوو قویماقچی میسن؟ گیمنی یخشیلب ایشتیب آل اؤ باله. بو کرونا دېگنی مسلمانلرنی اؤشله مهیدی. بېش وقت نمازینی اوقیگننی یپتی مینگ فرشته فئاتی آستیگه آله دی. کرونا کافرله نی توتهدی؛ بو گپیمگه ایشانه بېر.

قیشلاقداشلر جماعه بۆلشیب اؤشه کونی شام نمازینی اوقیب آلیشدی. اوزون سورلردن اوقیب، دعالرگه باشلشدن آلدین ملا نماز خوانلرگه قره ته: اؤ ملت! مېن سیزگه ایته من ماسک می، پاسک می تاقمه یله. بولر شیطان نینگ ایشی. بو نیمه؟ اېشک بورنیگه خلته تققنده ی بېر گپ اېمس می؟ استغفرالله دېنگ، یاریم! خونیک کۆرینه دی اخیر. بعضی بېر روایتگه کۆره مکروه هم دیر بو عمل، شیطان ایشی دیر، - دېدی بوریا اوستیده آياقلا رینی

كېرگنچە.

بیر هفته اۆتمسден "ملانی هم کرونا اوشلهبتی" - دېگن خبر ترقلدى قيشلاقده. اېلمراد بۇلسه "تنه تۆكولگودهى بۇلىب آغرىدى؛ سويكلريم زيرقىرهيدى. تاماغيم قورقشيلب، كلته-كلته يۇتل اۋپكهمنى ايچيمدن سوغوريب آله يانگندهى" - دېهه آغرىنىب گپيره باشلهدى. اېلمراد شو حالىگه قرهه مى، ابرته بروقت توريب بامداد نمازىنى اۋقىشگه مسجدگه باردى. قرههه هيچ كيم كۆرىنمه ييتى. بامداد نمازىنى اۋقىگج، شاشيلىب اويىگه كېلدى. اويده گيلرگه سېزديرمهى اوزىنى قرهنتين اېتدى. «قوخ قوخ قوخ! بير آز زكام من، اۋتيب كېتهدى، وهيمه قيمه يله» - دېب خاتىنىگه توشونتيريش قىلدى. اېلمراد اۋن بېش كون قىتق رۇيمده قرهنتينده قالدى. نيمه قىلسم اېكن؟ - دېب توريبدى. يازده قىزق قوياشده تابلنگن پيازلىرى ميه سېگه اوردى. پياز پيىشگه كيريشدى، سويوق اوقتلىر بيلن يېگنى غرچيله گن قىزىل پياز بۇلدى. كونيگه بېش - آلتى محل قىزىل پيازنى باسيب پيه بېردى. سۇنگ يشب تورگن اوى نينگ دېره زه سىنى لنگ آچيب تشلهدى. سلقين هوا خانهنى تازه لب توريبدى. سويوق اوقت، يېگوليك، ايچكى ليكلرنى اېشيك آرقه سيدن آلب توردى. راديو موربىتىنى ايلنتيرگنى - ايلنتيرگن. کرونا بۇيىچه ينگيلىكلرنى متصل تىنگلب بارهدى. اېلمراد توشىنىب يېتدى كه، كرونادن آمان قاليش نينگ بىردن - بير چاره سى اوزيگه ايشانىش، كسللىككه تسليم بۇلمسلىك دير. نمازىنى اوزمسدن اۋقيب توريبدى. طهارت آلب، آياق قۇللىرىنى صابونلب يووهدى و كېلىب قرآن تلاوتى گه اۋتيرهدى. خدادن آمانلىك سۇرهب التجا قيلهدى. ملانىنگ گپلىرگه قولاق آسمدن قۇللىرىنى و يروسگه قرشى سنيتايزر/الكول بيلن تازه لب توريشگه اهميت قرهتدى.

اېلمراد اۋن بېش كون دېگنده آياققه توريب آلدى. قۇنى - قۇشنى، اوزاقدن سۇره گنلر گه قندهى توزه لگنى تۇغرىسىده معلومات بېره ييتى. او:
"اۋلمسلىك اوچون كۇكنار شيره سيدن هم يېب تورديم؛ هممه سيدن كۇره

يىم قىزىل پىياز كرۇناگە قرشى قلقان بۇلىب، مېنگە قىتە جان اعطا قىلدى، ايچىمنى تازەلەدى پىياز. تاماغىم نىنگ يۇلىنى بۇشەتدى؛ كۈزلىمدىن ياش آقۇزىپ، كۈكرەگىمنى يۇمشىتدى؛ ھەر كۈن بىر كتە قىزىل پىيازنى قەپە ايگىگە بۇلىپ طاقچەدە يانېمگە قۇيدىم، قىزىل پىياز وىروسلىرىنى خانەدن قۇويۇپ چىقىردى دېب اۋىلەيمىن" - دېردى سۇرە گىلرگە.

اېلمراد اۋزىگە كېلدى. عايلەسى، بالە - چقەسى، مال - حالىگە خۇدۇ اۋلگىدېك قرەى بېردى. رادىوسى قۇلىدن توشگىچە يۇق. "اۋزىبېك قىشلاق" دە اېلمرادنىنگ دانغى چىقىدى، آبروىى آشدى. قىشلاق آق ساقلى بۇلىش، آدملىرىنىنگ گپ و سۇزىگە قولاق آسىش اونىنگ ذمەسىگە توشدى. خىبر كېلدى. قىناسى تۇتىب كرۇنادن ملا امام نىنگ جانى اوزىلگىنمىش. ايشلر آغىرلىشىدى. اونىنگ گور و چوپى ھىم اېلمرادنىنگ بۇنىدە. مسجىدگە نىنگى پىش نماز تاپىشنى ھىم اېلمراد عھدەلىشى لازىم. "اۋزىبېك قىشلاق" دە كرۇنادن بىتە اۋلىب، اۋنتە ساغەيگىنى رسماً قىد قىلىندى. اېلمراد «بالە لرېمىزگە رحىمى كېلىب بىزنى تنگىرى اۋزى يارلەقەدى»، دېب خورسند. او كرۇناگە قرشى واكسىن آلىشىگە نوبت كوتىب تۇرىدى.

نىمە بۇلمسە ھىم حىيات بىر يېردە تۇختىب قالمەيدى اېكن. او «خدا گە شكر! منە واكسىنلر چىقىدى؛ اۋلگىنلر اۋلىب، ساغەيگىنلر حىيات قۇچاغىگە قەيتماقەدلر...» دېگن خلاصە گە كېلدى.

اېلمراد ساغلىغىنى تۇلە تىكلەدى. اېندى اېلمراد كوزەك انارلىرى، سىپ - سىرىق خوشبوى بۇلىق بېھى لرى، خۇازدە آسېقلىغ تايىپى اوزوم و مەيىزلىرىنى، بادام، يانغاق، پىخالگە اۋرەلگن قاوون و تاروزلرنى؛ سوت - قىتىق، سوزمە، سىرياغلرنى بازار گە آلىب چىقىپ پوللىشنى رىجەلشتىرەيىتى. يۇل ياقەسىدە دوكانچەسى ھىم بار. فقط ساتىش رخصت اېتىلسە بۇلدى...

حیات سباغی



بى پارلر كېلىم-كېتىمى سوسەيگن اپكن، آياغلىرى ساووقدن جونجىگن
طبيب، اول منقل الاوى نىنگ ھىل بېرىپ تورگن چۇغىگە آياغلىرىنى
ايسىتە باشلەدى، سۇنگ اۇغلى ابراھىمگە يوزلەنىپ، منقلنى صندلى نكىگە
اۋتكىزىپ، ايسىققىنە سوغدى سالىپ بېرىشگە بويوردى.

بىر سووچىم وقت اۋتمەي، كتە سوغدى كۇرپە، صندلى اوستىگە
تىشلندى. ابراھىم دكان نىنگ تۇرىدە صندلى نىنگ بىر پلەسىدە كۇرپەچە
تۇشب، ايكىتە ياستىقنى ديوارگە سويىپ قۇيدى.

- آتە جان اۋتىنگ! اۋتە قالىنگ، سوغدى تيار، - دېدى اۋغىلچە.

رفلردە تېرىپ قۇيىلگن شىشە ايدىشلردەگى تورلى اۋسىملىكلر گل لرى،
ايلدىزلىرى، دارچىن، زنجبىل، تۈتەمان، تاغ زىرە، گل خىرى... پىراغلىرى
نىنگ قوروغى - يو، دانلرى سقلنەدىگن قوطى چەلر و ايدىشلىرگە كۇز سالىپ
تورگن اپمچى/طبيب:

- بركە تاپ اۋغلىم، - دېدى و صندلىگە اۋتىرىپ آلىپ، كۇكرەگى گچە
قلىن كۇرپەنى تارتدى، ايسىقدن تىن آلدى. بىر نېچە دىققە اۋتر - اۋتمس
كۇزى مورگىپ، اوخلب قالدى.

- آتە! آتە! تورىنگ، دارى سۇرەب كېلىشىدى، - دېدى صندلى نىنگ
نرىگە پلەسىدە ايسىنىپ اۋتىرگن اۋغلى.

- خوششش قى اۋغلىم! كىم اپكن اولر؟ - دېپ كۇزىنى آچدى. قرەسە،
دكان دروازەسىدە، اپگنىدە ملە تۇن صنفداشى توردى قول تورىيدى.

- سلام، كېلەقال دوستيم، هوا ساووق، سوغدى گە اۋزىنگدى ايسيت.
خيريت مى اۋزى، شمال اوچيرديمى بو ياقلەگە كېلدىنگ؟ كۈپدن بېرى
درگىنگ ياغ اېدى؟

- هم ايشيم توستى، بو بهانه مينن سېنى هم بىر كۈرەى دېب كېلدىم-ده!
- خوش كېلدىنگ. كۈپدن بېرى سەغىنىب كېتكن اېدىم، -دېدى طيب
آتە سۇغىن^۱ اۋغلى گە قرەب:

- ابراهيم، قرە ترموزدن ايسق چاى سوز، قىصارىنگ قارە مەيىزى و
گريوان نىنگ يانغاغىدن هم آلىب قۇى دسترخوانگە. قدردان آشنەم نېچە
آيدن نرى بىر ايلەنىب كېگن.

- گپىر قنى توردى قول، دنيادە نيمە گپلر؟ دېب اېدى كە، دكانى نىنگ
اېشىگى آلديدە ينە بىر ناوچە يىگىت بىر نرسە سۇرەماقچى بۇلىب تورگىنى
پەيقەدى. توردى قول بىلن ھلى حال-احوال سۇرەشگىنچە يۇق. دوستىگە
حاضر- حاضر، دېدى و بىزگە خذمت بارمى، - دېپە سۇرەدى يىگىتدن
طيب.

- داكترا كە، ايراندن كېگنىم گە بېش كون بۇلدى، ايسىتمەم چىقدى،
باشىم زىرقىرەب اغرىيدى، تەم اۋغىرگە سالىب ينجگندەى ققشەيدى. اشتها
ياغ، تاختب- تاختب يورەگىم اۋخشىيدى، قوسگىم كېلەدى. كون آشە
مدارىم اوزىلىب بارەدى، دېدى. جانىمگە شىمە قامەگن داكترا كە. ھمسايەم
سىزگە يوباردى مېنى. دوكانىزدى مېمنە نىنگ كوهى خانە رستەسىدە
دېگندەى بۇگن اېدى، سۇرەى- سۇرەى تاپىب كېلدىم. بىران دارى بېرسىز،
كۇپ پىتاب من، دېدى او.

- قنچە وقت ايراندە قالدىنگ؟

- قريب اوچ يىلدن بېرى تھراندە مردكارلىك قىلىپىدىم.

- قنداغ بۇلىب كېلدىنگ؟

۱. سۇغىن: سۇنگ، كېين، سۇنگرە

- داکتر اکە، ھرکون فلکە دېگن جایگە باریب تورپیدیم. بیرکون ایشگە آلیب کپتسەلە، ایکی - اوچ کون بیکار قالپیدیم. شونسی گە ھم کۈنپیدیم. ایران پولیسی اوغان مهاجرلنی بیر یاقدن توتیب چیغره بېردی. ایرانگە چین دن کرونا دېگن آیین کپلیپتی. کۈپ آدمەلەنی اۋلدیرگن. مېنی ھم پولیس توتیب ایراندن چیغردی.

- اوکە ایراندن کېگنلەنی کرونا آلیب کپلیپتی دپیدیلە. قنچەسینی حکومت شفاخانە گە قرنطین قیگن. درددی یم خدا بېردی دواسینی یم. توکل بە خدا. مېن کرونا اوچون یخشی بیر داری توزەتگن من. شوندن بېرە من. بلكیم یخشی بۇلەسین. باریب ماسک آگین - دە، قۈلینگدی تېز - تېز صابون مینن یوۋگین. ایسیغ - ایسیغ سویوغ آتلە، آش - اوماچ قیلیب ایچ، خدا مهربان توزەلەسن، دېدی طیب.

عبدالرزاق طیب تاقچە دەگی قوطی لریدن بیرینی آچیب تورت بېش قاشق دارینی کیچکینە پلاستیک خلته گە سالیب بېمار بیگیتگە اوزەتتی - یو سندنلی دە ایسیق کۈک چای ایچیب اۋتیرگن دوستی توردی قول، شو پەیت «مېنینگ ھم دردیم آغیر» دېدی، کۈزلری جودیرەب تورگن حالده.

- قەیناغەمدی ھم ایراندن چیقردی. او ھم اویده کسل یاتگن. راستی گپ، شفاخانە گە آلیب باریشدن قۇرتیم، بو درددی داری سی ھم یاغ دپیدیلە. شفاخانەلە گە بارسنگ اۋلمەسنگ ھم اۋلەسن، دېدی توردی قول صنفداشی عبدالرزاق طیبگە.

- قیناغەنگگە ھم شو داری دن بېرە من. نېچە کوندن بېری کۈپ آدمەلە آلیب کپتیب توزەلگن. یرەتگندی اۋزی سبب قیلەدی - دە. مېن بو دارینی اول سینە بغل لەگە، یۋتل لە گە بېرپیدیم. سیاہ دانە، آق گل خیری، تۋتە مان ... نی قۋشیب توزەتگن من. کرونا ھم قتیغ راغ سینە بغل، زکام گە اۋخشەگن اېکن. شونی آلیب باریب ایچیر، گلدهی ساغەلیب قالەدی. مقصد بشقەلەدن احتیاط بۇلیی لە. توزەلگینچە

اوتاغیدن چيغمه سين. نان و چايینی اېشىيدن بېرييله...

توردی قول چايینی ايجيب، بير سيقيم قاره مه ييزدی کيسسه سی گه سالدی -
ده، سۇنگ طبيگه يوزینی بوريب:

- خوش، اجازه بۇلسه مېن کېته من. كېچ بۇلاتتى. تېزراغ باره ی. سېن هم
اۋزینگدن احتياط بو. يمان كسل اېكن بو. داکتر ماكتردی تانيمه يیدی.
خدا اۋزی اسره سين. داکترله نی كۇپراغ آلييتی...

- اي توردی قول اينيم. اۋزی اسره سين. بېچره مردم نيمه قيسين؟ اۋز
حاليمگه قۇيمه يديله. نېچه کون قتيغ قرنطين بۇلدى. دکانله نی
حکومت مهر و لاک قیلدی. اۋييم گه قۇيمه ديله. يريم كېچه اۋييم گه
دوا سۇره ب كېلپيديله. راستی سی اۋزيم هم قۇرقة من. "بې اجل اۋليم
ياغ" دپيديله. خى باره قال، ينه خبر بېره سن.

- خدا گه تاپشيرديم.

- سېن هم يخشی يېتیب بار، باله لرینگدی اسره.

عبدالرزاق ينه بير ساعتچه دکانيده قاليب بير نېچه کيشی گه کرونا اوچون
توزه تگن داريلرینی ساتدی. چۇننه گی هم قېه ييب قالگن، باييب كېتماقده
ابدی. قوياش اېندی كۇمكوك اُفُققه باش قۇيه ی دېب توريدی. آدملر
دوكانلرینی ياييب، اويلرگه قيته ياتگندی. طيب اۋز اۋزیدن چوبلگن
ماش رنگلی سله سينی اۋره ب، كۇكيش واسکتی نینگ کيسه سيدن يوز
دانه لی کهر با تسييح سینی چيقريب اويگه كېتيشليککه شه يلنه بېردی.

آته اۋغیل هم بير کونليک سودا پولینی چۇنتککه اوريب دکاننی قوپلب
اۋيگه روانه بۇلديلر. يونانی داکترگه مراجعه قيله ديگنلر هرکون بارگن سرى
كۇپه ييب باره دی. او داريلرني كېچه اوييده توزه تيب، اېرته سی دکانیگه آليب
باريب تخله يیدی^۱. قنچه احتياط قيلمه سين ينه هم کرونالی آدملر بيلن
هرکونی اوچره شه دی، گپلشه دی. اولرگه دارى ترقته دی. داريلرینی يخشی

۱. تخله ماق: جاپلشتيرماق، سرشته قيلماق

گینە پۈل لە پەیدى. اۋىدە، قىرئىنەدە ياتەى دەسە بۆلمەيدى. اتى اۋچگىر پۈل نىنگ يۈزىدن اۋتالمەيدى.

آتە اۋغىل شام چاغى آلدىنمە - كېيىن اۋىلىرى گە كىرىپ بارىشىدى. درۋازە آرقەسىدە قرەسە خاتىنى آفتابە، دست پاك، چىلاپچىن اوشلب قۇل يوۋدېرەى دەپ تورىيدى.

- امان - اېسن كېلدىيەمى؟ اول قۇل و بېتلىزىدى صابونلې يوۋىيلە. كرونامى، شورونامى يمان كسل اېكن. دواسى ھم ياغ اېكن. قىنداغ بۇلركن بوياغى؟ ھر كون آدملە اۋلىب ياتىتيلە. منە بوگون ھەمسەيەيز بېچرە رسول باى ھم قضا قىلدى. مېن، اتە اۋغىل ھركونى چىغىب كېتىشلىرىزدن قۇرقە من. بۇمسەيم بىر نېچە وقت كېتمەيلە. "آچدن اۋلگندى مزارى ياغ" دەيدى قريەلە، -قۇل يوۋدېرىپ، اېرى و اۋغلى ابراھىمنى دسترخوانگە باشلەگن بۇلدى، - بىرار آى دوكانگە بارمەيلە. - خاتىن، سېن ھم راست ايتەسن. باى مملكتلەدە ايلب قىرئىن قىلىپ دولت آدملەگە نانينى، خرچىنى بېرەدى. بىزدى دولتېبىز قچن بو ايشتى قىلەدى؟ قىلالمەيدى ھم. دولتى اۋزى خارجدى كۇمگى مېنن كون كۆرەدى. دولت بىركون نانينگدى بېرمەيدى. بىزە ايشلەمەسى بۇمەيدى. آچ قالەبىز، محتاج بۇلە بىز، آسمان بلنت، بېر قىتىغ، "اۋلمە اۋزىنگدن قالمە" دەگن گپ بار. تن بە تقدىر، اۋلەبىز مى، قالەبىز مى احتياط قىلىپ ايشلەى بىز. كرۈنا توتگنلردى ھەمسەى ھم اۋلىب ياتگنى ياغ. كۇپ آدملە يخشى بۇلدەيلە. مېن دارىسىنى تۈزەتتىم. مېن دارى بېرگنلردن كۇيسى تۈزەلىپ كېتى. توكلىنگدى خدا گە قې خاتىن! - دەيدى عبدالرزاق طيب.

آفتابە چىلاپچىننى بىر ياققە قۇيگن خاتىنى عبدالرزاققە قرەب:

- مېن ھم، بچەلرېز ھلى ياش، اۋىلى - جاىلى بۇگنلرى ياغ، خدا كۆرستمەسېن، باشىز ياستىققە بېتسە... منە بشقە ھەمسەيەيز

اېگمبېردىنى ھم كرونادان اۋلدى دېدىلە، بېش - آلتىتە بچەلرى
 ايزىلەشيب قالدى. خاتىنى اېسىر بۇلدى...
 - كۆپ تشوئىش قىمە خاتىن، كۆپگە كېگن اۋلەت' اېكن، قنداغ قىلەبىز.
 علاجىم بۇسە مېن ھم اويدن چىغمەى من، دېدى طبيب.
 عبدالرزاق، خاتىنى و فرزندلرى ھر گلگىدېك شال دسترخوان اطرافىدە
 اۋتېرىشىب كېچكى اۋقتى تناول قىلدىلر. دسترخوان يىغىلدى. رزق -
 روزى و برکە دعاسى قىلىندى. طبيب خاتىنى گە قرەب:
 - عجب وقت و زمان بۇلدى خاتىن. توشىنگگە كىرمېدى بوكونلە.
 بىزگە بو اۋلەت ايراندن كېلدى، بونى ھمە بىلەدى. بوكون كرونا
 اوچون دوا سۇرەب دكانگە كېگنلەدن بىرى بىلن گېلەشدىم. او، اۋتكىن
 كونى ايراندن كېگن اېكن. ايتىشىچە، يقىنلرىدن بىرى ايراندە كرونادان
 اۋلەدى. بېگنە يورتدە غرىب مزار بۇمەسىن دېب، اونىنگ اۋلىگىنى
 آلىب كېلىپ اۋز قىرستانىگە كۇمىشەدى. آتەسىگە رحمت. بىزەنى كىلە
 غىرتلى. قرە، اوشۇر پىشئەنى ھم كرونا توتگن اېكن. دارىسىنى بېردىم.
 توزەلسىن غرىب، ياش اېكن، ايچىم كويدى خاتىن.
 - اوزاغ جايلەدن ھم دكانىزدى سۇرەب كېلەدىلەمى؟ سۇرەدى خاتىنى.
 - ھە! كېلەدى. مردم فايده كۇرگن. شفاخانەدن داكتىرلە ھم كرونا بۇگن
 كسل لنى مېنگە جۇنەتەدىلر. مېن توزەتگن دوادن پايتخت كابلگچە
 ھم آلىب كېتتى لە. "ھم خۇرمە ھم ثواب" دېگندەى مردم شفا تاپەدى.
 مېنى ھم ايشىم چۆك خاتىن. شو پىلە گچە قىرىب آلتى لك ايشلەدىم.
 اوقت يىپلر - پىلمس بالەلر نىنگ كۇزلىرى قەلغىى بېردى. اولرنى جاى
 جايلىرىگە ياتقىزگن آنەسى، اېرى گە اچىققىنە كۇك چاى سوزدى، ينە بىر
 پس اوياق - بوياقدن گېلشدىلر. كېچە ساعت اۋندن اۋتەياتگن اېدى.
 عبدالرزاق اوتاق نىنگ تورىدە تىلنگن كۇرپچەسى گە اوزەلدى. خاتىنى

سندىغ اوستىدە يىغىب قۇيىلگن كۆرپەسىنى آلىب اپرى نىنگ اوستىگە تىشلەدى. عبدالرزاق خيالگە شونىغىب، كۈنگلىدىن منە بولرنى اۋتكزەدى: «شكر، آتە كىسىنى خوار قىمەدیم. نتيجهسىنى كۆردیم. ایشیم شوندى كېتە بېرسە، إن شاء الله اۋغىلنى هم خاتىنلى قىلە من. كم و كېتىدى هم بىتكزە من. دوانى نرخىنى هم ارزان راق قىلسم. بىچرە مردمدى احوالى يىخسى اېمس. قرنطين بۇلىب دكانلە ياپىلىب قالسە خرابلى بۇلەدى. اې، اۋشندە هم مردم سوراغلب اويگە كېلەدى. اويدن توريب ساتە بېرە من». شو آندە بىرنەدن تىقلىب اېشىتىلگن سېس طيب نىنگ خيالنى بوزدى.

- نىمەدى، خاتىن؟

- قۇرقمىنگ آتەسى. هېچ نرسە اېمس، آيەغىم سېپىل قاگىر مانە بو قازىققە دۈنكىدى، قۇلىمدن سىپادانەنى قوطىسى توشىب كېتتى. اېرتەگە دوكانگە آلىب بارە من. سىپادانە مېن مېخ تى قوطى لرىنى پسخانەدن بىرنەگە چىغرىب قۇى دېگن اېدىز...

- خى بەيەى بار، اېرتە قىسنگ هم بۇلىدى، دېگن طيب كۆرپەنى باشىگە تارتدى-دە، بىر آزدن اوخلب قالدى.

اېرو خاتىن عادتدە گىدېك خورازلرى نىنگ قىچقىرگنى بىلن اويغاندىلر. فرزندلرى هلى شىرىن اويقودە اېدى.

طيب اۋرنىدن توريب طهارت قىلەى دېسە جانى جىمىردەب، تەسىدە تەرىش حس قىلدى. اۋرنىدن تورەى دېسە باشى ايلەنىب اۋتيرىب قالدى. حالسىزلىنگنچە:

- خاتىن، خاتىن دېب هەقىردى قلىتيراق آواز بىلن.

- كېلدىم، تشقىردە من، خىرىت مى آتەسى؟

- كې قى، مزەم ياغ راغ، ورەجە- تىرىشىم بار. باشىم ايلنەدى...

- خدای سقلەسىن. شو آينلەدن بۇگىسىز. بهاردى سەووغى هم قىشدن بتر بۇلەدى. سوقاتىسىز. اۋتكن كونى جوبار قىلىب ياغدى،

سَووغی خودی چیلله نیکیدهی ابدی، - دېگن خاتینی طیب نینگ باشینی قیزیل گل شفتالی رومال ییلن تنغیب باغلهدی-ده، آرقة سیگه یاستیقلرنی قه لشتیردی،-مېن دژاو چای دملب کپله من. سری یاققه توتتی شینئسی مینن هئی هئی قیلیب کپله من.

قویاش نیزه بڑی کؤتریلگن ابدی. خاتینی اپیل تپیل طیب نینگ بویه سیدن قالگن قداغلنگن قشقری چاینککه کؤک چای دملب کپلیدی. اؤزی کپلین بؤلگنیده، آتەسی نینگ اوییدن آلیب کپلگن چینی تباققه هئی هئی قیلیب کپلیدی. نیمەنی دیر اونیگندهی ابدی. بیتاب یانگن عبدالرزاق طیب:

- ورخطا بۇمە خاتین، خدا پاشە! نیمە اسپینگ پریشان کورینه دی؟

- اسپیم قورسین، اۇچاغدی اوستیگە ناندی ایستگنی قۇبېدیم،- دېب زیپه چیقیب کبتدی-ده، ایکی دقیقه اوتر اؤتمس اۇچاغ نینگ چوغیده تابلنگن ایسیققینه بوغداي ناننی آلیب کپلیب، دسترخوانگه قۇیدی.

- سؤقاتگن بۇسە ییز شینینی فایدهسی با. آلیب پینگ. "ایسیغ جانندی ایستمهسی بۇله دی"-ده، یخشی بۇلیب قاله سیز.

- احتیاط کپرهی خاتین. آتی اۇچکیر شو کروناگه اۇخشهیدی. مېندن نېچه کون اوزاغ بۇلیی له. عمردن فاگن بۇسە یخشی بۇله من.

اغزیدی خیرگه آچینگ آتەسی. سیزگه نیمە بۇلیپتی؟ گل دهی

سیر!

- هیچ کیمگه بیلدیرمه یله. بو قنداغ نجیس درد اپکن. اؤلسنگ کیشی اؤلیننگگه کبمهیدی. کرونادن اؤلگنله نی جنازه سیگه بارگن اېدیم، هیچ کیم اؤلیککه یقینلشمس ابدی. اپنگ یقینلری پوزلرینی محکم اؤرب، قۇلریگه قۇل قاپ کییب، اؤلییدی قبرگه قۇیگنلرینی کوردیم. اؤزی اسره سین. دېدی-ده، قۇلیده گی پیاله چایی نینگ سۇنگی قولتومینی ایچیب جاییده اوزهلدی.

خاتینی اېندی اویقودن تورگن فرزندلریگه چای بېریب، آتەسی نینگ

كسل بۇلگىنىنى ايتدى. ابراهيم، آتەسى ياتگن خانە نىنگ ايشىگىگە بارىپ:
- نىمە بۇلدى آتە جان؟ داكتەر گە بارەسىزمى؟ دېدى، نىمە قىلرىنى
بىلمەى.

- بارمەى من. شفاخانەسى قورسىن، بارسنگ، اۈلمەسنگ هم
اۈلەسن. كرونانى دواسى ياغ دېدى داكتەرلە. كرونا بۇلگىنلىنى هم
اويىگە جۇنەتەدىلە. اولردى قۇلدىن بىر ايش كېمەيدى ابراهيم. اۈزىم
توزەتگن دارىلەدن آلەى قنى بلكە توزەلەمن. اۈغلىم بارىپ اۈشە
دارىلەنى ىرمىنى آلىپ كې. اۈزىم هم ايچمەسم بۇمەيدى. بشقە لەگە
هم ساتەسن...

عبدالرزاق طيب كويد-۱۹ كسل ليگى گە چلنگى گە ايشانگىسى
كېلگندەى گویا. چونكە بدننى ايسپتەدى، يوتەلەدى. باش آغرىغىدن
چىدالمەيىتى. كم اشتها و... كرونا وىروسنى قەپىردن يوقتىرگىنىنى بىلمەيدى.
"ماسك هم كىيردىم. قۇلىمنى صابونلپ يۈوردىم. كىشى مىنن يقىندىن
كۈرىشگىنىم ياغ. قېردن جانىمگە كىردى بو آفت؟ دارى ساتىپ آگنلەنى
پولىدن يوقدى مىكن دېب، اۈتاغى نىنگ دروازەسىدە تورگن خاتىنى گە
كۈزى توشدى.

- خىرىتمى؟ بچەلە يخشىمى لە. سېن يخشى مىسن خاتىن؟

- بىز يخشى بىز. سىز قنداغ بۇلدىز. ايسپتمە قالدىمى آتەسى؟

- ياغ ابىى...، - دېگن طيب نىنگ سىسىنى خاتىنى زۇرغە اېشىتردى.
خاتىنى تېكىلگىنچە لېلرىنى جۇفتلپ:

- ابراهيم دارىلرزدى آلىپ كېلدى. لىمو هم كېتىدى. كرونا توتگن
كسل لەگە، لىمو، ايسىق- ايسىق سويوق خۇرەيلە پىپب اۈزلىرىنى
بەقوت قىلىشلىرىنى توصىە قىلەدىلە. مېن هم عدس، شلغم، زنجىيل،
زىرە و زرچوبە سالىب مزەلى آش قىلدىم. لىمو سالىب ايچىب بىر
يخشى لپ تېللىنگ آتەسى، يخشى بۇلەسىز.

اشتھاسی بۆلمسە ھەم خاتینی پیشیرگن آشنی لیمو سالیب زوردن ھۆرپە- ھۆرپە ایچتی-دە، باشینی قۇیب یاٹە بېردی. کسلی ایکینجی ھفتەگە اۇتدی. سویوق اوقت، دم آلیش، شو میوہ-یو، کۆکتلر ایش بېردی شېکیلی؛ اۇزینی بیز آزیبگیل حس قیلەباشلەدی... اۇزی تۆزەتگن "کرونا" دارى "سینی ھەم ایچیشدن تۆختەمەدی. نیمە بۆسم بۆلە، دردگە تسلیم بۆمەیمن. روحی تېتیکلیک مېنى شو کونگە چە آلیب کېلدى... دەدی.

- خاتین شو آشینگ یخشی اپکن. مېنگە سویوغ خورە لەدن- آش، اوماچ... پیشیریب بېرە بی. اۇزیم تۆزەتگن داریلریمدی ھەم ایچە من. شولە فایدە قیلەدی. مېن قتیق ایشانگنمن بولەگە.

طیب نینگ اویدە ھرکونگی ایژو- چوو ھەم یوق. بالەلری ھەم خاتینی ھەم باشلریگە تەیاق تېککندە. عایلە فۇناسیدە قۇرقیش، واھیمە حکم سورەدی. ابراھیم نینگ آنەسى، اۇغلیمدی اویلتیریب، قۇرچیغە ی دېک کېلینیمگە طلا سیرغە آلیب قولایگە تەقە من دېب، یشریب قۇیگن پولینی چیقیریب اۇغلیگە توتقۇردی:

- بو پولدی آلیب باریب قیشلاغدن بیر جلیغ ساتیب آلیب کپ. خدا یولیگە خام تالاش قیلیب بېرە بیز. "صدقە رد بلا" دېگن لە. آنەنگ تېزراغ سغلسین لە.

ابراھیم کېچگە بیر جلیغ آلیب کېلدى. اپرەتەسى اونى سۇیدیریب خام تالاش قیلیب قوشنیلەرگە ترقتدیلر. مسجەدنینگ ملا امامی گە ھەم بیر قول گوشت بیلن بیس یوز افغانی یوباردیلر. طیب نینگ کسلی اوچینچی ھفتە گە اۇتە- اۇتمە ی بۆلیب تورییدی. حالسیزلنگن عبدالرزاق چلقەیرەمان تام نینگ بلارلریگە قرەب یاتردی. قریب اېلیک یاشینی بیر- بیر کۆز اۇنگیدن اۆتکزەباشلەدی. اۆز-اۆزچە:

- عمریمدە شوندە کسل بۆگن اپمس اپدیم. کرونا، بشقە کسلی بۆگنلەنى اۆلدیرەدی دیدیلە. مېن کە یخشی اپدیم. بلکە اۆلمس من.

بىر نەفس قالغان ۋەزى. شۇنىسى گەيم شۇكر، دېب ياتىن جايىدە چىپ تامانىگە آغدرىلدى. قرەسە كە خاتىنى دسترخوانگە يەنە ايسىق آش، لىمو و باشقە مىوہلرنى كېلتىرىپ قۇيىن.

- تورىنك زۇرغە بۇسە ھەم شولەدن يىنك. خدا قبول قىسە، بىر مالدى خام تالاش قىلىپ بېردىم. "يخشى مالىنك يمان كونىنك" دېنگلە. كېلىنك قۇلتىغىزدن سويەى من. آشتى ايچىنك، نصىب بۇسە يخشى بۇلىپ قالەسىز.

- يخشى قىلىپ سن خاتىن. پىشەنە اپكن؛ طالعلرىزدن كۇرىيلە. اجلگە اعتبار ياغ. مېنگە بىر قلم مىنن قاغاز آلىپ كې.

خاتىنى قلم و قاغاز آلىپ كېلگنى كېتدى. طىبب اشتھاسى كۇترمسە ھەم آشدن تۇيىپ ايچدى، آش نىنك قاشىغىگە لىموني شىقپ سووينى باشىگە كۇتردى. دارىلرىنى ھەم بىرىن-كېتىن ايچدى. قلم و قاغازدى قۇلىگە آلىپ يانباشل بىر نرسەلر يازە باشلەدى. بېش دىققەدن كېيىن قاغازنىنك بىر بېتىنى بىتىپ تۇلدىردى. يازىلگن قاغازنى ياستىغى نىنك آستىگە قۇيدى. قاغازدە يازىنلرى، خاتىنى و فرزندلرىگە بىتگن وصىتنامەسى ابدى.

او وصىتنامە سىدە منە بولرنى يازىن ابدى:

«آدم ذات بىر كون توغىلىپ بىركون اولەدى. بېشىك كۇرگن تابوت كۇرەدى. شو كسللىك بەھانە پىمانەم تۇلىپ، اجلىم كېلىپ اۇلىپ قالسەم، قويدە يازىلگن وصىتلىرىم گە عمل قىلسىنكىزىلر روھىم شاد بۇلەدى.

بىرىنچىدن مېندن راضى بۇلىنكلر. مېن ايسە بو دنيا و او دنيا سىزىلردن راضى مېن. بىر عمر بىر ياستىققە باش قۇيىپ حيات نىنك يخشى يامان كونلرىدە مېندن قوياش كىبى مېرىنى ايمەگن تورموش اورتاغىم مېرالنسا مېنىنك دولتىمدن اۇز قانۇنى حقىگە اېگە بۇلسىن. فرزندلرىم (اۇغىللىرىم و قىزلىرىم) مېنىنك مال-ملكىم نىنك حقىقى و ارثلىرى حسابلەندىلر، ھەر بېرى اۇز حصە سىگە اېگە بۇلەدى. آتەمدن مېنگە مىراث قالگن بىر جىرىب باغنى

اۋزىم گە چىقرەمن. اولسم گۇر و چوپىم، ختم و خىرايتم گە صرفلىنىمىن. اۋغىللىرىم آتە كىسىنى خوار قىلمەسىنلر. بىر بىرىگە مەريان بۇلىپ آنەلرىنى ھەم آتە ھەم آنە اۋرنىدە كۇرىپ بىرگە اتفاق بۇلىپ يشەسەلر گورىمدە تىنچ ياتە من. فرزندلرىم نى تەلىم و تەحصىل آلىپ سوادلى بۇلىشلىرى مېنىنگ مەھم آرزولرىمدىن بۇلگىنىنى يىخشى بىلە سىزلر. اۋغىللىرىم و قىزلرىم اۋقىشدىن قالمەسىنلر.

خدا گە شكر ھىچ كىمدىن قرضىم يۇق. مېندىن قرضدار بۇلگىنلر آتلىرى و قرضلىرى دوكاندەگى كىتابچەدە يازىلگىن. اۋغىللىرىم مېنىنگ دولتىمدىن اۋىلىنىنلر. ھەر بىر اۋغىلىم اۋىلىنىمىدىن مېنىنگ خاندانىم نى ترك اېتمەسىن. «...»

طىبب اۋنگلنە باردى. اېرتەسى طبيىگە اشتها كېلە باشلەدى. خاتىنىنى چارلب:

- آش - اوماچىنگ جانگە تېگدى. بىر تەووغ سۇيدىرىپ، كۇپراق پىياز سالىب مزەلى شۇربە قىلىپ بىرمەسى سن مى؟ قارە مچام قۇش.
- خوش بۇلەدى آتە جانىسى.

بىرساعت اۋتمەسى شۇربە نى تيارلب كېلدى. طىبب ايسق - ايسق اىچىپ تېرلەدى. كۇرپە گە كىرىپ آلدى، اىگى ساعت چمەسى تۇيىپ اۋخلەدى. اۋزىدە كوچ تۇپلپ اۋرنىدىن تورەسى دېدى. بدنىدىن كوچ ياغىلگىن كويى قۇزغەلدى. بې مالال آياققە توردى. ھەلى ھەم كىم - كىم باش آغرىغى بار اېدى. ھەرقلەى اۋزىنى يىخشى حس قىلدى. اۋىدە ادىمىلپ، سۇنگ حاولىگە چىقىدى. بىرندەدە فرزندلرىنى كۇردى. قرەسە ھەمشەگى جۇشقىن حىيات موج اۋرىپ تورىدى. ھەر كىم اۋز ايشى بىلن بند. بالەلرى نىنگ كۇزلىرى قوۋىپ، دانگ اۋزلىرىدە يۇق. طىبب آتە نىنگ تېورەگىنى يىقىنلرى تۇلدىرىپ تورىدى. ھەمەياق قى - چوو. قۋانچى اىچىگە سىغمەسى كۇزلىرىدە سېۋىنچ ياشلىرى قىلدى و كۇمكوك آسماننى قوچاقلەگىن كىبى ھىجانگە باتدى:

حیات! بېرگن عمرینگگە شکر؛ سېنگە سلام بابا قویاش! كىرىب چىقەياتگن نفسلرینگ اوچون شکر سېنگە حیات! اعطا اپتگن خاتین و فرزندلرینگگە علیحدە شکر دېیمن. بو مېن اوچون حیات سباغى بۇلدى. یخشى لیک قیلیشگە سېنگە سۆز بېرە من حیات! باشقە انسانلرنى اۆزیمدهى توتە من...

آتە لیک مېرى ایله قیزلرینی بغریگە باسدى و اولرگە قرەب "كۆزلرینگ مېنگە دارى بۇلدى، سیزلر سبب ایچیمده امید قېتە گل لەدى" - دېدى.

بوتون عایله اعضاسى و یقینلری گە قرەب:

- نصیحتیم، ناشکر بۇمەیلە؛ خداگە بیر قیگنلریز یاققن اپکن، منە آتەلریز سەغلدى. اۆلیمدى اغزیدن قەیتدیم، دېدى. عبدالرزاق طیب کتە خدایى قیلیب معرکە اۆتكزدى. ینە ایشگە قەیتدى. آدملرینگ کپیتی اوزیلمسدى. طیب اؤز داریلری بیلن گپلشگە توتیندى...

سلامتلیک کولیب باققنده^۱



۱. یازووچی: محمد عالم کوهکن، روایتچی: دل افروز قاضی زاده

كرونا حقيده اېندى اول-بول گپ-سۆزلر چىققن. ھلى ھىچ كىم بىلمەيدى نىمە گپ؟ سرپل شھرىدە حىيات كېچىرەدىگن ھىمراھ قول عايلەسى اۈز تىرىكچىلىگى بىلن آوارە. يوقوملى كىسلىك اۈزى بىر جايگە يورىب بارمەيدى. اۈنى كىمىدىر يوقتىرەدى. پاكىستان و ايراندىن كىلمسە عالم گلىستان. نادرنى سىناگكە المىسە، بو عايلە اۋقىب-يازىشدىن محروم ىشىب كېلماقده. كىسل-بىمار بۇلىشسە، تۈزلەدىمى يۇقمى؟ بىلگىنچە دارى-درمان قىلىپ يورىشەدىلر.

اى بىدل خالە فالجى، قاقىمچى، بخشى و مولە-خواجه گە قىتىق ايشانگن عىال. ياشى كېتىب، كىمپىر بۇلىب، بۇى بوىلىب قالگنى گە قرەمسدىن اياغى تاشگە تېگسە ھىم تاپگن توتىگىنى اۈنگىرىگە توگىب فالجىگە بېرىب كېلەدى. اېرى نىنگ اىشى اۈنگىدىن كېلمەى قالسە ھىم بخشىنى تىلەتىب جلىغ سۇيدىرىب تال اچدىردى. كودكلىرى شىمالىب ناخوش بۇلىب قالگندە كىنگەگى تاووقلىردىن بىرى نىنگ تاجىدىن قان چىقىرىب، فالجىگە اېلىتىب بېرىب قارە-قورە قىلدىرىب، اېملەتىب كېلەدى. چىھارشنبە كونلىرى قىشلاق نىنگ عىاللىرى بىلن كون چىقر تامانىدە دريا نىنگ بۇيىدەگى اېسكى چارباغدەگى قېرنى زىارت قىلگنى اشىقەدى.

اېرى رحىملى دانىارگە خاتىنى نىنگ بو قىلىقلىرى ارتىق. قچانكە خاتىنى نىنگ قەياققە دىر كېتىب قالگىنى سېزىب قالسە: «ھە، ىنە فالجىلرىگە بىرار نرسە بېرىب كېگنى كېتىمى يا مېكەجىن،.. ھىى،» «اخماغ كۇپ بۇلسە

مفلس خوار بۇمەيدى» دېگنلىرى راس، - دېب كايىنگى - كايىنگى. خاتىنى تاپىلىپ كېلگندە او يىلن جنجل لەشىب كېتردى. اونگە اپرى نىنگ قرشلىگى سىره تاثير اۋتكزمسدى. نىمە گە دىر «ذاتا عياللر اپرككلرگە كۈره خرافاتگە كۇپراق بېرىلگن بۇلەدى»، دېيدىلر. بوندەى هم اپمس. اى بدل خالە نىنگ بىردن بىر تىلەكى قىزى نادره بوندەى اپمس. مکتب اۋقىب، سواد چىقرگى اونى تۇغرى يۇلگە باشلەگن.

بىر ھفتە الدىن نادره نىنگ تىشى قىتىق اغرىگن اېدى. انەسى نادره گە يانغاق مغزىنى چۇققە كويرىپ اغرىق تىشىگە باسگىندە، تىشىنى زىرقىرەتىپ يوبارگندى. نادره انەسى نىنگ قۇلىنى سىلئەب سالىب: «بو ايشلر يزدى قۇيىنگ...» - دېب انەسىنى قىتىق جىركى گندى. اپر تەسى هم تىش اغرىغى قالمەدى. «انە، انە» - دېب ھەقىقىسە انەسى يۇق. «اى خدايى، بو انە ينە قەيسى فالچىگە كېتتى لەمى» - ... دېب قۇيدى نادره.

بدل خالە اۋدەغايىل ققە دىر بارىپ كېلدى. «تىش اغرىغىنگ قالسىن، دېب اۋشە يگە درختكە مىخ قاقىب كېلدىم. تىشىم اغرىسە دايم شونداق قىلە من، اغرىغى دڭاۋ قالەدى... «انە، اۋز بىلگىنىزدن قامەيسىز. بو نرسە لەنى فايدەسى ياغ. خرافات كو! قورىپ ياتگن درختگە مىخ قاقىش مېنن تىش اغرىغ قالرمىش، يا توبە «اۋزىنگ پناە بېر، جھالت دېگنى شو اپمس مى» - دېب قۇيدى. اۋزى بۇلسە تىشىنى دوكتورگە بارىپ دوالشنى افضل كۇردى...

نادره نىنگ كسىبى اۋقیتوۋچى، حكومت كرونا وىروس ترقلېشى نىنگ الدىنى ايش اوچون نا معلوم وقتگچە مکتبلىرنى تعطىل قىلگن. ايكى ايدن بېرى اويدن چىقمەگن نادره راسە زېرىككن. او ھر كونى تلوزيون تماشا قىلىپ كروناگە عايد وضعىتنى بىلىپ بارەدى. تىشى نىنگ اوزدىرگىدن تۇرت كون اۋتگن اېدى. ايش - يوموش سىزلىكدن قولى ساويسە، اوزون تونلرى توشونلوككە توشىپ قالىش خوفى بار. شونىنگدېك كوندوزلرى رومان اۋقىش، معنا - مغىزلى كتابلرنى مطالعە قىلىش بىلن اۋزىنى مشغول

توتەدى. عبدالله قادرى نىنگ» اۋتگن كون» لرىنى تاماملىب، پىرىم قول قادروف نىنگ «بولدوزلى تونلر» رومانىنى اۋرتاغىدىن الىب اۋقىشىگە توتىنگن. غىيىدىن كېلگندەى نادرە نىنگ تابى قاچىب قالدى. اۋزىنى ناخوش حس قىلە باشلەدى. كۈزىدىن ياشى چىقدى، تەسى جىمىردەب قلىتيرەب كېتدى. «كرونا توتدى مېنى» - دېگن اۋى - خياللرگە باردى.

«انە، مزەم ياغ، زكام بۇلىب من، كېچە اوستىم اچىلىب قالىب، سەوقاتىب من شېكىلى؟» - دېدى. اېسكى كۈرپەچەلرى پختەسىنى تۈزىتىپ، سبە چوب بىلن سەبب تورگن انەسى نادرە گە: «هر كېچە سېندن خبردار من. كۈرپەنگدى اوستىنگگە ياپگن اېدىم. بو كېچە اونچە سەووغ اېمس اېدى» دېدى - دە، سەبەچوبلرېنى بىر ياققە قۇيىب، كېل قىزى نىنگ پىشانەسىگە قۇلىنى قۇيدى. «اىستىمەنگ بارگە اۋخشەيدى قىزىم. قەيسى كۈزى چىققىر سېنى كۈز قىلدىمى، بىزدى شو كم كونىبىزدى يم كۈرەلمەيدىلە. «قىزى معلم بۇلدى، اېندى هر اى پلانچە تنخواه الەدى - دېب كۈرەلمەيكنلە هم كم اېمس...» دېگن انەسى بىر اېسكى حلىبى تباققە چوغ كېلتىرىب نادرە نىنگ يانىگە قويدى - دە، اۋنگىرىدەگى اىسىرقنى چوغ اوستىگە تشلب، دوتەياتىب، «اىلايم كۈز قىگنلەنى كۈزى چىقىسىن» دېدى.

نادرە انە سىگە: «ادىمدن - قدىمدن قالگنلر اىچىدە انە شو اسپندگە ايشانە من. اىسىرىقەدە حكمت بار، او وىروس و مىكروبلەنى اۋلدىرەدى، دىب يازىلگن طبى كتابلردە، اۋقىگنمن بولر حقەدە، دېدى ھارغىن بىر قىافەدە. آدمى كسل بۇلىشى گە كۆپ عامللە با. مكروب، وىروس... كىشى اورگانىزمى گە اۋتەدى. يوقملى كسللىكلرنىنگ باش سىبى شونە آنە جان. آنەسى اېسە قىزى نىنگ گپلىرىنى تىنگلرکن: «بىلمەسم، طاقىم كېمەگىدىن قىلە من قىزىم. باشىنگ اغرىسە جانىمدى قۇيگنى جاي تاپمىمىن... دېب اىسىرىق كولىنى تشلب كېلگنى اۋتاقدن چىقدى.

نادرە نىنگ احوالى يامان، فكرى پرىشان. اىستىمەسى زۋرەيگن سرى

بوتون بدنېگە اۋت دارېگن سېمان بدنېنى كويدېرىب كېتەيپتى. بىر ياقدن باش آغرىغ، باشقە بىر تاماندن تاماغى آغرىب، بۇغزى يېرىنگىلب كېتگن. الخسېرەگن نادەرە: «اوففف بى دوا دردگە يۇلىقتىمىمى، كرونا بۇلدىمىمى؟ كرونا بۇگن بۇسۇم قېردن آلدېم بو وىروسدى؟ اوففف، اېندى قنداغ قىلە من... شو تېش داکترېنى كلېنېكى دن آلدېم شېكىلى...» دېيەيپتى. «اېندى كېچ بۇلدى. اېرتەلب شفاخانە گە بارە من، تېكشېرتېرە من، كرونا بۇلىب، بۇمەگنېم معلوم بۇلەدى» دېدى- دە، اېكى- اوچ مرتە آنە دېب ھەيقىردى، بىراق آنە سېدن سېس چىقمەدى. نادەرە نفسى قىسىلە ياتگىننى سېزدى. «كرونا بۇلىب من» قىلە الفاظدە. شو آنە قۇلىدە گوگرد آنەسى كېرىب كېلدى. «مېنى ھەيقىردېنگىمى قىزېم؟ مانى كېلدىم، قنداغ سن؟» دېدى- دە، گوگردنى اېسكى صندېغى نېنگ كېچېك خانە چە سېگە قۇيېب، قىزى نېنگ منگلەيى گە قۇلىنى قۇيدى. نادەرە نېنگ اېسىتمەسى آنەسى نېنگ قۇلىنى كويدېرىب كېتگودى اېدى. «پە- پە، تىدېردى الوى بۇلىب سن قىزېم. عمرېمگە آدمدى مونداغ اېسىتگىننى كۆرگىمى ياغ، ينە قىسى جانى كويگىر دعا جادى قىلدىمى...» دېرکن، قىزى نادەرە: «اى آنە جان، تى شوگېلرېزدن قامەدېز. اوندىن كۆرە بکسىمدە بىر پاكىت پراسىتامول بار اېدى، آلىب بېرىنگ اېچە من، اېسىغىمنى توشېرەدى. بىران تازە متاعگە موز سالىب كىلتېرىب پېشنەمگە قۇيىنگ. اېسىتمەم پىسەيىن» دېدى.

آنەسى پراسىتامولنى اېچېردى- دە، يوگېرىب بارىب بۇغچە سېدن آق كتان رومالنى آلىب موزلتگىچىدن موز كېلتېردى. قىتە- قىتە نادەرە نېنگ منگلەيى گە باسىب تورە بېردى. بىر آزدن كېيىن اېسىتمەسى توشىتى، سېل تېنچىگىندەى بۇلدى.

اېرتەسى اۋرىدىن توريب اۋزىنى بې حال سېزدى، نفسى قىسىلگن. باشى و بوتون بدنې مۇچە- مۇچەسى زىرقىرەب آغرىيدى. نادەرە، كروناگە يۇلىقنى گە اېشاندى. «شفاخانە گە بارە من، تېكشېرتېرە من. داکترلردى مصلحتىنى

آلە من...» دەپدى - دە، زۇرغە اۋرنىدىن تۇرىب يوز و قۇلىنى يۇيۇپ، كېتىشگە حوصلە قىلمەي جايىگە قەيتىپ كېلىپ اوزەلدى. ئەنەسى يەنە «اسپىند بلا بند، بە حكەم شاھ نەقىشەند» - دەپ ايسىرىق توتە تىب اېشىكدن كىرىپ كېلدى. ايسىرىق نىنگ توتونى اوى نىنگ فۇساسىنى تۇلدىردى.

آه ئەنەم ايبى، قنچە ايتەي سىزگە، بو ايشلرىزدى فايدەسى ياغ كروناگە. ايسىرىق توتونى، فالچى، قاقچىلەر مكرۇب و وىروسلەر عاملى بۇگن كسللرنى تۇزەتسەلر اۋز و قەتدە قىزە موغ، چىچىكنى تۇزەتدىلر. اۋزىن: «قەدىملر يۇزلب آدملە قىزە موغ، چىچىكدن اۋلىب كېنگىنى ايتگن سىز مېنگە» دەپدى - دە، كۇزىگە ياش ايلەنىپ، كىپرىكلرى ھۇل بۇلدى. شونى بىلە من كە، دنيا عالملىرى، دانىشمند انسانلر تحقىق قىلىپ وىروسلر و مكرۇبلرنى كشف قىلىپ، واكسىن ايشلب چىقەدە، دارى تۇزەتەدە، آدملە ھىچ نرسە كۇرمەگندەي بۇلىپ كېتىشەدى. مېن شۇنگە ايشانە من. مەن بوگون چىچىك، قىزە موغ، سىل كىي يوقوملى كسللرنىنگ ايلدىزى قورىدى» دېيىشى بىلن - آق ئەنەسى: «كاشكى قىزىم ايتگەننىنگ كېلسىن، آدملە شفا تاپسىنلە، ساغلىققە نىمە يېتىتى» - نادەرە نىنگ كېنىنى تصدىقلىپ، قىزىگە دلەدە بېرگن بۇلدى.

نادەرە، بىر آز ئەنەسىگە تېر مولدى - دە، مونگلى آواز دە: «غەم يېمەنگ، تېزدە مونى ھەم واكسىنىنى چىغەرەدە. مونى ھەم چارەسىنى قىلەدە» - دەپدى. بدل خالە قىزى نىنگ كېلرلىنى اېشىتر - اېشىتمس چىقىپ كېتتى، بېش دىققە اۋتر اۋتمس اۋزى ملە پختەدن تۇقىگن دسترخوانگە نان، اېسكى مس پتئوسگە چاى و سوت اىب كېلدى. نادەرە اشتھاسى بۇلمسە ھەم يىرەم پىالە سوت اىچدى. ئەنەسى دسترخواننى يىغمسەن چوككەلىپ، اۋرنىدىن تۇرىپ شفاخانە گە كېتىشگە آتلندى. ئەنەسى اپىل توپىل دسترخواننى يىغىپ، كېنىدىن چىقتى. «تاختە قىزىم، مېنەم بېرگنگە بارە من.» - دەپدى.

نادەرە ئەنەسى بىلن كوچە گە چىقىپ بىر رىكشا گە مېندىلر و شفاخانە گە جۇنۇب كېتىدىلر. يىگىر مە دىققە اۋتر - اۋتمس شفاخانە گە كىرىپ بارىشىدى.

نادره كرونا وىروس بۇلىمى گە بارىب قان تاپشیردى. داکترلر اونگە ايكى، اوچ كوندن كېىن تېلفون قېلىب نېتىجەنى ایتەياتگىنىنى بېلدىردى. داکترلر كېرەكلى تۇسىلەرنى ھەم ایتدیلر. نادره شفاخانەدن چىقەياتگىنە دارى خانە گە كىرىب داکتر نەسخەسىدە يازىلگن دارىلرنى آلدی. بىر باغلام ماسك، بىر نېچتە صابون و وىكس ھەم ساتىب آلدی.

آنە و قىز اوپلرېگە بېتىب بارىشدى. نادره آلدېنگىدن كۇپراق، جدى راق چارەلر كۇرە باشلەدى. نفسى قىسمەسى زۇرەيگن نادره يانیدە قۇيىلگن بىر ترموز قەیناق سۈنى گىلاسگە قۇيىب، اونگە وىكس قۇشىب، قەیناق سۈنىگە ايسىق - ايسىق ھورومىدن نفس آله باشلەدى. نفس قىسمەسى بىر آز آچىلدى. داکترلر تۇسىلە قېلىگن دارىلرنى ھەم اىچە بېردى. او، مكرۈبلى و وىروسلى كسل لېكلرنى بېنىگىش اوچون بدن مقاومتىنى آشېرىش مھم لېگىنى يىخسى انگلر اېدى. انەشۇ باعث ھر كۈنى، بىر ياكە ايكى مرتە ايسىق سۈنگە چۇمىلردى. آنەسى اونگە سۈيۈق آوقتلر بېشىرىش بىلن آوارە، اشتھاسى بۇلمسە ھەم تورلى كۇكتلر، زىجمە، شلغم، ايسمەلاق، زنجبىل ... سالىنگن آش و اوماچ اىچىشنى توختتمەدى.

بىر ھفتە اۋتر اۋتمس شفاخانەدن اونگە تېلفون قېلىشدى. كرونا وىروس تېكشېروو نېتىجەسىنى اعلان قىلدىلر. نېتىجە مۇبەت اېكن. بو يامان خېرنى اېشىتىب قۇتقۇچىگن نادره، «كرونا وىروسنى تېش داکترى نېنگ كلېنىكىدن يوقتېرگن من دېگن اېدىم. اېندى مېنگە بو وىروسنى فقط اۋشە بېردن يوقتېرگىم اثباتلندى» - دېدى آنەسى گە. «بو آفتدن ساغلمس كە يىخسى» - دېب، بىر نېچە دېقە سكوت قىلدى. آنەسى آى بىل خالە «قندەى سن قىزىم» دېب اۋتاققە كېرىشى بىلن - آق آلدېنگى سكوت گە برھم اورىلدى. نادره اېسە اۋرنېدن زورغە نېم خىز بۇلىب، «يىخسى اېمس من آنە جان. شفاخانەدن تېلفون قېىگن اېدىلە. كرونا اېكن سن دېدىلر». بو خېرنى اېشىتىگن آنەسى آياق اوستىدە تورگن جايدن قېلە گە قرەب، «قىزىم

قۇللىرىنىڭى دعاگە آچ» دەدى و كۇزلىرىدە ياش ایلندى. «نادرە قىزىم شو كسلیدن سەغلسە قماقدەكى قارە تۇرپى خدا يۇلىگە صدقە»- دەپ دعاگە كۇترگن قۇللىرىنى يوزىگە تارتدى.

نادرە اېسە: «آنە جان! قۇرقمنگ، مېن اۈلمەيمەن. ساغ سېرە يورگن اېدىم. مقاومتىم بلند، داكتىرلە ایتگنلىرىنى قىلىپ بېركون يىخشى بۇلە من...»- دەدى. «تېلىگىنىڭ جانىمگە قىزىم، ایتگىنىڭ كېسىن، خدادان تېلەگىم شو. سېنگە كېلاتگن بلاگە اۈزىم كۇندەلنگ من قىزىم. ایتگەنىڭ كېسىن قىزىم، ھەمە كسلدى دواسى با، كرۇنا گە ھەم چارە تاپىلر» - دەدى آنەسى نادرە گە.

بدل خالە نىنگ اۈكىنچلىرىنى سېزىب، - «تشيوش قىمەنگ آنە جان، دانشمندلر تىدقىقاتچىلر بو بارەدە ختای، اروپا، امريكا و باشقە جايلردە جدى تىدقىقات ايشلىرى مېن بىندلە. يقىندە اېشىتىپ قالەسىز بونى واکسىنىنى تۈزەتەدیلە. كرۇنا وىروسىنى يېنگەدیلە آخىر»- دەدى نادرە. آنەسى «كاشكى، كاشكى» دەپ قىزىگە اوقت كېلتىرگنى اۋتاقدن چىقىپ كېتدى.

ھەر كۈنى بېر - ايكى مرته نفس قىسمە توتىپ، جانى بۇغزىگە كېلگن نادرە وىكس ھورومىنى يوتىشىنى دوام بېرە بېردى. تىشىنى - تىشىگە قىسىپ دردگە چىدەدى. روھى تېتىكلىگىنى باى بېرمەدى. اوزەلىپ ياتگن جايدە تلۈزىيوننى تماشا قىلردى. خبرلر وقتى اېدى. اكسفورد يورنىورستىتى كرۇنا واکسىنىنى ايشلپ چىقرگنى بارەسىدەگى خبر دقتىنى تارتدى. بو خېرنى اېشىتىگچ، نادرە بوتون دردىنى يوقاتگندەى بۇلدى. شو آندە آنەسى قۇلىدە پتنوس اۋتاققە كىرىپ كېلدى. قرەسە نادرە نىنگ اېتىگە قان يوگورگن، كۇترىنكى كىفىتدە اېدى. «قىزىم كۇزىم گە يىخشى دەى كۇرىنەسن، كۇزلىرىنگدە اميد چۇغىلنە باشلىتى. شكر، شو كۈنلرىگە شكر، دەدى بدل خالە سۈيىنگىدن». «آنە جان كرۇنا واکسىنىنى تۈزەتتیلە. تلۈزىيون خېر ترقىتدى» دېركن، آنەسى، ایتگن اېدىنگ قىزىم، مەنە دېگىنىڭ كېلدى - دەدى.

آرەدن بیر هفته اۋتدی چمه‌سی. نادره کون ساین یخشیلەنیب بارماقده. او انچه اۋنگلگن. دوشنبه کونی اېدی. توشلیکده آنەسی پیشیرگن لذتلی ماش‌آبەنی ایچیپ توریب: «آنە جان! بوگوندن یخشی بوگندە من. توزەلدیم شېکیلی! سیزنینگ هم بارینگیزگە شکر آنە جان، ییگیرمە کوندن بېری قیزیم دېب کوپ عذابگە قالدیز. دعانگیزنی مېندن ایەمنگ، عمر بوئی خذمتینگیز گە بۇلیشگە وعدە بېرەمن آنە جان، بختیمیز گە ساغ-آمان بۇلینگ...»- دېگن نادره اۋرنیدن توریب آنەسی نینگ قۇلینی اۋپتی،. آنەسی هم نادرەنی بغریگە باسدى. ایکاولان بیریگە اۋتاقدن تشقیری گە چیقیب اوی اطرافیدە ایلەنیشدی. نادره چقور-چقور نفس آلدی. حیات اونگە کولیب باقادی. مکتبگە باریب، بالە لرگە درس بېریش ایلینجیدە یشەى بېردی.

سیناوا



شهر شفاخانه سى نىنگ تىنقىلى ياش متخصى دوكتور آيدىن اېرتەلب وقتلى راق اويىدن چىقىپ، شفاخانه گە يېتىپ بارىشگە شەيلنە ياتگن اېدى. اونىنگ عيالى يولدوز اېرى نىنگ اياق كىملىرى گە بۇس سوريپ، تازەلب قۇيدى- دە، اوى نىنگ اېشىگى يانيدە، ديوارگە اسىب قۇيىلگن كۇزگۇ قىشىسىدە توريپ ساچىنى ترەب تورگن تورموش اورتاغىگە تىكىلىپ:

- آيدىن! بىلە سىز-ە، قىرىب ايكى ايدىن بېرى عالى اۇقوو يورتلىرى تعطىل. مېن اويدن توريپ بالەلر گە انلاين درس اۋتە من. كاشكى سىزلرنىنگ هم خذمتلر يىنگىزنى انلاين بجرىب بۇلسە اېدى. سىز هم اويدن توريپ ايشلە شىنگىز مەكەن بۇلسە اېدى... هر كون اېرتەلب ايشگە چىقە سىز، ايكى اوچ كون هم شفاخانه دە قالىپ كېتە سىز. جودە قۇرقىنچلى حالت، جودە قلىتىس بىر وضعىت و خوفلى بېردە خذمت قىلە سىز. تۇغرىسى قۇرقە من. قىچە هم احتىياط قىلمەنگ، وىروس دېگن بلا يامان بۇلر كىن. كرونانى يوقتىرىپ قالىشىزدن خوف سىرەيمىن. قىچە همكارلر يىنگىز كرونا وىروس يوقتىرگىنى اۋزىنگىز ايتىز. بىچارەلر نىنگ ايرىملىرى بو ياروغ دىئادان اۋتىب كېتىلر. نىمە بۇلەدى بىر نېچە كون كېتمەنگ، اويدە قالىنگ اخىر سىزەم...

دوكتور آيدىن عيالى نىنگ حسگە تۇلە گېلر يىنى تىنگلەپ، اۋيلەنىپ قالدى، قۇل قاپىنى كىيىپ آلىپ، تازە ماسك نىنگ اېلگىچلر يىنى قولاقلىرى نىنگ آرقەسىگە اۋتكىزىپ آلدى و اۋقتووچى لىك قىلىپ كېلە ياتگن خاتىنى

یولدوزگه مەرلى قرەب:

- يولدوز، عزيزيم! مېن سېنى يىخى توشونه من. تشويشلىرىڭنى انگلەيمەن. قرە، مېن يېتى يىل طب فاكولتەسىدە تەھسىل آلدېم. اېزگو انسانى نيت بىلن، ياردمگە محتاج انسانلر گە خدمت قىلە من، كىسللرنى دوالەيمەن. اولرنى اوليم ياقەسىدن قەيتىب قالەمن... دېگن يوكسك فضىلتلى آرزو-اميدلر بىلن كېچە- يو كوندوز درس اۇقىدېم. كىمىدە تۇرت يىل تەخەس قىلدېم. چەت اېلگە بارىب ملكە آشىردېم. شوندى آغىر كونلردە اېلىم- خەلقىم و انسان اولادى يانيدە توريب، اولرنىڭ آغىرىنى يېنىگىل قىلىش ايلىنچىدە، اېگىمگە آق چاپان كىيدېم. فقط انه شوندى قارە كونلرنى اۇىل بىپكور آنتىنى اىچىدېم... مېن و مېنىڭ مىسلكداشلىرىم بو جەھەدن چەكىنىشگە حەقلى اېمىس مىز. بىز كرونانى و كرونالارگە اوخشەگن بىر قنچە وىروس، مېكروبو... لرنى يېنىگىشىمىز كېرەك. بىز تەجرىبە و علم ياردمىدە بو جەھەدە غالب چىقەمىز، - دېگن دوكتور آيدىن عىالى نىڭ قۇللىرىنى اوشل ب، قوياش نورىدە بلقىب تورگن رخش آلمەدېك قىزىل ياناغلىرىدن اۇىب خىرلىشىدى.

يولدوز اوى نىڭ اېشىگى گە تەيەنىب، پارتمان نىڭ زىنەلرىدن توشىب بارەيانگن تورموش اورتاغى آرقەسىدن تېلمورىب قالدى. يورەگى بۇغىنە تۇلدى، بىر نرسەلر دېماقچى بۇلدى، ايتالمەدى. زىنە نىڭ ايلنەسىدە تورگنچە اۇىگە تالدى. دوكتور آيدىن آرتىگە قرەب، كېتىدىن ماموس نىڭاھلر بىلن كوزەتەب تورگن يولدوز گە كۆزى توشدى- دە، يە خىرلىشوو نىشانەسىدە اۇنگ قۇلىنى كۆتەرىب:

- جانگىنم، اۇزىنگدن احتىياط بۇل، تېلفوندى گېلەشىب توره مىز. تشويش قىلمە، بو مرتە بىر ھەفتە- اۋن كوندە بلكە قىتە-آلمىسەن. كرونا وىروسنى يېنىگىش اوچون يىڭى تەقىيات ايشلىرى بىلن بند بۇلە من.

ينگی تجربەم مثبت نتيجه آليب كېلىشى اوچون دعا قىل دېدى - يو، يولدوز نينگ كۆزىدن پنه بۇلدى.

يولدوز اېشىك نينگ بۇسەغەسىدن استە آرقە گە چېكىنىپ، اۇتاق نينگ تۇرىگە باردى. دېرېزە شيشەسى آرتىدن كوچە گە تىكىلدى. اېرى آيدىننى كوچە نينگ چېككەسىدە تورگن شفاخانه موتريگە چىقىپ آلىشىنى هم كۆردى. بۇم - بۇش كوچەدە تورگن موتر بىر زومدە غايب بۇلدى.

شهر شفاخانهسى اۋرىنلىرى كويد - ۱۹ گە چلىنگن بيمارلرگە تۇلە. كسللر يقىنلىرى اېسە شفاخانه دروازەسى و ميدانىدە تۇپلنگلر. اولر دوكتورلردن مدد سۇرەشەپتى. شفاخانهدە اكسيجن تىچىللىگى سېزىلەدى. هر كون ايكى - اوچ كىشى بيمارنننگ تابوتى اولرنننگ قرىنداشلىرىگە تاپشيريلىدى. كرونا وىروس يوقتيرگنلر آرهسىدن ساغەيىپ، آياق اوستيدە توريپ اوليرىگە قەيتگنلر هم آز اېمسلى.

دوكتور آيدىن شفاخانه رىيسى دوكتور توماريس نينگ ايشخانهسى گە باش سوقدى. رىيس هم اېندى اوويدن شفاخانه گە قەيتگن اېدى. سالاملەشىپ اۋرىندىقلرگە اۋتيريپ آلدىلر. دوكتور آيدىن رىيس گە قرەب:

- قنى اېندى دوستلر يىمىز متخصصلر كېلسەلر اېدى. كويد - ۱۹ مسألەسى اوستيدە باشلەگن بحثىمىزنى دوام اېتديرىپ، بىران نتيجه گە اېرىشسك اېدى، دېيىشى بىلن - آق، اوچ - تۇرت كىشى متخصصل بىرىن - كېتىن اداره گە كىرىپ كېلىشىدى. علمى مجلس اۋز ايشىنى باشلەدى. شفاخانه رىيسى دوكتورلردن كرونا وىروسى يوقتيرگنلر تۇغرىسىدە عمومى معلومات بېرىشلىرىنى سۇرەدى. متخصصلر معلوماتىگە كۆرە وضعيت يىخشى اېمس. كويد - ۱۹ گە چلىنگلر سانى آشگن. تلفاتلر سانى آرتىپ بارماقده اېدى. شفاخانهدە اكسيجن و باشقە ضرورى امكانلر آزلىگى سېزىلەدى.

- سىزدە بىران يىنگى فكر بارمى، نيمەلر قىلىشىمىز كېرەك؟ - دېدى

شفاخانه باشلیغی دوکتور آیدین گه قره ب.

- جناب رییس، حرمتلی مسلکداشیر! سیزگه معلوم که، کرونا ویروس بیر کره سینی گبزیب، آدمیر آره سیدن قربانلر آماقده. دنیا نینگ رواجلنگن مملکتلریده مهن من دېگن متخصصلر هم بوکونگه قدر اوشبو ویروسگه قرشی آدملرنی اېملش اوچون واکسین ایشلب چیقالمه گن لر. موجود داری-درمانلر هم یخشی نتیجه بېرمه گن. امریکا، اروپا، ختای، روسیه و باشقه اولکه لرده دوکتورلر بیر قطار انتی وایرلر و دوالرنی کوید-۱۹ کسل لر یگه استعمال قیلیب، قطعی نتیجه آلامه گنلر. مثال اوچون امریکاده ملاریا اوچون استعمال اېتیلهدیگن کلوریکین نی سینب کوردیلر. یخشی نتیجه بېرمه دی. خلاصه حلیگچه هر قنده ی داری-درمان بو ویروسگه چلینگنلرنی دوالشده کؤمک قیله آلمه گن،- دېب سؤزلرنی دوام اېتدیریب تورگن دوکتور آیدین «مینه بیر فکر بار»،- دېبه شفاخانه ریسی گه نظر تشله دی.

دوکتور توماریس میز اطرافیده هارغین اؤتیرگن متخصصلرگه بیر-بیر کؤز سالیب، یان دفترچه سینی ورقله دی-ده، یوزینی دوکتور آیدین گه بوریب:

- تۇغری ایته سیز دوکتور آیدین! بیز هم ایکی آیدن بېری شفاخانه میزده کرونا ویروس تلفاتی نینگ آلدینی آلیش اوچون قؤولیمیزدن کپلگنینی عملگه آشیردیک. متخصصلریمیز ساغ بؤلسینلر، بو مدت ایچیده نېچه کیشی همکارلریمیز هم کرونا ویروس یوقتیدیلر. بعضی لری دنیادن اؤتدی. جایلی جنتده بؤلسین. شو کون نینگ اؤزیده هم کوید-۱۹ گه چلینگن ایکی- اوچ کیشی همکارلریمیزنی شفاخانه ده یاتقیزگن میز. اکسیجن یاردمیده نفس آلیب توریبتیلر. اوندن ینگه فکرینگیزنی اېشیته میز دوکتور آیدین،- دېدی.

- بیز اؤز امکانتلریمیزنی، بیلیمیمیزنی دنیانینگ رواجلنگن طبی

مرکزلىرى بېلىن تقاسلەى آلمەيمىز. بوگون يا اېرتە گە دنيا عالملىرى نېنگ کرونا وىروس بارەسىدە عملگە آشېرەدىگن تدقیقاتلرى مثبت نېتېجەلر آلیب كېلەدى. عقللى انسان باشقە چىگل مشكللرگە غلبە قىلگننى بو آفتنى بېنگىش گە هم قادر بۇلەدى. هە دېمەى کرونا واکسىنى ایشلب چىقىلەدى. اما اوندە گچە بىز نېمەلر قىلەآلەمىز. قولیمىزدن نېمە كېلەدى؟ بىز شفاخانه مىزدە "پلازما تراپى"نى عملگە آشېرىش امكانىگە اېگە مېز. معلومىنگىز كە "پلازما تراپى" دنيا بۇىلب كىمىدە يوز يىل لىك اۋتمىشگە اېگە بىر تجربه دىر. بىرىنچى مرته آلمان متخصصلىرى "پلازما تراپى" آرقلى قىزەمىق كسللرىنى دوالەگن اېدىلر. مېن امرىكادەگى طىبى مرکزلدن بىرى بېلىن اوزلوكسىز علاقهده من. بو توغرىدە اوشبو مركزدە خذمت قىلەدىگن متخصصلر فكرلرىنى اۋرگندىم. قرشلىك بۇلمسە كويد-۱۹ كسللىرى گە پلازما تراپى تطبیق اېتەمىز!

- معقول فكر، مېن قرشى اېمس من،- دېگن دوكتور تومارىس، مىز تېورەگىدە اۋتېرگن متخصصلر سىزلردن هم اېشىتسك،- دېدى. اولر هم باش قىمىرلەتېب دوكتور آیدىن فكرىنى تصدیقلەدىلر. دوكتور زىب النسا قول كۋترىب سۇزلىشگە رخصت سۇرەدى. شفاخانه باشلىغى «مرحمت سۇز سىزگە»،- دېدى.

- دوكتور آیدىن كوپ يىخشى فكرنى اۋرتە گە قۇیدىلە. بىز اۋز مركزىمىزدە "پلازما تراپى"نى عملى قىلىش امكانىتىگە اېگەمىز. بو بىزىنېنگ بىرىنچى تجربهمىز بۇلىشىگە قرەمى، اولگورەآلەمىز. مېن دوكتور آیدىن بېلىن يقىندن همكارلىك قىلە من، دېدى.

شفاخانه نېنگ متخصصلر مجلسى دوكتور آیدىنگە اۋز فكرىنى تېزراق عملدە تطبیق اېتىش لىككە رخصت بېردى. دوكتور آیدىن و دوكتور زىب النسالر اۋزارا مصلحتلە شىب "پلازما تراپى" تطبیق اېتېلىشى رېجەسىنى

توزدیلر. کوید-۱۹ گه چلینیب، ساغه ییب کبتگن بیر کیشی قانیدن پلازما ایلب کرونا ویروس گه یؤلیمقن شخص نینگ قانیگه اؤتکزیش کپره ک ابدی. دوکتور آیدین مسلکداش لریدن بیری دوکتور سمندر نینگ عیالی کوید-۱۹ نی باشدن کپچیریب، ایکی هفته آلدین ساغلگیننی بیلردی. او دوستیگه تیلفون قیلیب، "پلازما تراپی" عملیه سینی تطبیق ایتیش اوچون اونینگ عیالی کونگلی روشده قان بپریشی ضرور لیگینی ایتدی. ابرته سی کروندان ساغه ییگن عیال گل اندام ابری دوکتور سمندر بیلن شفاخانه گه کپلیشدی. دوکتور آیدین و دوکتور زیب النسالر، گل اندام نی کپره کلی طبی تپک شیر و ولردن اؤتکزیش، اونینگ تامیر لریدن قان آلدیلر. قان تجزیه قیلینیب، پلازما سی آلیندی.

دوکتور آیدین، قیسی بیمار نینگ قانیگه پلازما اؤتکزیشینی آلدیدن بیلگیلب قویگن ابدی. او هم بؤلسه کرونا ویروس یوق تیرگن شفاخانه ایشچیلریدن تورسون ابدی. کپچیک مسدن کوید-۱۹ گه چلینیب، شفاخانه ده یاتقیز یلگن تورسون نینگ تامیر لریگه پلازما اؤتکز یلدی. دوکتور آیدین ساعتلب نتیجه نی کوتیب قالدی. ۲۴ ساعت اؤتر-اؤتمس بیمار نینگ نفس آلیشی آسانلشدی، اکسیجن نی بورنیدن اوزدیلر. اشتها سی یخشیلندی، سبزواتلر شور به سینی ایچیب، تویمه دیدیگن بؤلدی. بو خبر شفاخانه باشلیغی دوکتور توماریس گه بی تیب باردی. او شفاخانه متخصص لری نی چقیریب، مجلس اؤتکز دی. دوکتور آیدین نی بو مهم یوتوغی بیلن تیریکلب، کوید-۱۹ دن اذیت چپکه دیگن باشقه کسللر نی هم "پلازما تراپی" آرقلی دوالشینی توصیه قیلدی. اؤشه کون نینگ اؤزیده تورسون قیته طبی تپک شیر و وودن اؤتکز یلدی. بدنیده کرونا ویروس یوق لیگی انیق لندی. دوکتور توماریس مملکت بؤیل ب اؤزی باشقره دیگن شفاخانه متخصص لری ایلک بار کوید-۱۹ کسلی گه چلینگن بیمار نی "پلازما تراپی" آرقلی دوالشده مؤفق بؤلگن لیکلر یدن خرسند ابدی. او تورسون نی ایشخانه سیگه چقیریب

دوكتور آيدىن و ھەمكارلىرى سەي و ھەركەتى نەتىجەسىدە شفا تاپكىنى اوچون تېرىكلەدى.

تورسون ھەم آق چاپانلى مەھربان شفاكارلەر كۇرستىگن غەمخوارلىكلرى اوچون چقور مەنتدارچىلىك بىلدىرىپ:

- دوكتورلەر مېنى اولوم آغزىدىن آلىپ قالدىلەر. بولرىنىگ مېنگە كۇرستىگن بىي مثال خەزەمتلىرىنى حىياتىم بارىچە اونوتە آلمەيمەن، - دەپدى - دە، اوىي گە جۇنۇب كېتىشىگە رخصت سۇرەدى. ۲۰ كۈن آلدىن امبولانسدە آغىر احوالدا شفاخانە گە كېلىتىرىلگن تورسون اۋز آياقلىرىدە يورىپ شفاخانەنى تىرك اېتىدى.

چەمەسى ايككى ھەفتە اۋتدى. دوكتور آيدىن كويد-۱۹ گە چلىنگلرنى پلازما تراپىي اصولى بىلەن دوالشنى دوام اېتىدىرىدى. بىر كۈنى شفاخانە رىيسى اونى ايشخانەسىگە چقىرىدى. كىرىپ بارسە بىر قطار ژورنالىستلەر، عكاسلەر و كمرەمن لىر اونى كوتىپ تورگن اېكىنلەر. اېشىكىدن كىرىشى بىلەن-آق، كمرەلەر لىنزلرى اونگە قرەتىلدى. فلشلىر بىرىن-كېتىن لپ-لپ يانە بېردى. دوكتور تومارىس اونى ژورنالىستلەرگە تىشىتىرىپ، «سۇراقلرىنگىز بۇلسە دوكتور آيدىن دن سۇرەي بېرىنگلەر» - دەپدى.

ژورنالىستلەر دوكتور آيدىن نى كويد۱۹ گە چلىنگلرنى يىنگى اصولدە دوالەگنى بارەسىدە سواللر بېردىلەر. او ھەمە سۇراقلرگە خلاصە قىلىپ جواب قەيتىردى:

- بىلگىنىنگىز كىبى كرۈنا وىروس دنيا بۇىلب انسانلر حىياتىگە تھەدىد سالىپ تورىيتى. حلىگچە دنيا ساغلىقىنى سقلش تشكىلاتى و باشقە صلاحىتىلى علمى مركزلرى كويد-۱۹ گە چلىنگلرنى دوالش اوچون تاثيرچن دارى- درمان تاپالمەگنلەر. وىروسگە قرشى واكسىن ھەم ايشلب چىقىلمەگن. كرۈنا وىروس بىزىنىگ وپنڈاشلرىمىز آرەسىدن ھەم قربانلر آلماقدە. بىز كويد-۱۹ كسللرىنى دوالش اوچون "پلازما

تراپى " اصولىنى تجربە قىلدىك. مثبت نتيجه بېردى. تقريباً ايكى هفته ايچىدە ۱۵ كىشى بيماردن ۱۳ نفرىنى دوالەدىك. افسوس ايكى كىشى حياتىنى قوتقزالمەدىك. بو بيز اوچون يىنگى تجربە بۇلدى. مېن بو ايشىم بيلن وطنداشلىرىم - انسانلر بربريده اوز بورچىمنى بجره آلگن بۇلىسم اوزىمنى بختيار تويه من.

- انسانلرنى بو وىروسنى يوقتيرمسلىگى مهم مسأله. تېز آرەدە كرونا وىروسگە قرشى واكسين ايشلب چىقىلىشى گە ايشانچىم كامل. كرونا وىروسنى يوقتيرمسلىك اوچون اپنگ اولا اعلان اپتيله ديگن طبى توصيه لرگە رعايه اپتيشلىكنى ضرور دېب بيله من - دېيه سۇزىگە نقطه قۇيدى دوكتور آيدىن.

باشقه شفاخانه لر متخصصلىرى اوشبو داوولش اصولىدن استفادە قىلىشنى يۇلگە قۇيدىلر. مملكت مقياسىدە كېنگ قولچ يايدي دوكتور آيدىن قۇلله گن داوولش ميتودى. دوكتور آيدىن تجربە المەشيش اوچون منطقه دولتلىرگە تكليف ايتىلدى.

توخته‌میش



تۇختەمىش ايىك شەھرى نىنگ غىرى چىكەسىدە آتەسى قوردىرگن اېسكى تورر بناده يشەيدى. بهار موسمى نىنگ سۇنگى كونلرى اېدى. كۇپ ھارىگنى باعث آغىر اۇخلەگن. اوتانگ چاغى خورازى نىنگ قچىقريشى بىلن اويقودن اويغانىب كېتىدى. كۇرەياتگن قۇرقىنچلى توشى چلە قالدى. بامداد نمازى قضا بۇلمەسىن دېب، كۇرپەسىنى اوستىدن بىر ياققە سورىب تشلەدى-دە، طھارت آلىش اوچون شاشە-پيشە اويدن تشقىرى گە چىقىدى. سفال آفتابە گە كۇزەدن سوو قويىب، طھارت آلدى. بىر يىل آلدىن دوستى جىمشىد ھراتدە ساوغە قىلگن ايىك قۇل رومالينى چۇنتەگىدن چىقاريب يوزىنى و قۇللرىنى ارتدى. اۇتاق نىنگ ديوارىدەگى قازىققە آسىلگن ملە جاي نمازىنى آلىب، بامداد نمازىنى اۇقىدى. يرەتگن گە شكرلر قىلىب، دعاگە قۇل كۇتردى. آتە، آنەسى، بالەلرى اوزاق يقىنلرى و برچە مۇمن مسلمانلرنى بلا- قضاىردن اينىقسە چېت اېلدن كېلگن وىروس آفتىدن سقلەشىنى سۇرەب، التجا قىلدى.

تۇختەمىش جاي نمازىنى قازىققە آسىب تشقىرىگە چىقىدى، شو آندە آتەسى داوروغ صوفى قۇلىدە عصاسى مسجىدن دن اويىگە قەيتگن اېدى. اۇغلىگە كۇزى توشگىچ:

- تۇختەمىش! نمازىنگى اۇقىدىنگىمى اۇغلىم، بو اېرتە مېچىت گە بارمىسن، اوخلب قالدىنگىمى؟ دېب، سۇرەدى قاشلرىنى چىمىرگىچە.
- ھە، آتە جان خدا قبول قىسە نمازىمدى اۇقىدىم. كۇپ چرچەگن

ابدېم، اوخلب قالىب من، كېچ بۇلدى، مېچىتگە بارلمەدېم. يىخشى
يم كە شو خورازيز قىچقىرىب اويغەتدى. بومسە نمازىم ھم قضا
بۇلردى.

- مېچىتكە ھم اولگى دەى مردم كېمەيدى. كرونامى، وبامى كېلىپتى
دېدىلە. كۋىلە قۇرقىب كېمى مىشلە. "اجلى تۇلگن، پختە گە اۋرەب
قۇيسىنگ ھم اۋلەدى" حيران سن، كسل بۇلە من، اۋلە من دېب، اېندى
مېچىتكە، نمازگە يم كېمەيدىلە. اجلدن قاچىب قوتىلىب بۇلە مى؟
دېدى، بېلىدن كوچى كېتىب، مونكە يىب قالگن چال بوبە.

آتەسى نىنگ سۇزلرىنى دقت بىلن تىنگلەگن تۇختەمىش، قۇلىدن توتىب
اونىنگ اۋتاغىگە پىتكىب باردى و جايىگە اۋتىرغىزىب، كرونا وىروس
تۇغرىسىدە اېشىتگن، بىلگنلىرىنى ابدان گېرىب بېردى.

- آتە! كرونا يمان كىللىك، حلى گچە كۆپ آدمە نى اۋلدىرگن.
دواسىنى ھم تاپالمەگنلە. آدمە ھر قلەى وبادن، بشقە كىللى لەدن
احتياط بۇلىشلىرى كېرەى. رازى، اين سىنا دەى حكىملر اۋز وقتىدە
انسانلە ماخاوا جذام و ھر قندەى يوقمە كىللىكدن سقلەنىشلىرى
بارەسىدە گېرىگن. شو اوچون حكومت ھم، ارشاد و اوقاف وزىرلىگى
ھم "كرونان نجات تاپىش اوچون مېچىتلە گە نماز جماعت اۋقىلمسە
يىخشى بۇلەدى" دېگن. دولت ادارەلرى تعطىل قىلىندى. سىز ھم
نمازىزدى بىر وقتگچە او يىزدە اۋقىسە يىز يىخشى بۇلەدى آتە...

- اوغلىم گېنىگ چىنگە اۋخشەيدى. نماز جماعتگە كېلەدىگن آدمە نى
اۋندن بىرى ھم كېمەيدى. شونداغ بۇسە مېنم بارمەى من، خدا اۋزى
كېچىرسىن دېدى آتەسى قىزىل ياستىققە سوينگن حالدە.

تۇختەمىش تشقىرىگە چىقدى-دە، حوىلى نىنگ دالانىدە كىچىك اۋچاققە
چاى قەينە تىب تورگن خاتىنى آى جمال گە كۆزى توشدى. استە اونىنگ يانىگە
بارىب:

- خاتین چاینگ دی، تېزراق قهینه تسنگ دېمن. کبچ بولیب قامه سین تغین، تیزراغ د، کانگه باره ی، دېدی ویغاچ کساو بیلن اوچاقده توتہ قیب یانه یانگن سامان آلاوینی قوزغب، تارتقیلیب تورگن آی جمال اوزون قرسی نینگ بیر اوچینی یبلکه سی گه تشله ب:

- "همه پیرگه کرونا پیره گن، همه جای قرنطین" دېسیز، آتہ ییزدی هم مېچیتکه نماز گه بارمنگ دېسیز. ینه اوزیز دوکانگه کپتہ من دېسیز؟ اوزیز گه رحمیز کپمہ یدیمی؟ اوزیزگه ایچیز کویمسه، بلہ لریزگه رحمیز کپسین...

- راس ایتہ سن خاتین! مېنم بیله من. کرونا یمان، خدا هیچ بنده سی گه کورستمہ سین. چاره م یاغ. دوکان گه ایکی کون بارمہ سم، آچ قالہ سیلہ... کتہ روژغار، یخشی بیله سن مېنی بشقہ درامدیم یاغ. قاپگہ اونینگ بؤمسه، قرض تیله ب قیسی دروازه گه بارہ من. دینادہ تیله ماغدن یمان نرسہ یاغ... خدا مهربان. غم یمہ خاتین!

توخته مېش نینگ ایبک شھریدہ گی دوکانیدہ پلاستیک فروشلیک قیلہ دی. هر کونی بیر مینگ، بیر یریم مینگ افغانی گه پلاستیک ساتہ دی. دوکاندن کیریتہ دیگن درآمدی حسابیگہ تۇقیز کیشی لیک بیر عایلہ نی باقیب کبلہ دی. کرونا ترقه لیشی آرتیدن بازارلردہ حکومت طرفیدن قرنطین جاری ایتیلگنی توخته مېش نینگ کوندہ لیک درآمدیگہ هم سلبی تاثیر اؤتکزگن. آلدینلری قؤلگہ کیریتہ دیگن درآمدی نینگ اوچدن بیر قسمی هم قالمہ گن. قاجیب قوریب بازارگہ باریب، یشینیب- توشینیب دوکان نینگ ایچيگہ کیریب، اېشيگینی تیرقیش قیلیب قویہ دی. پلاستیک کپرہ گی بؤلگن آدملر پلاستیکنی دوکان اېشيگی نینگ تیرقیشیدن ساتیب آلیب، استہ آرقہ سیگہ قرہ می کپتہ دیلر. بیر نېچہ ہفتہ احوال شونده ی دوام قیلدی.

شھردہ نانوا ی خانہ لر، داری خانہ لر و اذیق- آوقت محصولاتری ساتیلہ دیگن دوکانلردن باشقہ سی یایق. اقتصادی فعالیتلر تقریباً توختب

قالگن. بیکیتیقچه دوکانینی آچه دیگن توخته میس نینگ بازاری هم کساد. آلدینلری هر کونی بازاردن قه یتیب اویبی گه خلطه-خلطه میوه- چپوهلر آلیب باره دیگن توخته میس اېندی قۇلی قوروق اویبی گه کیریپ باره دی. باله لری نینگ کۇزلری آتەسی نینگ قۇلی گه قاله دی. آی جمال نینگ قاره قازانی هر کون قینه مه دیدیگن بۇلگن. بو احوالدن اؤکسینگن آی جمال «هر کونی گه شکر» دېدی- یو، کۇزلری گه یاش ایله نیب «قچانگچه بونده ی بۇلرکن» دېب قۇیدی.

تۇخته میس نی آغیر وضعیتده کۇرگن تورموش اورتاغی انبارده اون، یاغ، کچالو، پیاز، نخود، شکر و... توگه گنینی اېری گه ایتسم می ایتمه سم می دېب، حیران حالده توریدی. خاتیننی چقور خیال عمانیگه غرق اېکنیننی سبزگن تۇخته میس:

- خیریت می خاتین! نیمه مونچه اویلنه سن؟ دېب سۇره دی.
 - هیچ نرسه اېمس، اوزیم شونداغ چرنگه کېتېدیم. دېدی- ده، مېنگ یوره کنی بیر یوره ک قیلیب، اؤز- اؤزی بیلن «قچانگچه ایتمه ی سن، ایته قاله ی»، دېدی و سۇرگه آغیز آچدی:
 - ایتسم بیر عذاب ایتمه سم ایکی عذاب، اویده همه نرسه خلاص بۇلیتی. ایتمه سم هم اوزیز کېتیره بېریدیز هر دایم، قریب ایکی هفته بۇله دی، هیچ نرسه کېتیمه یسیز. اېرتە گه اون یاغ، بشقه نرسه لهیم قامه گن. بیر هفته چه بۇله دی قاره قازانیزگه گوش قهینه مه گن. باله لریز: «آنه! نیمه بۇلدی، آتەم هیچ نرسه کېتیمه یدیلە؟»- دېب سۇره شه دی.
 اوله گه هم نیمه دېیریمدی بیلمه ی قاگن من...

- راس ایتە سن، کرونا، قرنطین بازاردی کساد قیگن. سودا یاغ، دوکان کرانی یم تاپالمه یمن. کتە اوغلینگ یخشی اېدی، بیر ییل لی قرار داد قیلیب، حکومتدن هر آی نېچه مینگ معاش کېتیریدی. اونی هم قراردادی تۇلدی. اېندی اونی ایشگه هم آمه یتتی. بازار گه چیغیب

مردكارلىك قىلەن دېسە ايش باغ. ايران گە جۇنەتە مەن دېسەم، - دېگەن
سرى آى جمال ابرى نىنگ گېى گە ارەلە شىب:

- ايراندى آىنى توتەنگ، ايرانگە كېتگەننى كۆرىپ توريب بيز.
همەسى كرانا توتىب كېلاتتى، قنچەسى يم اولدى بېچرەلنى. "آچ
قولاغيم، تىنچ قولاغيم" دېگنلرىدەى، آچلىيدىن اولسەم اولەمەن،
اوغلىم ارسلاندى ايرانگە جۇنەتمەيمەن، - دېدى. شو آندە ابرى
نىنگ كىسەسىدەگى قۇل تىلفونى چلە بېردى. تىلفونىنى قۇلىگە آلىب
-خارجدن تىلفون، امرىكادان اوكمە سردار دېدى.

اكە- اوكمە تىلفونىدە سىلاملىشىب، حال- احوال سۇرەشدىلر و اوزاقدن-
اوزاق گېلىشدىلر. شام چاغى اېدى. آى جمال آشخانە گە باردى. كتە قىزى
گلبىدن بىلن قزاندىن سۇرە سوزىب قەيناتەسى نىنگ اۋتاغى گە آلىب باردى.
داوروغ صوفى كېلىنىدن:

- آى جمال! تۇختەمىش قنى؟ درگى چىغمەدىمى كېچ بۇلدى، - دېدى.
- كېگنلە، حوىلى دە تىلفونگە اوكلرى مېنن گېرىپ توربېتىلە، دېدى-
دە، -كېلە قالىنگ، شۇرە سەوىب قالەدى دېدى، بلند آوازده آى
جمال.

- دىقە اۋتمەى تۇختەمىش اىچكرىگە كىرىپ كېلدى-دە، سلام
بېرىپ، آتەسى نىنگ يانىدە اۋتىردى. آلدىدە قۇيىلگن شۇرە نىنگ
تاواغىگە تىكىلپ:

- خاتىن، شۇرە پىشىرەب سەن؛ گوشت نېردن بۇلدى؟- دېدى خاتىنىگە.
- نېردن بۇلر اېدى، بچەلرېز كۇپ وقتن بېرى، «آتەم گوشت كېتىمە
يدىلە» دېب سۇرەى بېردىلە، آتەيز اۋشە خورازدى سۇيىب نىرەلرېم
گە بىشىرىپ بېر دېدىلە...

- هە، يىخشى قىلىپ سەن خاتىن، آش جانلرېز بۇسىن، آلىيلە. بسم الله
قىلىلە، - دېدى- دە، هورومى چىقىپ تورگن شۇرە نى اىچە بېردى...

أوقت پېيلدى، دسترخوان دعاسى قىلىندى. داو روغ صوفى اۇغلى
تۇختە مېش گە قرەب:

- اوکە نىگ سردار مېنن گېيردېنگ مى اۇغلىم، يىخشى مېکن، نېمە دېدى؟
- ھە، يىخشى اېکن، ھمە گە سلام اېتتى. سىزدى سۇرەدى. امرىکا گە
ىم کرونا بارگن اېکن. اولە ھم بېر نېچە ھفتە دن بېرى قرنطېندە اېکنلە.
اىشگە كېتمەى، اولىرىگە قالېىکن لە...

- بو سېپىل مانده اۇلەت امرىكە گە ھم بارىمى؟ اېندى اولە قنداغ
قىلەدى، بىكار بۇسەلە روزغاردى قنداغ قىلەدىلە؟
- آتە جان دعا قىلىنگ، خدا بى غم قىسە اولە بى غم.
- قنداغ؟

- قرنطېن گە بىكار بۇگنلە گە امرىکا دولتى بېر مېنگ دالردن كۇپراغ
اېلىك بېرەدى. ھېچ كىم روزغاردى غمىدە اېمس. بېچەلرى ىم
انترنت دن آنالېن درس اۇقىدىلە. غرب مملكتلرى باى، مردمىنى
غمىنى پېىدى، - دېدى.

شو آندە تۇختە مېش نېنگ قىزى سۇز باشلەب، اىكى آىدن بېرى مکتبلر
ياپىلگنى بارەسىدە شكائت قىلىب:

- بېزە گە ىم معارف اولىرىزگە آنالېن درس اۇقىسىلە دېگن اېدى. قنى
درس، قنى برق، قنى انترنت، قنى كمپوتر... دېدى.
- داو روغ صوفى كېلىنى آى جمال سوزىب قۇيگن چاى نېنگ پىالەسىنى
اىلب اىچدى-دە، بېر آە چىكىب، مونگلى آوازده:

- بو قىسقە عمرده قنداغ كۇرىملەنى كۇردىك. قىرق ىيلدن بېرى
اوروش، مردم بىكار، اۇغرىلىك، جنائت اوجى گە چىققن. كوچە دە
بېر تىلفونى اوجون آدملەنى اۇلدىرىب كېتەدىلە، كىشى سۇرەمەيدى...
بولە كم لى قىگندەى، کرونا ھم آرتىقچە غم بۇلدى، دېدى اۇغلى گە
قرەب.

- مېنىم حيران من بالەم. كرونا ياغ اېدى يم يىخشى اېدى. قۇلىم قىمىردەب، بازار اوچارده سودا- ساتىغ قىلىپ روزغار غىلدېرەگىنى ايلنتىرىپ تورگن اېدىم. كرونا بونى هم بىزدن آلدى. اوكم سردار قىسىب- قىمىرىپ بېش يوز دالر جونه تىم، شونى آلىب، چاره- پرده قىلىپ توريىلە، دېگن اېدى. اېرتە بارىپ بانكدن شو پولدى آلىپ كېلە من، خدا مهربان دېدى آتەسىگە قرەب.

تۇختەمىش باشقرەدېگن كتە عايلە نىنگ كتە معمارلى بار. كرونا طفىلى وجود گە كېلگن كوتىلمەگن آغىر وضعيت اونىنگ كوندەلىك حياتىگە كتە ضربه بېردى. دوكانىدەگى پلاستىك لىرىنى نقصى گە ساتىشگە مجبور بۇلدى. كسىپىدن ايرىلدى. كتە قرض گە باتتى. هفته لب اوپىدە ايشسىز قالدى. توشكونلىككە توشدى. اوچ آيدن كېىن قرنطين برطرف اېتىلدى. تۇختەمىش بازار چىقىپ ايش قىلەى دېسە دستمايهسى- پولى يۇق. اوپى نىنگ تۇرىدەگى قالىن گىلملىرىنى چىقىرىپ ارزانىگە ساتىشگە مجبور بۇلدى. عيالى آى جمال نىنگ كېلىن بۇلگن پىتىدە آنەسى هدىه قىلگن بىر نېچتە كوموش تىقىنچاغلرى- يو، تنگەلرى، اۋزى ساتىپ آلىپ بېرگن آلتىن سىرغە و بىلىك اوزوكلىرىنى ساتىپ پول قىلىشگە كۇندىردى.

تۇختەمىش، قۇلىدە اقچەسى بۇلسە، بازاردە ايش قىلىشنى بىلەدى. ينە بازار گە كىردى. بو مرته دوكان نى اجاره گە آلامەدى، چونكە پولى كۇپ اېمىس. اىبىك شەهرى نىنگ ميدان بازارىدە چاى، صابون، شكر، گوگرد،... ساتىشگە باشلەدى. اونىنگ يانىدە تونغىچ اوغلى ارسلان غىلدېرەكلى چارپايە اوستىدە سبىزى، ايسمە لاغ، پامەدىر، كچالو، پياز و... ساتردى. اېندى آتە اوغىل بىرگەلىكدە روزغارنى تېرەتىش يانىدە قرنطين دورىدە آلگن قرصلرىنى هم تۇلەشگە مجبور اېدىلر.

قىزلرشاه^۱



ساعت تۇرتىگە يىقىنلەشىپ قالدى، ايشخانەدن كېتىش وقتى بۇلگن اېدى. قىلەدن كۇترىلگن قارە بولوتلر گولدىرەب چقماق چقە باشلەدى. بىردىنگە شەرگە قارانغۇ توشدى. ھر نېچەدە مامەقلدىرىق نىنگ قسىردەگن سېسى فضانى يارىتگودېك تويولردى.

- تېزراق چىقە قالەى، پاىە كېلىپ اويگە بارگىنىمچە ھۇل قىلىپ قۇيمەسىن تىغىن، - دېگن قىزلرشاھ تېز-تېز يورىپ كوچە گە چىقرىن ھوانىنگ تومشوغى آسىلگنى گە گواھ بۇلدى. كۇككە كۇز تىكىپ اېدىم كە، بىر- اىگى يامغىر تامچىلرى منگلەىى گە اورىلدى و كىپتىدن شرىللىب ياغە بېردى، - بو يىل بەھار سېر بارش كېلدى، جوزا كىرسە ھم يامغىردى كېتى اوزىلمەىدى شېكىلى. اۇرگىلەى قدرتىنگدن...- دېگنچە پەلەب تار كوچە گە بورىلدى. اۇزىچە يامغىر ياغىب قالىپ، اوست- باشى ھۇل بۇلىشىدن خواطرلندى- يو آلدىنراق كىسل بۇلگىنىنى اېسلەدى.

شو آندە موباىل تىلفونى جىرىنگىل چلە باشلەدى.

- الو، الو

- قىزلرشاھ!

- ھە، آنە. نىمە گپ؟

- قىزىم، تېزراغ اويگە كې. پاىە بىران بۇلسە ھۇل بۇلىپ ىنە كىسل بۇمە.

بىر ھفتە اول سغلىبىدىنگ. اىكى ھفتەدن بىرى آتەنگ بىتاب يانگنلە.

سېن ھم كسل بۇلېب قانداغ قىلە من...؟
 - آنە جان، تشوېش قىمىنگ، ىرىم يۇلدە من. كېلاتىم. آتەم ىخشى مىلە؟
 - بىلمەسم، بىرساز ياتگن. بىر سوو ايچەدى. كۇزى اويقىدن
 آچىلمەيدى. باغنه زۇرغە بىر ايكى قاشىغ سوت ايچىردىم.
 - خى آنە جان، مانە يقىن كېلدىم. تندىرگە اۋتىن سالىب ناندى اۋزىم
 ياپە من...
 - تندىرگە چار، قىغ سالىب قۇيدىم، كېگىنىچە يقىب قۇيە من. بىر زوبالە
 خمىر توتگن اېدىم، خمىر تورىش كۇپ توشگن اېكن، آچىب كېتتى.
 ىسب قۇيدىم. آقىب توشمىسە كى ىخشى دى.
 - خدايارىز.

قىزلر شاه اويىگە بقىنلىشگن اېدى. شەر غرىدەگى ىم-ىشل تېپەلىكلردن
 اېسەدىگن سلقىن شمال باشىدەگى قرسىنى اۋچىرماقچى بۇلردى. بهار
 ھىدىنى كېلتىرگن مەيىن شبادە ذھنىدە مىنگ بىر خيال ايلنەدىگن قىزلر شاه گە
 عجايب حس بخش اېتردى. قىزلر شاه اۋزىچە:

بو ھم مېنى بختىم مى؟ آتەم قرچەلگن چاغدە كسل بۇلېب قالدېلە.
 اېكى ھفتە بۇلدى، ىخشى بۇگنلرى ياغ. اكەلرىمدى اويلىنتىرىش،
 آپەلرىمدى تورموشگە چىقىرىش فكريدە اېدىلە. «كۇزىم آچىغلىگىدە سېنى
 ھم بخت اويىگە اوزەتسم، بشقە ارمانىم قامەپدى» دېردىلە آتە جانىم.
 آيىنلەدن تېكىندىر دېسك كرونا دېگن بلاسى اېكن؛ كسل قىردن تاپىلدى
 قورىب كېتىگىر. قەى يېردن يوقتىرگىنىنى سوروشتىرسك معلوم بۇلدى كە،
 عزيز عمەكىمدى اۋغلى خارجدن كېگن اېدى. آتەم اونى كۇرگىنى بارىب
 اۋشنىكىدن تاپىب كېدىلە بو بلانى. او كە برىستە جوان اېدى. تېز توزەلىب
 كېتتى. ىرەنگن آتم بېچرە گە رحم قىسىن. خدا ناخواستە آتمدى كۇزى
 يومىلىگىدەى بۇسە قانداغ قىلە من؟ خدا او كوندى كېتىمەسىن. اكەلرىم با،
 قىچن اكە آتە بۇلەدى. كىم بىلەدى مېنى كىمگە بېرەدىلە؟ "بېتىم قىزدى ىپتى

آتەسى بۇلەدى. "دېدىلە. اى يره تىگن اۋزىنگ رحىم قى" - دېردى اىچىدە. دروازە نىنگ بۇساغەسىدە ياتىگن قۇشنى سى نىنگ اېتى قۇقىسدىن غەپىللەپ تىشلىدى. قىزلرشاه چىرقىرەگىچە ترسىلەپ يېرگە تېگدى. قۇلىدەگى موبىل تىلفونى اوچ قولاچ نرگە آتىلىپ كېتىدى. شو آندە قۇشنى نىنگ عىالى كۇچە گە آتىلىپ چىقىدى. قىزلرشاه يورەك ھاويچىلەپ اويىگە كىرىپ كېتىدى.

آنەسى شاشە - پىشە قىزلرشاه، قىزلرشاه دېپ ھەيقىردى. اوندن سېس چىقمەدى. اوچىنچى مرتە ھەيقىرگىدە، آتەسى ياتىگن اۋتاق نىنگ اىچىدن «كېلدىم» دېگن سېس اېشىتىلدى.

- تېز كې، كوچى قۇرقىتىكن يره مىس بۇلەدى. يۇرەينىگ بېجاي بۇگىدى. تېزراغ كې قزان كويه اىچىرە من، - دېدى دە، تىدىرخانە بورچەگىدە قەلب قۇيىلگن سفال تباغىلر اىچىدن كىچىكراغىنى آلب قىرغىچ بىلن قازان نىنگ كويه سىنى قىرە باشلەدى. بىر سىقىم كويه تۇىلپ اوستىگە تىدىرنىنگ كىدە قۇيىلگن قومغاندىن اىلىق سوو قويدى.

- آله قا، شىقە باشىنىگە كۇتر، قزان كويه قۇرقىنگە يىخشى... "بلا قىرگە اىهغىنگىدە تىيىگە" دېدى. كېگىندە دزاو جىندە قىرگە غايىب بۇگن اېدىنگ، شونچە قىزلرشاه دېدىم سېسىنگ چىغمەدى؟

- آنە، آنەمدى سۇرەگنى كىر بېدىم.

آنەسى قىزلرشاهنى كايى ياتىگىدى. شوپىت قۇشنى سى تۇلگن آى آپە كىرىپ كېلدى و سۇرەدى:

- خىرىت مى؟ قۇشنى جان، نىمە بۇلدى، تىنچلىكىمى اۋزى؟

- قرچەلگن آدم نىمە بۇلەدى دېسىز، او كونلرى اوكەسى نىنگ اويىگە بارگن اېكن، يىقمەگن خورد و خورەيلەنى يېمىلە. مزەلرى ياغ. كۇرپە كىيب ياتىتىلە. قىزلرشاه نى قارەسى كۇرىنمەگنى اوچون داووشىم بىلندىل كېتىتى، - دېدى آى سولو آپە.

- احتىباط بۇلىگە. كرۇنا بۇگن بۇمەسلە، اۋغلىمدى دوستىنى آتەسى

کرونادن قضا قیگن اېمیش.

- خدای سقله سین؛ گپیزدی شمال اوچیرسین! اونداغله اېمس. اوزلری هر نېچه ده بیتاب بولیب قاله دیله، - دپه گپنی چلغیتدی آی سولو.

- گپ مینن بولیبیز، نانیم کویب کپتگیده ی بولیبیتی، - دپه توریب قیزلر شاه نینگ آنه سی یانیده گی یېنچه گه قۇلینی سالیب، قیپ قیزیل مرجانده ی پیشکن بۇرسیلداق بوغدا ی نانلرینی تندیردن اوزیب سېتگه سالدی و قۇشنیسی گه آلینگ قیلدی.

- آلینگ همسه یه، ایسیغ نان، آلینگ!

- یاغ، ییگیم کېمه یدی.

- خی ییگیز کېمسه یم، آلینگ - ده قۇشنی جان.

- آلینگ، ناندی قه پتریش یخشی اېمس. اېندی بیرته نانیزدی آلیب کپته من، - دبرکن بیته نان نی نان سېتدن آلیب، یشیل اییک سراندازی نینگ اۇنگیریده توتیب، اۇرنیدن توردی و اویگه کپتیب قالدی.

آی سولو آپه تندیردن اوزگن نانلرینی ابری یاتگن اۇتاق نینگ یانیده گی خانه گه آلیب باریب، ایکی قله م قیلیب، شال دسترخوان اوزره یاییب قۇیدی و باره سالیب اچیققینه برنج آبه نی سوزیب آلدیگه کپلتیریب قۇیدی.

قیزلر شاه آته سیگه:

- اوقتینگیزنی یېنگ هر خیل کؤکتلر، قاو، ایسبلاغ، پودینه سالیب سویوق برنج آبه پیشیرگنلر، شوندن ایچینگ - دېدی. آته سی اچیل تاغه اۇنگلنه یاتیب:

- برک الله قیزیم، قۇلیمدن کؤتر، - دېدی - یو، اۇرنیدن تورالمه دی. قیزی قۇلتیغیدن کؤتریب اۇتیرغیزدی. تینکه - مداری قوریگن آته سویوق اوقت نینگ یرمینی ایچدی و یاته بېردی.

- آته، مېنکه یاغ اېدیم. بوگون داکتر کبگن اېکن نیمه دېدی؟ - دېب سۇرده ی آته سیدن.

- مېن كە بىلمەيمەن قىزىم. ايكى ھفتە بۇلەدى نىسىم قىسىلگەن. كۆزىم خانەسىدىن چىققىدەي- چىققىدەي بۇلەدى. تمام اعضاى بىنىم اغرىدى. پوزى- پىكىلى اۋرەلگەن داکتر كېلىپ معاینه قىلدى. سۇردى. مېن كە بىلمەيمەن. گېلىنىنى يىخىشى اغنەمەدیم. اۋتاق نىنگ اېشىگىگە كېلىپ مىنسىيى گە اۋرەنىپ تورگەن آنەسى قىزىگە قرەب:

- داکتر آنەنگىدى شو تازه كېگەن كىسلىدى تېككەنگە اۋخىشەيدى، دېدى. بىر ايكى پاكى دارى بېردى. تۈزەلسە اۋزى تۈزەلەدى. بو كىسلىدى دواسى ياغ. مقصد حاجى گە كۇپراغ قرەشىلە. شىرىنلى بېرمەيلە. كۇپراغ سوپوغ- سوپوغ نرسەلە قىلىپ بېرىلە، اۋزلىزى اونگە يقىنلىشمەيلە، دېب كېتى، دېدى قىزىگە.

قىزلرشاه داکتر بېرگەن دارىنى قرەب كۇرسە ايكى پاكى "پراسىتامول" اېكن. بىر پىالە قەيناق سوو بىلن دوانى آنەسىگە اۋزەتگەن قىزلرشاه:
- داکتر آنەم گە كرونانى نشانەلرى بار دېگەن. تا لابراتوار گە قانلرى كۆرۈلمسە كىم بىلەدى. اېرتە آنەمدى شفاخانه گە آلىپ بارە بىز. قانلرىنى معاینه گە بېرە بىز- دېدى، آنەسىگە قرەب.

- اۋزىنگ بىلە سن قىزىم. مېنكە چىغالمەي من. سېن آلىپ بارىنگ يىخىشى بۇلەدى.

قىزلرشاه آنەسىنى بىر تىكىسى گە مېندىرىپ شېر شفاخانه سى نىنگ كرۈنا بۇلىمىگە آلىپ باردى. آنەسى نىنگ قاننى تاپشردى. داکترلر بىز كرۈنانى بو بېردە تېكشىرالمى مېز. كابلگە جۇنەتەمىز. نىتىجەسى كېچراق كىلر. حاجىنى اۋى گە آلىپ بارىنگ. علىحەدە خانەدە قرىنپىندە بۇسىنلە. ھر وقت كابلدىن تېكشىروو نىتىجەسى كېلسە بىز تىلفون قىلىپ خىر قىلەمىز دېدىلر.

قىزلرشاه آنەسىنى اۋبى گە آلىپ كېلدى. اۋتاغىگە اۋتقزىب جايىگە

ياتقىزە من دېسە آتەسى:

- قىزىم، ايكى هفته دن بېرى بىر اويدە يكە من. دىق قالدىم. كېچە كۆپ ياغدى شېكىللى. بوكون جرقلەگن افتاب بۇلىيتى. شو پىتابگە مېنگە جاي تۇشەگىن، - قىزى ترقى گىلمچەنى بىرنەدە تۇشب آتەسى نىنگ كۆرپەچە، ياستىقلىرىنى هم چىقىرىپ تۇشەدى. آتەسى كىسەسىدن ناس قوطىسىنى آلىپ بىر چكىم ناس چكدى - دە، جايى گە اوزەلدى. قىزلر شاه آتە سىگە:

- آتە جان خفە بۇلمەنگ، بىر پىالە سوتكە آتەم گە "ويتامين دى" قۇشىب بېرە من. داكتىرلە بشقە ويتامينلە هم بېرگنلە، تۈزەلىپ كىتەدىلە، - دېدى و بىر پىالە سوت نىنگ ايچىگە "ويتامين دى" نى قۇشىب ايچىردى. پراسىتامولدن اوزلوكسىز بېرە بېردى.

- قىزىم آتەنگدن كۆزىم قۇرقىن. ياشى يم بىر بېرگە بارىپ قالدى. كرونا درد بى دوا اېكن. اېرتە كۆزى يۈمىلگىدە بۇسە سېنى قىنداغ قىلە من. اكەلر نىنگ ايتكىنمىدى قىمەيدىلر. هر قىسىسى قىلىنىنگدى اوستىگە تىلشەلر، - دېدى - يوكۆزلرىدن جودىرىپ ياشلرى آقە بېردى. قىزى هم آتەنى نىنگ پىلكەسى گە باشىنى قۇيىپ يىغلەدى. شو آندە حويلى نىنگ دروازەسى تقيەلەدى، "ھەسەيە" دېگن سېس اېشىتىلدى. قرەسە ھەسەيە نىنگ خاتىنى.

قىزلر شاه و آتەسى هر كۈنى اوچ وقت آتەسىگە قىتىق قرەشردىلر. تورلى كۆكتلر قۇشىب سويوق اوقتلر پىشىرىپ بېردىلر. شەرنىنگ دارى خانەسىدن كېلتىرگن ويتامينلرنى ايچىرىپ تورردىلر. يەنە ايكى هفته اۋتدى. بىركۈنى اېرتەلب آتەسى نىنگ "قىزلر شاه، قىزىم، قىزلر شاه" - دېگن آوازى اېشىتىلدى.

- كېلدىم آتە جان!

- قىزىم كې. بو اېرتە پىنگىلراغ من. باش اغرىغ قاگن. آتەنگ گە ايت

مزلەلى سوللى اتەلە قىسىن، ايچەى. كوچە گە چىققىم كېلەدى.
عصامدى كېتىر، دېدى. آنەسى اپرى نىنگ عصاسىنى آلىپ كېلدى.
اير-خاين و قىزلرشاه اوچاولان دردلشە كېتىدلىر. شوتاپدە كسل ياتگن

آتە:

- خاتىن بىلە سن، جانىم قىلگە آسىلگندەى. قوتىلمەسم كېرەى،
كۆپ قۇرقە من. دىنانى ستونى اېمس من كو. مېنى قزلرشاهنى غمى
باسگن...-، دېدى و اورنىدن نىمخىز بۇلىپ توردى-دە عصاسىنى
قۇلىگە آلىپ حويلى نىنگ مىدانىدە قدم تىشلەى باشلەدى. خاتىنى
بۇلسە:

- شكر منە توزەلىپ قالدىز. داكترىز قىزلرشاه اېدى. شو قىزىز سىزنى
اۋلىمدن آلىپ قالدى. "آتە روحيە نى باى بېرمىگ" -دېب توره بېردى.
انه شو گپ قوت بۇلدى آتەسى!

- تۇغرى ايتە سن خاتىن. گىپىنگدە جان بار. شوگىنە نىنگ مەرلى
كۆزلىرى، جانىنى قۇيرگە جاى تاپمەى يوگورگىلەگنى مېنگە قوت
بۇلدى. بىلەسن مى، كېچە بىر يىخسى توش كۇرىپ من. اوىنىگگە
اوزاغ يقىندىن ھمە كېگن. خاتىنلە دپ- داىرە چلەدىلە. قىزلر اۋىنەب
ياتىتتەلە. سېن اونى بىرگىنگە باسگىنىگ باسگن. مېن بۇسە دعای
فاتحە اۋقىب، كتە بىر الوان رومالگە بىر ناندى اۋرەب قىزىمدى بېلىگە
باغلب تورىپ من...

- توشىزدى يوسف پىغمبر جۇرە سىن. ايتگىز كېسىن. سىز سىغلىدىز
اېندى بوىغى بۇلەدى... دېگن اېدى، كە قىزلرشاه نىنگ تىلفونى چلە
باشلەدى.

- الو، الو، سلام عليكم داکتر صاحب، خو-خو، آتەمدى نتيجهسى
كېگن، نىمە اېكن؟ كرونا اېكنلە؟ يىخسى بۇلدىلە؛ ھېن يىخسى
بۇلدىلە. تشكر...

وصیتنامه^۱



۱. یازوچی: تاشقین بهایی، راوی: اسدالله ابرکین

اسدالله اۋزخاتىنى و قىزى بىلن كابىلگە سىياحت اوچون كېتىگن، او كابىلدە گى مەھم و تارىخى جايلىرىنى عايىلە اعضاءى بىلن بىرگە لىكىدە زىيارت قىلىش نىتىدە. اونىنگ بوسىياحتىدىن ايگى كون اۋتىگچ، اۋشە مەھمان جايىدە تلويزن خىبرلىرىنى اېشىتىپ، كابىلدە اۋن گە يقىن كرونا وىروس يوقتىرگن انسانلر حقىدە معلومات كسب قىلدى و ساغلىقنى سقلش وزىرلىگى نىنگ بو وىروس ترقه لىشىنى جلوشلش مقصدىدە گى توصىه لىرىنى اېشىتىپ، چۈچىب كېتدى. بىر چاره لر قىلىپ، اۋز ولايتىگە قىتىشگە اولگوردى. او سىياحتىنى چلە قۇيىپ، اېرتە لب ملا بامداد اذانىنى ايتگنندە، مسافر تشوۋچى ترانسپورت شىركت لىرگە مراحعت قىلدى:

- اكە ايگى كىشى گە مزار شريف بىلتىنى بېرىنگ.

- خىبرىز ياغمى؟ ايگى كوندن بېرى كتە موترلر نىنگ ولايتلرگە قتنە شىشى منىع اېتىلگن، يىخشى سى بىرار مىدە موترنى كۆرىنگ. - دېدى ترانسپورت مىرزاسى.

اسدالله نىنگ قۇرقىشى بىر نېچە برابر گە كۋپە يدى، او اۋزى و خاتىنىدىن ھم كۇپراق قىزچەسى اوچون اۋىلە يدى، شو تشوئىشلر بىلن او-بودن مىدە موترلر تورر جايىنى سۋرەب آلدى و بىر تىكسىگە مىنىپ، اونى تاپىب آلدى و قطار نوبتدە تورگن كرولا مدلىلى موترلر اېگە لرى نىنگ نېچتە سىدىن مزار شريفگە قىچان كېتىشلىرىنى سۋرەدى، ھىچ كىم اسدالله نىنگ كۋنگلىدە گىدەى جواب بېرمەدى، خلاصەسى ھمە نرسە، موترلر نىنگ اولگى برنامە لرى و يۇل كرا

نرخ و نواسی بوتونلەى باشقەچە. موتروانلردن بیری، تورلی اوۋى و تشویشلر بیلن سرگردان بۇلیب یورگن اسداللهگە قرەب:

- ایناغە سرگردان بۇلیب یورمنگ، بوموترلر اولگیدەى یگە- تاققە نفر آلیب کېتمەیدى، فقط دربست کېتەدى. دېدى.

- كېتسە بۇلەدى، دربست بۇسە یم كېتەووز.

- منە مېن ابلتەمن.

- خۇپ، كراسى قنچە بۇلەدى؟

- اۋن بېش مینگ اوغانى.

- یې، بیر آزانصاف قیلینگ، بیز اوچ كون اول بېش مینگگە كېلدىك.

- اكم جانیمگە، اوچ كون اول تۇغرى سركدن كېلگن سیز، اېندى چپ

كوچەلردن، خامە و ایلنمە يۇللردن كېتیلەدى، شو اوچون كراهه بیر آز

كۇتریلگن.

شوندەى قیلیب، اسدالله كۇپ تلش - تارتیش بیلن موترواننى اۋن ایگى

مینگگە كۇندیردى و موترگە چیقیب آلیب مهمان جایگە قرەب جۇنەدى.

خاتینیگە قۇنغیراق قیلیب، اوندن سفرگە تیار بۇلیب توریشنى سۇرەدى،

اویبرگە بارگچ، خاتینی و قیزچەسینی موترگە چیقیریب، اوی اېگەلری بیلن

خیرلشدى و شوکېتیشدن اۋن ساعت يۇل یوریب مزار شریفگە یېتیب

باردى و اوپېردن ینه بیر موترنى دربست آلیب، شبرغان گە قرەب يۇل آلدی،

كېچقورون ساعت سکیزلر اطرافیدە اویگە یېتیب باردی.

کابلدن ارتتیرگن تشویشى ب یرآز کمە ییشیگە قرەمەى، دقت بیلن طبي

توصیهلرنى رعایه قیلەدى و ولایت مسووللری کرونا ویروسى شبرغانگە

ترقهلیشیدن اول اونینگ برابریدە مجادلە تیارگرلیگینی آرزو قیلیب یورگن

اسدالله دايم محلی، ملی و منطقوي خبرلرنى تینگلەیدى، بیر آقشام شبرغان

محلی تلویزیونلریدن بیری، جوزجان ولایتیدە کرونا ویروس کسلیگیدن

وفات اېتکنلرگە خاص قبرستان اوچون کتە زمین اجره تیلگننى اېشیتیب،

جودە ھەم مایوس بۆلدى.

- اتتگتەر، شفاخانە قورۇپ، خەلق كۈنگىلىنى وادىملىرىنىڭ روھىنى كۈتۈرۈش ئۈچۈن، قىرستان قورەدىلەر وىنە بوبې مەنى ايشنى غۇردەيىپ، تلويزيوندىن اعلان قىلەدىلەر. دېدى، اۈزى-اۈزىگە.

آرەدن بىرآى اۋتدى، جوزانىنگ ايسىق كونلرىدن بىرىدە، طىبى توصىلەرنى جدى رعايە قىلىپ يورگن اسداللهنىڭ باشى آغرىپ قالدى، او اۈزىدن اۈزى شىك قىلدى، كرونا وىروسى گە چلىنگن دىرمن دېپ، ھىچ كىم گە بىلدىرمىدن بىر موتورنى درىست توتىپ مزارشرفىگە باردى، شمالى ولايتلردە يگانە مركز بۇلگن او پىردە تست اوچون نمونە تاپشىرىپ، شىرغان گە قەيتىپ كېلدى، او احتىياط يوزەسىدن برچە ملاقاتلرىنى بېكار قىلىپ، آدملىر تۈپلىمدىن اوزاقدە و حتى عايلە اعضاسىگە كۈپ يقىنلىشمەدى. اېگى كون اۋتدى، اوچىنچى كوني مزارشرفىدن تېلفون كېلدى:

- الو، اسدالله سىزمى؟

- ھە، اۈزىمىن.

- افسوس كە سىزدى نتيجه يىز مثبت اېكن، سىز اويدە قالەسىز، اگر نفسىز كۈپ قىسىلسە شفاخانەلردن بىرىگە مراجعت قىلەسىز، بۇلمسە اويدە قالىپ، بىرار متخصص داکتر بىلن علاقەدە بۇلىپ، اۈزىنى دوالەيسىز، الله سىزگە شفا بېرسىن.

اسدالله بو سۆزلرنى اېشيتىپ، حويلى نىنگ چىتىدن بىر اوتاقنى اۈزى اوچون تىلب، خاتىنىنى چقىرىپ، اونگە ايتدى:

- عزيزىم، منى كرونا توتگن، اېندى سىزلىر احتىياط بۇلىنگ، من اۈز چارەمنى اۈزىم قىلەمن، آتە-آنەم وقىزچەنگ ايسلطاننى ھىچم منى اوتاغىم طرفىگە كېگنى قۇيمەيسىن.

- سىزنى نان و آشپىز و چايىنگىز قندەى بۇلەدى.

- اولرگە ھەم خدا مهربان، بارە قال منى ايتگنىمنى قىل!

دېدى-يو، يوزىگە ماسك و قوللر يگە قولقاپىنى كىيىب، بازارگە كېتىدى، بازاردن بىر كۋتېرىم مېۋە-چېۋە و سىزوات كۋتېرىب كېلدى و برچە سىنى اۋزى ىشەياتگن اۋتاققە آلىب كىردى.

اوچ كېچە-يو كوندوز اسدالله نىنگ باشى شونچە آغرىدى كە او تىشى چىققىندىن بېرى بوندى باش اغرىقنى كۈرگنى يۇق اېدى، شوندى ھم او ھردايم اۋزىنى خوش اسرەشنى اونوتمەدى، مېايلىدە شوخ- شوخ اشولەلر گە قولاق سالردى، كونىدە بېش- آلتى مرته حمامگە كىرىب، ايسىق سووگە يووينر اېدى و حمامدە ھم، مېايلىدە اشولە اۋقىتىب، قولاق سالردى و مېايلى قۇشقىلرى بىلن قۇشىلىب او ھم خىركاھى قىلر اېدى و شو بىلن آغرىغى بىر از آزەيگندەى بۇلردى و اۋزىنى يېنگىل حس قىلردى.

اسدالله نىنگ اوچ وقت اۋقتىنى، خاتىنى بىر دفعەلىك ايدىشلرگە سالىب، كېلتىرىب، اېشىككە قۇيەدى، او اۋقتىنى يېگىندىن سۇنگ ايدىشلرنى تۇپلېب، بىر قارە پلاستىك قاچچەگە سالىب، اۋزى اېلتىب، كۈچەدەگى اخلت قوطى سىگە تشلەيدى، او ھر اۋقتن آلدىن بىرته وىتامىن سى تابلېتىنى سووگە سالىب اىچەدى، مېۋە بېيىشى نىنگ زمانى ھم معلوم اېمس، ھر زمان مېۋە ارتىب يېيدى و لېمۇنى فقط بىر مرته يوويب، پوستلاغى بىلن يېيدى و پىازنى بېرگە قۇيىب، مشى بىلن اورەدى و يوزىدەگى پۇچاغىنى آلىب تشلېب، چەينب يوتەدى. ھر وقت اۋقتىنى اىگى برابرى سبزوات ھم تناول قىلەدى. اوچ كون اۋتگىچ باش اغرىغى بىر از غنىمت بۇلدى، لىكن جانىگە بىر يۈتل و اكسە تاپىلدى، يۈتل نىنگ زورىدن تاماقلرى قىرىلېب، آغرىشگە باشلەدى و اكسەسى شوقدر كۇپ اېدى كە بورونلرى قىزەرىب كېتىدى. اسدالله جودە قۇرقدى، بىر مەتخصص دوستىگە قۇنغىراق قىلىب:

- داکتر اکە السلام عليکم!

- وعلیکم، اسدجان يىخشىمىسن؟

- داکتر اکە، سىزلرگە خىبر بېرمەدیم. منى كرونا توتگن، بىر نېچە كوندن

بېرى، اويدە قرنتىندە من، باش آغرىغىم بىر آزيخشى بۇلگن، ليكن بىر يۇتل و اكسە جانىمگە پيدا بۇلگن كە هيچ قۇبىر چوتى ياغ.

- منە، حاضر من كېلە من، يقىندن كۆرە من.

آرەدن اۇن بېش دقيقە اۋتر - اۋتمس متخصص يېتىب كېلدى و اسداللة يانگن اۋتاققە كىرىب، اونى كۆردى، سيروم و باشقە دارولر يازىب، اسداللة نىنگ اوكەسى حفيظ الله گە بېردى، حفيظ الله دارولرنى كوچە دەگى داروخانەدن آلىب كېلدى. داكتەر ايگىنەنى اسداللة قولى نىنگ تامىرىگە اۋتقريب، سيرومنى اۋتقزىشگە باشلەدى و كېرەكلى امپوللرنى سيرومگە قۇشدى و دارولر استعمال طرزىنى آيتىب، اسداللة گە شفا تىلب، خىرلە شىب كېتدى.

اسداللة فيسبوكنى آچىب هم كۆر مەيدى، چونكە فيسبوك صحيفە لرىدن هر كونى كرونا كسللىگىدن اۋلگنلر خبرى دن مطلق بېخبر قالىشنى ايستب، اونىنگ اۋرنىدە يوتوبدن شۇخ - شۇخ يىنگى اۋزبېكچە قۇشيقلر دانلود قىلەدى و اېشيتىب، دردنى اونوتماقچى بۇلەدى، اوچ كون دوام اېتگن يۇتل، تاماق آغرىق و اكسە بوتولەى جاندىن چىقمە گونىچە، نفسى سىقىلە باشلەدى، نفسى سىقىلگن زمان بىر تباققە سوو آلىب منقل نىنگ اوستىگە قويهدى و سوو قىنب، تفتى كۆتريلگندە، بىر كۆتە كىمپلى باشىگە تارتىب قىناق سوونىنگ بوغىنى تنفس قىلەدى و بعضى وقتلر نفسى سىقىلگندە، حمامگە كىرىب، شاوردىن ايستىق سوونى قۇبارىب، چوكى قۇيىب تگىدە بايلرنىنگ ايستىق سووى تمام بۇلگونىچە اۋتيرەدى و قۇشيق تىنگلەيدى. شوبىلن نفس قىسمەسى يۇقالەدى.

تورلى خيالانگە بېرىلىب كېتگن و آغىر خستەلىكنى باشدىن كېچرەياتگن اسداللة كېچقورون خاتىنىنى چقىرىب، قۇلىدەگى قتلنگن قاغازنى اونگە بېردى و «شوقاغازدە يازىلگنلرنى عملگە آشيره سن» دەدى. خاتىنى قاغازنى آچىب اۋقىيە باشلەدى:

- عزیزیم، جانگینم! اگر سن بیلن دایمی یَشش قیامتگه فالگودېک بۇلسه، قیزچه میز آیسلطاننی یخشی تربیه قیلیب، کمالگه بیتکزرسن البته. منی فقط اۋشه قۇلینگدهگی پولدن باشقه نقد پولیم یوق، منی مراسمیلمده خرج قیلهسن و آته-آنه مگه تاوان قیلمه یسن. محمد مرادباى دن اۋن مینگ افغانی قرضیم بار، اونى تۇله یسن، انجنیرامین من دن بېش مینگ دالر حسنه آلگن اېدی، او آتی امین بۇلگنی اوچون هم کپلتیریب سېنگه بېره دی، او پولنى فقط آیسلطاننینگ تعلیم و تربیه سی اوچون صرف اېته سن، سگیزلک افغانی عزیزى بانکده پس اندازیم بار اونى کېره ک بۇلسه آله سن و کېره ک بۇلمسه قۇیه سن و فایده سیدن بهره مند بۇله سیزلر و من بیرار وقت یامان ایتگن بۇلسم هم سنی یامان ساغینگنیم یوق، هر حالده مندن رضا بۇلگین.

بو خطنى اۋقیب، اېر و خاتین بیر-بیرلریگه تونگیلیب، کوزیاشی قیلدیلر و خاتیننی اېشیکدن ایچکری گه کیرماقچی بۇلدى، لیکن اسدالله اونى ایلگری کپلیشگه رخصت بېرمه دی:

- منی یخشی کۇرسنگ بو خط حقیده هلی هیچ کیم گه سیر بېرمه یسن، چونکه منی احوالیم بېللی اېمس، هلی امید بار، دېب خاتینینی یوپه تیشگه اوریندی.

شو کپچه اسدالله نینگ نفسی هیچ سیقيلمه دی، اېرته سی اۋزینی جوده یېنگیل حس قیلدی، قۇشیق تینگلب، اۋتیرگن اېدی، خاتیننی ناشتالیک اوچون قینه تیلگن تۇرت دانه تخم، بیر گیلاس سوت کپلتیریب، اېشیکگه قۇیدی و اسدالله اشتها بیلن اونى آلیب یېماقچه باشله دی، لیکن مزه سینی هیچ بیلمه دی، شونده ی قیلیب ایکی کونگچه اسدالله هیدنی ومزه نی سېزمه دیدیگن بۇلیب قالدی، آغزیده قنچه چینه سه هم، هیچ بیر اوقت نینگ مزه سینی بیلمه دی، حتی کوزی بیلن کۇرمه سه، چینش بیلن اوقتلرنی بیر-بیریدن اېرپته قیله آلمه دی. قنچه عطرلرنی سېپمه سین هیدینی سېزه آلمه دی

و ایگگی کوندن کبیین هیدنی، کبیینراق مزه نی حس قیلیب، بدنیکه کوچ کیردی. متخصص داکترگه ساغلیک وضعیتینی تعریف قیلدی. متخصص هم کرونا کسللیگی اثری بوتونله ی جانیدن چیققنی باره سیده ایشانچ بیلدیردی. شونده هم او اوچ کون اؤشه اؤتاقده قالدی و آخرگی کون حمام قیلیب، تازه کیم کیم، خاتینی نینگ اؤتاغیکه باردی. تورموش اورتاغیکه ساغلیگنی باره سیده مژده بېریب: - « انه اپندی اؤشه وصیتنامەنی بیرتیب تشله! دېدی.

قۇرقىنچىلى كۈنلەر



۱۳۹۹ يىلى نىنگ بهارى كرونا وىروس ترقلىشى بىلن باشلىنىپ، ھەر كۈن مېمىنە شەھرى تېپەلەرى آرتىدىن چىقەدىگن قوياش كرونا وىروس نىنگ خوفلى تھىدىدى اھالى آرسىدە قولچ يايىشى گە گواھ بۇلىپ، آسمان سىرى يوكسلردى. مېن فارىاب حاكىمى صىقتىدە ھىرم گە كۆرە كۆپراق تشوئىش قىلدىم: «خوفلى وضعىتى درست باشقورالمەسىم تىقدىرىم نې بۇلر؟ خدا كۆرستمەسىن، شەھر و قىشلانلار مردە دن تۆلسە قندەى بۇلر اېكن؟» دېب اۋز اۋزىمگە سوال بېرىدىم.

چىن و ايران مملكتلىرى آرقلى بىزگە يېتىپ كېلگن كىسلىك مېنى و فارىاب ولايتى نىنگ باشقە مسووللرىگە ھىمە سالگن اېدى؛ چۈنكە ايراندە حىات كېچىرەدىگن بىر گروھ انسانلر كرونا وىروسدىن قۇرقىپ اۋزلرى توغىلىپ اۋسگن يورتگە قىتماقدا اېدىلر. اولر نىنگ قىتىشى بىلن كرونا وىروس ھىم بىز نىنگ ولايتدە ترقىلە باشلەدى.

كرونا وىروسگە قرشى كورەش باشلىگن كۈنلردە اوشبو كىسلىك نىنگ آلدىنى آلىش اوچون ولايت مسووللرى بىلن مجلسلر اۋتكىزدىم. ولايت نىنگ اۋن تۇرت تۈمىدە كرونا وىروسگە قرشى تاثيرچن كورەش آلىپ بارىش مقصدىدە ھىر تامانلەمە رېجەلر ايشلپ چىققن اېدىك.

اھالى بو كىسلىك خوف خطرلرى بارە سىدە كۆپ نرسە بىلمىدىلر، بوتون تەمگە تشوئىش و اضطراب اىلدىز آتدى. چۈنكە مېن ولايت نىنگ بىرىنچى مسوول آدمى اېدىم، اھالىگە نقصان يېتمىسلىك اوچون ضرورى

چارە لىر كۆرۈش كېرەك اېدى. كروننا وپروس گە قرشى كورەش باشلە تىلگن كونلردە ايران دن قىتەدىگن مهاجرلر كىمىدە ايكى هفته اۋز اويلرېدە عليحده خانه ده قرنطىندە قالىشى بارەسىدە حكىم چىقرگن اېدىم. كروننا يروس باشقە لىرگە يوقمىسلىگى اوچون اولر اوشبو مدت اىچىدە هيچ كىم بىلن يقىن علاقهده بۇلمىس لىكلرىنى تاكىدلردىم.

مېن طبى بىلىمىم ھمدە بىر گروھ متخصصلر مصلحتى اساسىدە اھالى اۋز سلامتلىگىنى محافظە قىلىشلىرى اوچون قويدەگى توصىھ لىرى اعلان قىلگن اېدىم:

۱. ايراندن قىتەدىگن مسافرلر و مهاجرلر ايكى هفته اۋز اويلرېدە قرنطىندە قالسىنلر.

۲. اىسىمەسى، يۇتلى و نفس قىسمەسى بۇلگن شخصلر طبى تېكشىرولر اۋتكزىش اوچون شفاخانه گە مراجعە قىلسىنلر. اما اھالى قىرووچى وپروسلر تارىخى بارەسىدە جملەدن قارە اولىم، اسپانيا طاعونى و اىيولا بارەسىدە كۇپ نرسە بىلمەگنلىكلرى اوچون حكومت تامانىدن چىقرىلگن حكىمگە ھم اعتبار قرەتمەدىلر. طبى توصىھ لىرى رعايە قىلمەگن اھالى فارياب ولايتى بۇيلب اۋنل ب كىشى عيال- اېركك، ياش و قرشى نىنگ اولىمى گە گواھ بۇلدىلر. اولىم نىنگ مىزانى آشيب بارگن سرى آدملىر بو كىسلىك نىنگ قنچە خوفلى بۇلگنى نى انگلەى باشلە دىلر. اېندى اوشبو كىسلىككە بى فرق بۇلىش قندەى فاجعەلى عاقبتلىرگە آلىب كېلىشىنى توشونگن اېدىلر.

آلىنگن معلوماتلر گە كۆرە ايراندە كروننا وىدوس ترلە باشلەگنيدن كېين يىگىرمە مىنگدن آشە راق مهاجرلر ايراندن فارياب ولايتى گە قىتىب كېلگن اېدىلر. تشوئىش و قۇرقوو تولقىنى مېنىنگ و ھىكارلرېم نىنگ تامىرلىرگە نفوذ قىلگن اېدى. بىر تاماندن اھالى ھىكارلىك قىلمىسدى، باشقە تاماندن ايران قىتىب كېلە دىگن لىر نىنگ بىر قىسمى طالبلر نظارتىدەگى منطقه لردە

يېشى كرونا وىروس گە قرشى كوره شنى قىيىنلشتىرگن اېدى. بو نرسه لر مېنىگ تشوېشىم نى نېچە برابر گە آشىرگن اېدى.

كرونا وىروس گە قرشى كوره ش نىنگ ايكىنچى كونىدە بىر گروه داكتىرلر، مطبوعت اھالىسى، مدنى جماعه چىلىك اعضاسى، نفوذلى شخصلر و آقسقاللر نمايندەلر ينى اوز ايشخانەم گە چقىرگن اېدىم. شاشىلىنچ مجلس اوتكزدىك؛ او بېردە كرونا گە قرشى ھرتامانلمە كوره ش آلىب بارىش اوچون ايشلب چىقىلگن رېجەلر اوستىدە بحث اېتىلدى. مېن اوشبو مجلسدە كرونا وىروس خوفى و اونگە قرشى كوره ش نىنگ يول يورقىلرى بارەسىدە معلومات بېردىم. مېن اوشبو مجلسدە سۆزلەگن نطقىمدە منە بولرنى تىلگە آلگن اېدىم:

«بو خوفلى كسلىك رواجلنگن مملكتلر اھالىسى آره سىدن ھم مىنگلې قربان آلماقدە، ساغلىقنى سقلش بۇيىچە كتە امكانلرگە اېگە بولگن دولتلىردە ھم آدملىر كويد-۱۹ دن قتيق اذيت چېكماقدەلر. بىز نىنگ يورتىمىزدە ھم اھالى بى فرقىلگى باعث بىر قطار وطنداشلر يىمىز عالمىن اوتىب كېتماقدەلر. شونىنگ اوچون بىز كرونا وىروس گە قرشى كوره شە جدى چارە- تىدىرلر كۆرىشىمىز كېرەك. جملەدن بىز دولت اداره لرى، اذىق- اوقت محصولاتى ساتە دىگن دكانلردن بولك برچە سوداگرلىك مركزلر ينى ياپىشىمىز لازم. عكس حالده بو كىچە ایلانگە غلبە قىلىمىز ممكن اېمس. يورتىمىز نىنگ ھر تامانىدە جسدلر تولىب كېتىشى ممكن.»

سۆنگرە ولايت ساغلىقنى سقلش اداره سى باشلىغى مجلسدە كرونا وىروس خصوصىدە طبى معلومات بېرىپ، جملە دن منە بولرنى تىلگە آلدى:

«بىز كرونا وىروس گە قرشى كوره ش آلىب بارىش اوچون مخصوص طبى اوسكونەلر جملەدن داكتىرلر كىيىملرى پە احتىياجىمىز بار. بو نرسەلر بازاردە ھم تاپىلمەيدى. قىسى يول بىلن بولمەسىن بىز اھالى جانى نى قوتقىزىش

اوپون بونرسەلرنى قۇلگە كىرىتېشىمىز كېرەك.»

بىز اۋشندە كرونا وىروسىگە قىشى كورەشنى باشقىرىش بۇيىچە كم وقت اىچىدە كۇپ ايشلرنى عملگە آشىرماغىمىز كېرەك اېدى. مېن مجلس دوامىدە اۋز قۇرىقچىلرئىمدن بىرى گە مجلس سۇنگى گچە بىرنېچە ماھر تىكووچىنى آلىب كېلىنگلر، دېدىم. اۋن يا اۋن بېش دىقىقە اۋتر اۋتمس آلتى نفر تىكووچىنى آلىب كېلدىلر.

مېن اۋشندە وقتنى باى بېرمىسدىن مىزىم نىنگ روكىدن فلش مىمورىمنى چىقىرىپ همكارلرئىمدن بىرى گە اوزەتدىم-دە، اونىنگ اىچىدەكى لرنى تلوزىيونگە كۆرسە تىشىنى سۇردىم. مېنىنگ فلش مىمورىمدە داكلرلر كىمىلرنى تىكىش بارەسىدە مېم معلوماتلر بار اېدى. اھالى اوچون ماسكلرنى تېكىش طرىقەسى هم كۆرسە تىلگن اېدى. تىكووچىلر تلوزىيوندە اوشبو كىمىلر و ماسكلرنى كۆرىپ اوشبو مىمىلر و ماسكلرنى تىكىشلىرى ضرور اېدى.

تىكووچىلر اوشبو كىمىلر و ماسكلرنى تىكىشگە تيار اېكن لىكلرنى بىلدىردىلر. جملەدن تىكووچى نىك محمد: «بولرنى تىكىش اونچە قىيشن اېمس؛ خاطر جمع بۇلىنگ تېزدە بو كىمىلرنى تىكىب كېلتىرە مىز» دېدى.

اۋشە كونى يىخشى مجلس اۋتردىك، مجلسدە كرونا وىروسى يوقتىرگن بىمارلرنى دوالش همده كرونا وىروس يوقتىرگنى گمان اېتىلىب طبى تېكشىر وولرى نىجەسى بلخ ولايتىدن كېلمەگنلر اسرەش اوچون علىحده جاي بېلگىلەندى. اوشبو مجلسدە كرونا بۇلىمىدە فعالت اېلب بارەدىگن داكلرلر و طبى خذمتچىلر تعىنلدىلر. كرونا وىروس بۇيىچە معلومات ترقه تىش، طبى توصىه لر همده قرنطىن شرطلرنى ترغىب اېتىش مطبوعات بۇلىمى ذمە سىگە يوكلەتىلدى.

اېرتە سى هم تشوئىشلرگە تۇلە كون اېدى. هر دايمىگىدېك ىنە قوئاش مىمنە شھرى نىنگ شرقى تېپەلرى آرتىدن چىققن اېدى، حىات نىنگ ىنە

بیرکونی باشلنگن اېدی. بوگون هم مجلس اؤتکز دیک، کرونا ویروس ترقلیشی اوستیده جدی بحثلر اؤتکز یلدی. چونکه بو مساله همه نی چؤچیتگن اېدی.

تؤستدن تیکووچی نیک محمد اؤزی تیککه کییم و اؤنته ماسک آلیب کېلدی و کییم و ماسکلر اوچون قنچه مبلغ صرفلنیشی باره سیده معلومات بېردی. مېن و مجلسده گیلر اولر تیککن کیملر و ماسکلرنی یاتقتیردی. چونکه اولرنینگ محصولی چېت اېللیک کمپنیلر محصولا تیدن انچه فرق قیلردی. مثال اوچون چېت اېلده تیکیلگن بیر دست کییم پیتی یوز افغانینگه ساتیلردی اما نیک محمد تیککن کییم خرجتی تورت یوز افغانیدن آشمسدی. نرخى دن علاوه فاریابلیک تیکووچیلر، نیک محمد و اونینگ همکارلری تیککن کیملر خارجه تیکیلگن کیملردن صفتلی راق اېدی. فاریابلیک تیککوچیلر تیککن کیملرنی باربار یوویب قیته کییش ممکن، اما خارجه تیکیلگن داکترلرنینگ مخصوص کییمی فقط بیر مرته کییله دی. مېن خلیفه تیکووچی دن حاضرگی آغیر وضعیتده اؤز وطنداشلیر یگه خدمت کؤرسه تیش اوچون تون و کون ایشلب کیملر و ماسکلر تیکیشینی سؤردهیم. کېین اونگه کیملر و ماسکلر تیکیش اوچون پش یوز مینگ افغانی بېردیم.

هر تامانگه اؤلیمدن قۇرقیش سکوتی حکم سورردی. هر پېرده فقط اؤلیم تۇغریسیده سؤزله شیلردی. لېکن بیز شهرده قرنطین شرطلرنی عملگه آشیریشگه اولگوردیک. بازارلر، یؤلر و کوچهلرده پشه پر اورمسدی. همه یاققه قۇرقو و سایه سالگندی.

کرونا ویروسى همه پېرده ترقلگن اېدی. هرکون اؤلیم و قبرستان حقیده گپیرلردی. هر کونی مسجدهده کمیده اؤنته جنازه قۇیلردی. کېین بیر مه بیر قبرستانگه آلیب باریب کؤمردیر. شهر اؤلیم هیدی یورردی. هر کییم اؤز خیالیده کروناگه یؤلوقیشی و اؤلیشینى کوتردی.

هر کون جنازه اعلانلری ترقلردی. لودیسپیکرلر اولگنلر خبرینی مردم گه ییتکزیب تورردی. اجتماعی ترماغلر صحیفه لریده هم اولگن حقیده یازیلردی. بوندهی ناخوش خبرلر کون سه یین اهالینی روحیاتی گه سلبی اوتکزیب بارر ابدی.

اهالی آره سیده گی قورقوو، تشویش و سراسیمه لیکنی کمه یتریش اوچون مسجدرلر لودیسپیکرلریدن جنازه اعلانلری نشر ایتیلمسلیگی باره سیده بو یروغ بپردیم. شونینگدک اولیم و جنازه حقیده اجتماعی ترماغلرده یازیلمس لیگینی سؤره دیم.

ولایتی باشقریش مسوولیتی مهنینگ یبلکم گه یوکله تیلگن ابدی. اونینگ یانیده بیر متخصص صفتیده مسلیم گه هم وفادار قالیشنی خواهلر دیم. طب فاکولته سینی بیتیره یاتگنیمده مردم گه صادقانه خدمت قیلیشیم حقیده آنت ایچکن ابدیم. انه شو باعث ولایتی باشقریش بیلن بیرگه اطراف حدودلر و قیشلاغلر گه سفر قیلیب، کرونا و یروس وضعیتنی نی تپکشیریب اوشبو آفتگه قرشی کورهش جریانینی باشقریشنی هم اوزیمگه مقصد قیلیب آلدیم. صندیغدن داکترلیک نینگ آق کیمینی چیقرب کیدیم، باشقه داکترلر و همکسبلریم بیلن ایریم اویلر و قیشلاغلر گه سفر قیلدیم. محلی اهالیگه کرونا و یروس، اونگه قرشی کورهش اصوللری باره سیده معلومات بپردیم.

بیر کون شهر یقینیده گی قیشلاغلردن بیریده عبدالسلام اسملی شخص کرونا و یروس یوقتی رگنی باره سیده خبر تاپتیم. مبن اوشبو وطنداشیم نی هلاکتدن قوتقزیش اوچون داکترلر بیلن شفاخانه امبولانسینی آلیب او بیرگه آتلندیم.

قیشلاقچه ییتیب باریب اونینگ اوینی تاپدیک، اکتترلر دن بیری عبدالسلام اوینی نینگ یغاچ دروازه سینی تقیلتدی. بیر نېچه لحظه دن کپین بوی و بستی کپلیشگن ییگیت دروازه گه چیقیب کپلیب: «خیریت می؟» دبدی.

داکتر: «هه، خیریت! بیز عبدالسلام کسللیگی نی ایشیتیب کهلدیك، بیز اونینگ حالینی سؤرهش و اونگه کؤمک قیلیش اوچون کهلدیك. بیز لر داکترلر میز» دېدی. دروازده تورگن بیگیت پریشان حالده قباغینی توشیریپ قاشلرینگی چیتدی - ده، اچیغله نیب قیشلاغ لهجه سیده: «بورده عبدالسلام مبدالسلام یاغ. بارینگلر یؤلر یزدن قامنگله» دېدی.

کپین داکتر بیگیتگه قره ب، ادب یوزه سیدن: «اوکه جان! قیشلاغده گیلردن سؤره دیک. شو اوی، عبدالسلام نینگ اوی دېدی لر. بیز قیسی یامان نیت بیلن بو پیرگه کهلگن اېمس میز. بیز سیز نینگ بیمارینگه یاردم کؤرسه تیش اوچون اوزاق جایدن بو پیرگه کهلگن میز. بیز داکتر میز، کسل و بیمار انسانلرگه یاردم کؤرسه تیش تۇغری سیده آنت ایچگن میز.» دېدی.

بیگیت آلدینگیدن کؤپراق اچیغله نیب: «کپتینگلر دېدیم - کپتینگلر. داکتر من دېسیله، بی پؤل ب سیله البته، اېندی پول تاپیش اوچون بو یؤلدی تاپیب سیله.» دېدی. داکتر بیگیتنی تینچیتیش گه اوروندی. تا «اوکه جان» دېگونچه قولاغی نینگ تگی گه محکم بیر شپات کهلیب تېگدی. او کپین داکترلرنی سؤکه باشلهدی. داکترلر اوی نینگ ایچکریسی گه کیره من دېگونچه دروازده نی یاپتی.

مېن اوشنگده گیچه بو ماجرانی کوزه تیب تورگندیم. بو وشعیتنی کؤریب مېندن کمیده بېش یوز مترچه نری راغده تورگن قۇریقچیلریمنی مخابره آرقلی چقیردیم. بیر آز ایلگری باریب، یوزیمگه اؤرهگن رومالیمنی آلیب تشله دیم.

او بیگیت مېنی کؤرگچ قوروق یغاچدېک قاتیب قالدی. کپیریک هم قاقمسدی. قۇریقچیلریم گه اونى موتر گه آلیب باریشلرینی سؤره دیم. اؤزیم داکترلر بیلن اویگه کیریپ باردیم. عبدالسلام یاتقیز یلگن خانه گه کیردیک. عبدالسلام یک هفته پیش از ایران آمده بود. پنج روز می شد که تب شدید، سرفه و جان درد داشت. از اشتها مانده بود و به خاطر تبلیغات بد، به

هیچ مرکز صحی و شفاخانه و داکتر نرفته بود و در یک اتاق با خانواده خود زندگی می کرد.

عبدالسلام بوندن بیر هفته آلدین ایراندن کپلگن ابدی. بپش کوندن ببری ایسیتمه چیقراگن ابدی. بدنی آغریب یؤتلردی. اشتهاسی هم یوق ابدی. سلبی ترغیبات سبب هیچ بیر شفاخانه و مرکزگه مراجعه قیلمه گن. اؤز عایله سی بیلن بیر خانه ده یشر ابدی.

زمان تیز سرعت بیلن اؤتردی. داکترلر عبدالسلام نی کرونا ویروس یوقتیترگینی انیقله دیلر. اولر عبدالسلام نی شفاخانه گه آلیب بارماقچی بؤلگنلریده عبدالسلام نینگ پیتیمیش یاشر آنه سی و خاندانده گی باشقه آدملر قرشیللیک کؤرستدیلر.

اؤشنده گچه مین یوزیمنی رومال بیلن اؤره ب آلیب، وضعیتنی کوزه تردیم. ایلگری باردیم، رومالنی یوزیمدن آلدیم-ده: «عبدالسلام دن باشقه لرینگیزنی هم تپکشیریش کپره ک» دپدیم. عایله ده گیلر نینگ گیلریگه قولاق سالمسندن: «عبدالسلام، اؤن بپش و اؤن یبتی یاشر اؤغیللری، خاتینی و آنه سینی شفاخانه آلیب باریش کپره ک» دپدیم.

شو آنده عبدالسلام نینگ آنه سی مینگه قره ب: «بؤله نی آلیب باره من دپسنگ، آلیب با. مپنی اولی تپرییم بیر پول، مپنی قوی اویدی قؤریب توره من.» دپدی.

عبدالسلام و باشقه اوچ کیشینی شفاخانه گه جؤنتدیم. بو قیشلاغده کرونا ویروس گه قرشی بیر کونلیک کؤره ش شو یپرده اؤز نه ایه سیگه یبتگن ابدی. او یپردن باشقه بیر قیشلاقچه جؤن ب کپتدیک.

بیز بارگن باشقه قیشلاقچه وضعیت باشقچه ابدی. کرونا ویروس ترقلگنی باعث اولیم بپتیم آشیب بارماقده ابدی. اؤشه کون نینگ اؤزیده بپش عیال اؤلگن ابدیلر. قیشلاقچه اولیم نینگ هیدی ترقلگن ابدی. هر تاماندن بیغی سپسی ایشیتیلردی. کرونا ویروس آدملر بؤیره ک لر یگه شلاق اورردی.

بىز اۋلىك چىققن او يىلردن بىرىگە تعزىه بىلدىرىش اوچون بارماقچى بۇلدىم. عىاللر يىغىسى نىنگ سېسى آسمانگە يوكسلر اېدى. اوى نىنگ برنده سىدن يوز كىشىدن آشه راق عىاللر يىغىلگن اېدىلر. جنازه اولر نىنگ اۋرته سىده قۇيىلگن اېدى. همەلرى اۋلىك تېوره گى گە حلقه اورىب يىغلر دىلر.

اۋز اۋزىم گە: «وضعيت بوندهى دوام اېتر اېكن، كورونا وىروس كىسلىگى همە گە يوقەدى. جنازه لرنى كۈمرگە آدم تاپىلمەيدى.» دېدىم. يقىنراققە بارىب يوزىمده گى رومانلى آلدىمده، خاتىنلرگە قرەب: «عزىز آنەلرىم، سىنگىللىرىم! بو مرحوم نىنگ اۋلىگىدن اوزاقراققە تورىب، يىغله يىلە، دعا قىلىيىلە. قرنطىن شرايطىده بونچە بىر-بىرگە يقىن اۋتىرش كېرەك اېمس.» دېدىم.

سۇنگرە كورونا وىروسنى يوقتىر مسلىك اوچون نىمەلر قىلىش لازم لىگى حقىدە قالە بېرسە كورونا وىروس كىسلىگى بارە سىدە معلومات بېرىب: «بو خوفلى كىسلىك دنيا خلقى نى عزادار قىلگن. اونگ يىخشسى سىزلر اۋز او يىلر نىنگىزدە قالىنگلر. كورونا وىروس حقىدە رادىو وتلويزىون دن ترقىتلە دىگن معلوماتلر و طىبى توصىه لرنى رعايه قىلىنگلر. سىز آنە و سىنگىلر هر بىر عايله ده اۋرنك سىزلر، هر كون قۇل لرىنگىزنى اۋن بېش يا بىگىر مە مرتە صابونل ب يووىنگلر؛ كورونا وىروسنى يوقتىرگنى گمان قىلىنگلرنى شفاخانه گە يېتكىزىنگلر. ايراندن قەيتە دىگنلرنى كمىدە اوچ هفته او يىلر يده علىحده بىر خانه ده قرنطىن قىلىنگلر.» دېدىم.

. كېيىن عىاللر چادرى لرىنى كىيب، بېرىن كېتىن جنازه يقىنىدن اۋزاقلىشە بېردىلر. حويلى دن چىقىب كېتە ياتگنلر يده: «بىز كېتىگە قاگنلرى گله قىمە سىن دېب كېگن اېدىك. بۇمسە بىز جانىبىزدن تۋىگن اېمس بىز.» دېب، مېنگە دعا قىلدىلر. جنازه نىنگ تى. ره گى بۇشب قالگن اېدى.

بىز اۋشە كون بىر نېچە قىشلاغلرگە بارىب وضعيتنى يقىندىن كوزە تىدىك،

بىز بارالمەگن قىشلاغلر اھالىسى بىلن يقىندن اوچرەشىب، اولرگە كرونا وىروس حقىدە معلومات بېردىك، طبى توشىە لرنى رعاىت قىلىشلرنى سۇرەدىك. عصر چاغى شەرگە قەيتىب كرونا وىروس شفاخانەسى بارىب كىسللرنى يقىندن كوزەتدىك.

بىمارلرنى روحلنتىرىش اوچون اولرگە بېرەدىگن سۇزلر ايتدىك. بىز سىزلرگە بارامكانلر و جهازلرنى جملە دن دارى، آذىق - آوقت، آكسىجنى مھىيا اېتگنمىز. داكترىمىز ۲۴ ساعىت سىزىنگ خذمتىنگىزە بۇلە دىلر، دېدىك.

كرونا نىنگ باشقە بىر كونى ھم اۇز پايانىگە يېتدى. چىن نىنگ ووهان شھرىدن چىققن كرونا وىروس تېز سىرەت بىلن ماچىن نى ھمدە دنپانىگشقر و غىرى، شمالى و جنوبى گە باستىرىب بارگن اېدى. كۇزگە كۇرىنمىس بو ياوز دشمن نى يونگىش اوچون باشلنگن كورەش دوام اېتماقە اېدى. اۇشە كونى شام چاغى اوىگە قىتدىم.

پرىشانلىك كونلرى اۇتىب بارماقە اېدى. بىر ھفتە اۇتدى. كرونا شفاخانەسى بىمارلرگە تۇلگن اېدى. تقربىاً يوز كىشى بىمارلر ھمدە كرونا وىروس تېكشىرووى نىجەسى بلخ دن يېتىب كېلمەگن شخصلر بو شفاخانە دە يانتقىزىلگن اېدىلر.

بىر كون كىسللرنى عىادت قىلىش اوچون شفاخانە گە بارگنىمدە عبدالسلام نى كۇرىب قالدىم. حالىنگ قندەى دېدىم. «توزلدىم» دېدى. كېيىن حويلى سى دروازەسى آلدىدە داكتر يوزىگە شپات اورگن يىگىت گە اشاره قىلىب: «اونىنگ ھم احوالى يىخشى» دېدى. عبدالسلام شفاخانە وضعىتى حقىدە گىرىب: «بو پېردەگى داكترلە بىزگە ايتىلگن داكترلە اېمىس اېكن. اولرنىنگ ھر بىرى تامانىدن بىزگە ياردم كۇرسەتىش اوچون جۇنەتىلگن فرشتەلر اېكنلە. خداگە شكر عىالىم و فرزندلرىم نىنگ نىجەسى منفى چىقدى. اولرنى اوىگە جۇنتدىك. اما كىمىر آنم اىسىتمە و نفس قىسمە سبب عالمىدن

اۋتتيله. آنەم شفاانە كېمەى اۋزى اۋلىمنى تىلەگن اېدى. تۇستىن عبدالسلام نىنگ كىمپىر آنەسى نىنگ سىماسى كۇز اۋنگىمدە گۇدەلدى. اونىنگ گىلرى اېسىمگە توشدى: «بۇلەنى آلىب بارە من دېسنگ، آلىب با. مېنى اۋلى تېرىم بىر پول، مېنى قۇى اويدى قۇرىب تورە من.» دېگن اېدى. شو آنده كىمپىر نىنگ اجىن توشگن سىماسى كۇزىمدن غاىب بۇلدى. اۋزىمنى شفاخانە دە تايدىم.

پرىشان كونلرىمىز بىرىن- كېتىن اۋتتېب بارماقده اېدى. كرۇنا وىروس كۇزگە كۇرىنمىس لىشكر وىاشىرىن قشون كى شەرگە باسقىب آلماقده اېدى. بو دشوار وضعىت يوكى يىلكەلرىمگە آغىرلىك قىلر اېدى.

جنلرو پریلرا





۱۳۹۸ ییلى دلو آبی نینگ اورتەلری ابدی. کرونا ویروس نی چین دن ابرانگە اوتکنی بارەسیدە میس - میشلر ترقلماقده. ۱۳۹۸ ییلى قوس آبی نینگ تورتینچی کونی چین نینگ ووهان شەریده کرونا ویروس انیقلىنگیدن کمیده اوچ آی اوتردی. ایرانده گی افغانستانلیک مهاجرلر نینگ بیر قسمی کرونا ویروسنى یوقتیرمسلیک ایلینجیده افغانستانگە قایتماقده ابدیلر. ۱۳۹۹ ییلى حمل آبی نینگ ۱۷- کونینگە قدر تخمیناً ۳۰۰ مهاجر عایله بیرگینه جوزجان ولایتی گە ایراندن قەیتیب کبلگن ابدی. حمیدالله ارباب نینگ اوغلی حفیظالله هم شولر جملەسیدن ابدی.

حفیظالله ۱۳۹۹ ییلى ثور آییده هراتدن شبرغان گە کبلەدی. شبرغانده هوا استە- سېکین ایسیب بارماقده ابدی. دنیا بویلب کوید- ۱۹ کسللیگی ترقلیشی دوام اېتردی. شبرغانده هم ایسیتمە چیقرب، قتیق یوتل بؤلگنلر سانى آشیب بارەیانگنی حقیده گپ- سؤزلر ایتلردی. حکومت قرنتین جاری اېتگندی. بیراق اهالی حکومت قانونلری و قرنتین گە رعایه قیلمس ابدیلر. داکترلر گە هم مراجعه قیلمسدیلر.

ساغلیقنى سقلش وزیرلیگی ترقتگن معلوماتگە قره گنده، مملکت بویلب ۵۲۶۶ کیشی کرونا ویروس یوقتیرگن. اولر جملەدن ۱۳۲ کیشی وفات اېتگن. بونگە قره می جوزجان ولایتی اینیقسه شبرغان اهالیسی کرونا ویروس یوقتیرگنی گمانلنگن کسل لرنی شفاخانه گە یاتقیزیشن باش تارتماقده لر.

حفيظ الله اوز اوبى گه قه يتيب كېلگنيدە اونينگ خاندانيدە بېرەم و شاديانە موج اورردى. اوزاق يقينلرى اونى كوريشيدن خرسند ابديلر؛ حكومت ايراندن قيته ديگن مهاجرلرنى كميدە ايكي هفته اويلر يده قرتيندە قاليشلر ينى اعلان ايتيشى گه قرەمى، حفيظ الله عايله سى حكومت اعلانى گه عمل قيلمەدى. حفيظ الله نى كورگنى كېلە ديگنلر هر گلگيدېك او بيلن قوچاقلە شيب، اويشيب كوريشرديلر.

كونلر اوتيب بارماقده ابدى، شبرغانده كرونا وروس يوقتيرگنلر بارليگى انيقلنە باشلەدى. حفيظ الله هراتدن قه يتگنيدن بير هفته اوتر - اوتمس نفسى قيسليب، بدننى ايسيتە باشلەدى. يوتلى ساعتە - ساعت زوره يدى. اعضاى بدنيدە آغرىق تاپيلدى. كسللىك توشگيدە ياتگن حفيظ الله الخسیره ي بېردى. هر دايم قورقيب - الخسیره ب اويقودن اويغانر ابدى.

حفيظ الله نينگ آتە - آنە سى تشو يشده. اونى قندە قىليب دوالش فكريدە ابديلر. اونى قۇلدن بېريشدن قۇرقرديلر. حفيظ الله نينگ ايسىغى توشمسدى. سويكلرى تندير اوتىگە توشگندېك كويردى. زهرلى ايلان چاققن آدم كىبى تاو لنردى.

ايستمە سى تاباره آشيب باره ياتگن حفيظ الله آتە - آنە سى گه قرەب: «تېزاغ مېنى شفاخانه گه يېتكز ينگلر. داکترلر درديم، ايسيتمە م گه بير چاره تاپسينلر.» دېدى. آتە - آنە سى كۇپ پريشان، اولر حفيظ الله نى ايسيتمە دن كوييب يانە ياتگنى نى يىخشى حس اېترديلر.

حفيظ الله نينگ آتە - آنە سى بېر - بېرى گه قرەب بير نرسە لر دېديلر. حميد الله ارباب اوييدن چيقيب، طويلە گه قرەب باردى. پيشانە سيدە بيتە سيگيرى بار ابدى. سيگير ارقانينى قۇليدە اوشلب، يسگيرنى تشقريگە چيقريب كېتدى. سەهل اوتمە ي شهر نينگ تيقلى تعويض نويس جادوگرى ملا صالح نينگ دروازه سى يقينى گه يېتیب بارەدى.

ملا صالح نينگ دروازه سى آلدیده بير نېچە كيشى كورينه دى. حميد الله

ارباب بیر نېچە لحظه قرەب قالدى. آدملر دروازه گە كىرردى، ايرىملرى تشقريگە چىقىردى. اولر بير-بيرى بىلن گپلشردىلر. حميدالله ارباب اولردن منە بولرنى اېشىتىپ قالدى: «مېنىڭ كسلىم نىڭ ايسىغى آشگن. يۈتەليب نفسى بند بۇلەدى. كاشكى ملا صالح نىڭ تعويدى و دعاسى كار قىلسە، داكترو و شفاخانهدن كە فايده ياغ، اولر شىطاندى ايشىنى قىلەدە»

ملا صالح توستدن او يىدن تشقري گە چىقەدى. گۈزى قۇلىدە سىگري نىڭ ارقانىنى توتىپ تورگن حميدالله اربابگە توشەدى. حىرتلەنىپ، كۈزلى پتلىرى يولنىڭ قوشچەلر كىبى ايلنە بېردى. ساقالىنى سىلەب: «حميدالله ارباب خوش كېلىسىز. حىفظالله قندەي؟ توزەلدىمى؟ دېگن ملا صالح آسمانگە قرەب: «پروردگار و بويوك اوليالر اۋغلىنگى توزەتسىن» دېيە، دعا قىلەدى.

ملا صالح كۈزلىرىنى حميدالله اربابدن اوزىب سىگريگە تىكەدى. او، سىگري يونگلىرى آره سىدە بىرار نرسەنى ايزلەياتگندېك باقر اېدى. كېيىن كولىمسىرەب اۋز- اۋزى بىلن بير نرسەلر دېدى-دە، حميدالله ارباب نى اىچكرى گە چىقىردى.

سىماسىدن نا امىدلىك و سرگردانلىك غبارى ياغىلىپ تورگن حميدالله ارباب ملا صالح گە قرەب "خىريت؟" دېدى-دە: «ملا! خدادن و اوليالەدن بۇلەدى اۋغلىم نىڭ حىيات مماتى سىز نىڭ قۇلىنگىزدە» دېگن حميدالله ارباب سىگري نىڭ ارقانىنى ملا صالح نىڭ قۇلىگە توتقزىپ، ناچار بير وضعىتدە ينە ملاگە يوزلەنىپ: «مېنىڭ بار و يوغ سرمايەم انە شو بير سىگري، بو سىگري بىلەن نىڭ ساچى نىڭ بير تالە سىگە صدقە» دېدى.

ملا صالح چپ قاشىنى قاقيب: «حميدالله ارباب گپ نىمە؟» دېب سۇرەدى.

حميدالله ارباب: «بو سىگرنى سىزگە كېلتىردىم. تعويد بېرىپ دعا قىلىڭ، اۋغلىم ساغلسىن.» دېدى و ينە اۋز سۇزلىرىگە دوام اېتىدىپ:

«سيزگه معلوم، كه مېن هم باشقەلر هم دوا و داکتر گە ايشانمەيميز. بيز نينگ مرگيميز و حياتيميز سيز ملالرنينگ قۇلننگيزده» دېدى - يو كۇزلريدن ياش تۇكيلە بېردى.

سيگير ارقانينى قۇلئده اوشلەگن ملا صالح حويلى نينگ ايچكريسى گە كيريپ: «حميدالله ارباب نېگە اچكريگە كېلمەيسيز؟» دېدى - دە، يەنە اۈز سۇزلىرى گە دوام اېتديريپ «كېلننگ اۈغلننگيزگە شوندى تعوئذلىر و ايچيرگيليكلىر بېرى كه بير دقيقهده بار جنلر و پريلرنى جانندن چيقيريب تاغلىر و چۇللىر گە آواره قىلەدى» دېدى. شو آندە حميدالله ارباب ايچكريگە كيريپ كېلگن اېدى. ملا نينگ خانەسيدة ييرتتىق قاغازلر هر تامانگە توزيب ياتگن اېدى. اۋتاق نينگ نىمى و رطوبتى نينگ سسئق ايسى بوروننى كېسيپ كېتردى. ايتتى اورسنگ هم بو خانەده تورمس اېدى.

ملا صالح اېسكى چرم مقوالى كتاب نى " خزائن الاسرار، اسم اعظم، دعاهاى مجرب، كتاب احضار ارواح و سحر و جادوها، ديدار ارواح و شياطين، دعاهاى مهرة مار، خر مهرة، حرز، كنزالعجايب يا ادعيه و طلسمات، علوم جفر" كتابلىرى آره سيدن بې جيريپ تارتىب آلدى. كتاب مقواسيده "مجمع الدعوات كبير" دېب يازيلگن اېدى. او كتاب نينگ خطلىرى زۇرغە اۋقيله ديگن بير صحيفه سيني آچىپ: «حميدالله ارباب، نيت قىلننگ فالينگيزنى كۆره من» دېدى.

ارباب حميدالله كۇزلرينى يومهدى. كيپريكلىرى آره سيدن بير نېچە تامچى ياش پېرگە تامەدى. اۈزى بيلن غوديردب بير نرسەلر دېيدى. ملا صالح كتاب گە قرەب، قاغازده خطلىر چيزه باشلەيدى. بير نېچە دايره و مكعب رسم قىلەدى. قاغازنى اوچ بورچك قىليب قىلب، حميدالله ارباب نينگ قۇليگە توتقرەدى - يو، اونگە قرەب: «حميدالله ارباب! بو تعوئذنى حفيظالله نينگ چپ بېلكە سيگە كۇكلنگ» دېيدى.

حميدالله ارباب اۋرنيدن توريپ كېتماقچى بۇلگنيدە ملا صالح

خيريلاغ آوازده: «حميدالله ارباب كېتمەى تورىنگ، حلى خلاص بۇگنى ياغ» دېدى - يو، كېين اېسكى بىر لته ايچىدن اۋسىملىكلر قوروغىنى آليب، قۇللىرى آرسىده مېدهلەدى و بىرنرسەلر اۋقىب اۋشكوره بېرەدى. حميدالله ارباب فقط «الحلول الحلول الحلول» دېگىنى تىنگلردى. سۇنگره حميدالله ارباب گە قرەب: «بونى آليب بارىب حفيظالله نىنگ آلدېده توتەتىنگ، قنچە جنيات و بليات بۇلسە جانىدن چىقىب كېتەدى، زىنهار حفيظاللهنى داكتىرگە، شفاخانه گە آليب بارىنگ، اولر بالەنگىزنى اۋلدېرەدى، داكتىرلر آدمىلر جانىدن جنياتنى چىقىرىشنى قەبىردن بېلەدىلر»، دېدى.

ملا صالح تىسېخنى قۇلىگە آليب كۇزلىرىنى يومىگن سىرى بىر نرسەلرنى زمزمە قىلەدى: «اى فال نىنگ اېگەسى...!» كېين حميدالله ارباب گە قرەب، مەبىن آوازده ايتىلەدىگن سۇزلىرىنى ساقالى نىنگ تالەلرى تېرەشى بېلن جۇر آھنگدە: «سىز نىنگ فالىنگىز خرسندلىكدن درك بېرەدى. فالده كۇرىنىشىچە، آسماندىن سىزگە بىر ساوغە كېلماقدە... اۋز تىختىدە اۋتىرگن جنلر قىرالى تاغلىردە آواره يورگن و...»

ملا صالح سفال كۇزەدن بىر پلاستىك ايدىشگە سوو قوئەدى. بىر نرسەلر زمزمە قىلىپ سووگە شوفلەيدى. حميدالله اربابگە قرەب: «بو سوونى آليب بارىب حفيظالله جانگە ايچىرىنگ!» دېدى. يىنە بىر آز كولىمىسېرەب حميدالله اربابگە تىكىلەدى - دە «خدانىنگ حكىمى، بو دعالىر و تعويد حفيظالله نى ساغلتېرەدى. يىخشى يم كە شورگە كېلدىنگ. مىنگ داكتىرگە كۇرە نذر، تعويد و دعانىنگ تائىر يوقارى. اۋغلىنگ نىنگ جانىگە جن كىرگن. داكتىرلر جىندى كسل نىنگ تېرىسى آستىدن چىقرە آلمەيدىلر». دېدى.

حميدالله ارباب خرسند بۇلەدى. بىر ھفتەدن كېين لبلرىدە كولوگو پېدا بۇلھگن اېدى. او، ملا صالح نىنگ قۇللىرىنى كۇزلىگە سورتىب: «بىز شفاخانه و داكتىرلرگە ايشانمەيمىز. خدا، اوليالر، ملالرنىنگ تعويدى و

دعاسی بېمارلریمیزگه شفا بېره دی.» دېدی.

حمیدالله ارباب ملاصلاح نینگ اویدن چیقیب کتیب، لبلری ایلجه ییب اوز اوویگه کیریب باره دی. اوز عیالیگه قره ب: «خاطر جمع بۇ، حفیظ الله جانیمیز یخشی بۇله دی» دېدی - ده، ملا صالح دم سالیب بېرگن اوسیملیکلر قوروغینی کیسه سیدن چیقیریب، عیالیگه بېره دی. کولیمسیره ب خاتینیگه قره ب: «تېز بو، منه بو کویدیگی لنی هم کویدیر، جنلر و پريلر حفیظ الله جان نینگ یتتی و پوستیدن چیقیب کتبه دی.» دېدی.

سهل اۆتمه ی اوی نینگ فضا سی توتونگه تولدی. حفیظ الله نینگ آته - آنه سی توتون ایچیده بیر - بیرگه قره ب کولدی لر. «خاطر جمع بۇل حفیظ الله یخشی بۇله سن»، دېر دی لر. بیر آزدن کپین حمیدالله ارباب ملا صالح بېرگن اوسیملیک قوروغینی چونتگیدن چیقیریب خاتینیگه اوزه تدی - ده: «خدا مهربان، حفیظ الله جان نینگ یت و پوستیگه کیرگن جنلر و پريلر تاغ و تاشلر گه قاچیب کتبه دی.» دېدی.

سۇنگره حفیظ الله نینگ آنه سی اوچ بورچکلی تعویذنی بیر لته ایچیگه اوره ب تیکدی - ده، حفیظ الله نینگ بۇینیگه آسدی. کپین ملا صالح بېرگن ایچیگی نی بیر پیاله سوو گه ایزیب، حفیظ الله گه اوزه تدی - یو: «عزیریم! بو شفا سووی سېنی توزه ته دی. شفاخانه و داکتر دېب یورمه. اولر همه سی شیطان نینگ کرد و کاری.» دېدی.

کېچه تیئچ، همه خرسند اېدی. حفیظ الله نینگ آته - آنه سی و عایله اعضالری نینگ لبلریدن تبسم اریمسدی، بیراق حفیظ الله نی ایسیتمه کویدیردی. قوروق یۇتلر اونینگ تنه سینی کوچلی شمال کبی لرزه گه سالردی.

آته - آنه سی بیر هفته تیئچ اوخله دی لر. فقط حفیظ الله نینگ قتیق یۇتلیشی بیلن او یغانر دی لر. حفیظ الله قتیق ایسیتمه ایچیده الخسیره ب اویقودن او یغانر دی. ابرته سی قویاش نیزه بۇیی کؤتریلگن اېدی. حفیظ الله

نینگ یۈزی قاره‌ییب نفسی قیسيله باشله‌دی. آنه‌سی اونینگ آغیر وضعیتینی په‌یقب، شاشه- پیشه «قه‌پرده سن حمیدالله، اؤغلیم نفس آلامه‌پیتی. رنگی اۈزگریتی، نفسی بند بۇله‌دی» دېدی.

توستدن حمیدالله ارباب خاندانیده ینه قی- چوو، داد و فریاد باشله‌نیب، او‌ییده ماتم فضا‌سی حکم سوره‌دی. بیغی- سیغی سېسی قۇشنیلر قولاغیگه پیتیب باره‌دی، همسایه‌لر پیتیب کبله‌دی‌لر. اولر حفیظ‌الله اۈلدی میکن دېگن خیالگه باره‌دی‌لر. قۇشنیلردن بیرى حفیظ‌الله یاتگن خانه گه کیریب اونینگ نبضینی توته‌دی. حفیظ‌الله نینگ آته- آنه‌سیگه قره‌ب: «تشیوش قیلمنگلر، خداگه شکر تیریک». دېیدی.

سۇنگره او‌پرده‌گیلر گه قره‌ب: تېز باریب مسج‌دن تابوت کبلتیرینگلر، حفیظ‌الله‌نی شفا‌خانه گه آلیب باره‌میز» دېیدی. تابوت کبلتیریلدی. حفیظ‌الله‌نی تابوت ایچیگه قۇییب کوید- ۱۹ شفا‌خانه‌سیگه آلیب باره‌دی‌لر. بو شفا‌خانه یقینده کرونا کسللرینی دوالش اوچون تأسیس اېتیلگن اېدی. شفا‌خانه گه داکتر ذاکر باشلیغ اېتیب تعیینلنگن اېدی. شفا‌خانه زمانوی جهازلر و کپره‌کلی امکانلر بیلن تآمینلنگن اېدی.

حفیظ‌الله‌نی شفا‌خانه گه ییتکزدیلر. داکترلر، شفا‌خانه نینگ طبی خادملری بیمارنی مخصوص خانه گه آلیب باردیلر. داکتر ذاکر بیمارنی تېکشیردی- یو همکارلری گه قره‌ب: «کسل نینگ احوالی اۈته آغیر، بدنیده آکسیجن مقداری ۴۰-۳۰» دېدی. سۇنگره آکسیجن نینگ بالونینی کبلتیریب، آغزی و بورنیگه آکسیجن ماسکینی تقدیلر. داکتر حفیظ‌الله نینگ آته- آنه‌سیگه قره‌ب: «دقت قیلینگلر، بیمار بیر دقیقه ایچیده ۲۴ مرتهدن کۇپراق نفس آلسه یا گه بیمار بدنیده آکسیجن مقداری ۹۰دن قویى توشسه، کسلنی خوف خطر تهدید اېته‌دی. اونى تېزده طبی مرکزگه آلیب باریش کپره‌ک. نېگه بونی شفا‌خانه گه کپچ آلیب کبلدینگیزلر؟ کۇریب توریسیزلر، او اۈلیم حالتیده. سیز کسلنی اۈله‌دیگن چاغده داکترگه آلیب

كېلەسىزلىر؟» دېدى.

حفىظاللى نىنگ آنەسى يىغلەي - يىغلەي يورەگى اېزىلگن اېدى. گېرە من دېسە يىغى ارەلش سېسى قلىتيرردى. حفىظاللى نىنگ كىمپىر آنەسى اوز اوزى بىلن گېرىب: «قۇرقە من، داکترلە حفىظاللى جان باشىگە بىرار بلا كېمسە كە يىخشى دى» دېدى. حفىظاللى نىنگ آنە - آنەسىنى فرزندىنى شفاخانە گە آلىب بارىشلىككە مجبور قىلگن قۇشنىسى حفىظاللى نىنگ آنەسىنى يوپتماقچى بۇلىپ، اونگە: «قۇيىنگ، داکترلر اوز ايشلرنى قىلسىنلە» دېدى. او حفىظاللى نىنگ آنەسىنى تشقىرگە آلىب چىقىپ، باشقەلردن هم اوز اويلرى گە قەيتىشلىرىنى سۇرەدى.

داکتر هر بىر ساعتدە حفىظاللى نى تېكشىرىپ، كېرەكلى دارىلرنى بېرىپ تورردى. بىمار اۋن كون دوامىدە بدنى نىنگ آكسىجىنى باي بېرگن اېدى. تەسىدە آكسىجىن مقدارى ۴۰-۳۰ دن آشمىدى.

حفىظاللى كسل بۇلگىنىدن اۋن بىر كېچە اۋنگن اېدى. اونىنگ حالى تابارە آغىرلىشىپ بارردى. بدنیدە آكسىجىن درجەسى ۲۰ گە توشگن اېدى. وظیفە دار داکترلر پریشان اېدىلر. حفىظاللى نىنگ آنەسى ارباب حمیداللىنى شفاخانە گە چقىرتىردىلر. داکتر ذاکر اۋز پریشانلىگىنى بېكىتماقچى بۇلدى، بىر آز كولىمىسیرەب ارباب حمیداللى گە قرەب: «بىز داکترلر اوغلىنگىز حیاتىنى سقلىب قالىش اوچون قۇلىمىزدن كېلەدىنگ ايشلرنى قىلدىك. افسوس كە سىز بىمارنى كۆپ كىچ شفاخانە آلىب كېلدىز. اونىنگ بدنیدە آكسىجىن درجەسىنى آشىرىش قىين بۇلەپىتى...» دېگن داکتر ذاکر اوزاق نفس آلدی - دە، بېرگە قرەب حزىن آوازده: «سىز اوينىنگىز گە بارىنگ، اونى جمعلىب تورىنگ، بىمارىنگىز كۆپ قالسە شو كېچە تىرىك قالىش احتمالى بار...» دېدى - يو، مأسوس حالتدە تېزراق اوينىنگىز گە يېتىب بارىپ آنەسىگە تسلى بېرىنگ دېگن سۆزلرنى تىلگە آلدی.

حمیداللى ارباب اوپى گە قەيتىپ كېلدى. آسمان بلند، بىر قىتىق اېدى. بىر

یارىلسە اۇغلى نىنگ اۋرنىدە بېرگە كىرىشگە ھەم راضى اېدى. اويىدە ايۆو- چوو، ماتم برپا بۇلگن اېدى. عياللر و اېرككلر يىغلىشىدىر. حفيظ الله نىنگ آنەسى اېرى نىنگ يقەسىگە قۇل تشلب محكم اوشلەدى- دە، يىغلب تورگن حالده: «اۋغلىمنى داکترلە گە تاپشیرمەنگ دېگن اېدىم. كاشكى ينە ملا صالح گە بارسنگیز اېدى. قىشلاق مە قىشلاق يوريب يىخشى تعويدنويس نى تاپسېدیز.» او ملا صالح گە ھەم لعنتلر ايتیب: «او اېشك ھەم جن و پرىلرنى اۋغلىمدى جانیدن چىقرەلمەدى. آخر ھەم داکتر قۇلىگە توشىب اولدى اۋغلىم. اۋغلىمدى پېچكارى قىلىپ اولدىردىلە. پېچكارى...» دېدى.

داکتر زاكر آكسىجنى حفيظ الله نىنگ آغزى و بورنیدن اۋزمەدى، اميدسىزلەنىپ ايرىم پېچكارىلرنى اونىنگ سىرومى گە قوشىب قۇيدى. بىمارىنى ھلاكتدن قوتقۇزىش اېلىنجىدە سۇنگى سەي و حرکتلرنى عملگە آشیرە باشلەدى. كسل نىنگ خانەسىدن چىقىپ كېتە ياتگنیدە، بىمار نىنگ احوالىنى كوزەتىپ بارىشلىرى تۇغرىسىدە اۋز ھەمكارلىگە تەوصیە قىلدى.

تون اۋز پايانىگە يېتىپ، تانگ آتر چاغى يقىنلىشماقەدە اېدى. داکتر زاكر بامداد نمازىنى اۋقىب اۋز بىمارلرنى كوزەتە باشلەگن اېدى. او حفيظ الله دن تشویشدە اېدى. كۇنگلىدە قندەي دىر اضطراب بار اېدى. حفيظ الله آلدیگە بارگنیدە خرسندلىكدن كۈزلرى آچىلىپ كېتدى. بوتون دنيا شادلىكلرى اونگە ساوغە قىلىنگندېك تويدى اۋزىنى. بىر آز ايكىلەنىپ حفيظ الله نىنگ آكسىجنى درجە سىگە قرەدى. كۈزلرنى يومدى. ينە ھەم آكسىجنى تېكشىردى. بىمارنىنگ آكسىجنى درجەسى ۸۰-۷۰ گە كۇترىلگن اېدى.

حفيظ الله نىنگ سىماسىگە باقدى، كسل كۈزىنى آچدى، رنگ- روى اولگى حالىگە قەيتگن اېدى. داکتر زاكر آكسىجنى بىمارنىنگ آغزى و بورنیدن آلدی- يو او بىلن گېلىشىدى. حفيظ الله داکتردن: «مېن قەپىردە من؟» دېب سۇرەدى. داکتر زاكر: «بو پېر شبرغان شھرى نىنگ كويد- ۱۹ شفاخانەسى، سېن اۋن بىر كوندن بېرى بو پېردە ياتقىزىلگن سن. خدا سېنى

بیزگه قه یتریب بپرگنیدن خرسند من» دېدی.

حفیظ الله اژەنگ اېشیتیلەدیگن آوازده: «داکتر! مېن کسل بؤلگنیم نینگ بیرینچی کونلریده داکتر گه باریشنى خواهلردیم؛ اما اویده گیلر اینیقسه کمپیر آنەم قۇیمەدیلر...» دېدی-یو، بیر آز یوتینیب ینە سۇزلەى کېتدی: «آتەم و آنەم بار و یوغیمیز بیرگینە سیگیرینی هم آلیب باریب ملا صالح گه بېردیلە؛ عوضی گه تعویض و تومار آلدیلە، بوبە بخشى دن هم آلاس آلدیلە، سیز یخشى بیلە سیز کسل تومار، تعویذ، جادو و جمبل مینن توزه له می، ایتینگ توزه له می؟» دېدی- یو داکتر ذاکر گه قرەدی. کۇزلری برق اوریب تورگن داکتر ذاکر سیماسیدە خرسندلیک برق اورردی. همکارلری اونینگ اطرافیدە توپلنگن اېدیلر.

داکتر ذاکر کسلى نینگ بی حال و نورسيز کۇزلریگه باقیب: «اؤتگن کونلرنی اېسلەمە، آنەنگنى هم ملامت قیلەمە. ملا صالح گه اؤخشەگنلر خلق نینگ سادەلیگینی بیلیب، داکتر و شفاخانەنى یامانلب، اولرنى الدەب، تعویذ، فال، جادو و جمبل بیلن اولرنینگ ماللرینی تارتیب آلگنلر» دېدی. شفاخانە تشقریسیدن قى- چوو، داد و فریاد آوازی کېلردی. داکتر ذاکر اکسیجن ماسکینی حفیظ الله نینگ آغزی و بورنیگه تاقیب، یوگوریب شفاخانە سالونیدن تشقرى گه چیقدى. آدملر آرسیدە بیر کمپیر بیتاب احوالده ییغلب بقیرردی. داکتر ذاکر قرەسە، آدملر آرسیدە ساچلرینی یولیب زار-زار ییغله یاتگن عیال حفیظ الله نینگ آنەسى اېدی. او، اؤز-اؤزیدن: اؤغلیمنى که اؤلدىردییلە، نېگە اېندى اونینگ اؤلیگینی بېرمەى سیلە؟» دېب، دادلردی.

حفیظ الله نینگ آنەسى ییغى ارەلش داد و فریاد کۇترگن اېدی، ایکیلنیب قالگن داکتر ذاکر نینگ سېسى یخشى اېشیتیلەمسدى. او حفیظ الله نینگ آنەسیگه قرەب: «قیسى اؤلیک؟» دېدی. هؤکۆلّب ییغله یاتگن حفیظ الله نینگ آنەسى «اؤغلیم نینگ اؤلیگینی ایتە من!» دېدی. داکتر ذاکر

کولیمسیره، یوزینی حفیظالله نینگ آنه سیگه بوریب: «بیر آز اوزینگیزی باسینگ، خداگه شکر حفیظالله جان تیریک، احوالی هم یخشی، اپندی مېن بیلن شفاخانه ایچکریسی گه کېلیب حفیظالله نی یقیندن کۆرینگلر.» دېدی. او، حفیظالله نینگ آته- آنهسیگه قره: «ایکاولریز کېلینگله، باشقهله کېتسینله، ایشلریدن قامه سینله» دېدی.

داکتر ذاکر کرنا نینگ مخصوص قۇل قاپلرینی حفیظالله نینگ آنهسی و آنهسی گه بېردی- ده، اولرنی حفیظالله یاتقیزیلگن خانه گه آلیب باردی. آته و آنه سیگه کۆزی توشگچ حفیظالله اورنیدن تورماقچی بۇلیب اولرگه احترام قیلدی. داکتر ذاکر حفیظالله نینگ آغزی و بورنیدن ماسکنی آلدی. آوازیدن حالسیزلیک و هاردیق سېزیلیب تورگن حفیظالله آته و آنهسیگه: «کسل بۇلگن کونلریمده شفاخانه گه باره من دېگندیم. سیزلر مېنگه رخصت بېر مه دیزلر. دعا، سحر و جادو قیلدیریب، تعویذ و ایچرگی آلدیزلر، کۆردیزلر که، هیچ بیرى فایده کېلتیرمه دی!» دېدی.

کېن اۋتاقده تورگن داکتر ذاکر و اونینگ همکارلریگه قره:

- بیز داکترلر و اولرنینگ همکارلریگه تشکر ایتیشیمیز کېرک. اولر کېچه و کوندوز دېمسدن، جان و دلدن کسللر گه قره شه دیلر. اولرگه اۋز وقتیده داری و آذیق- آوقت پیتکزیب توره دیلر. دېدی.

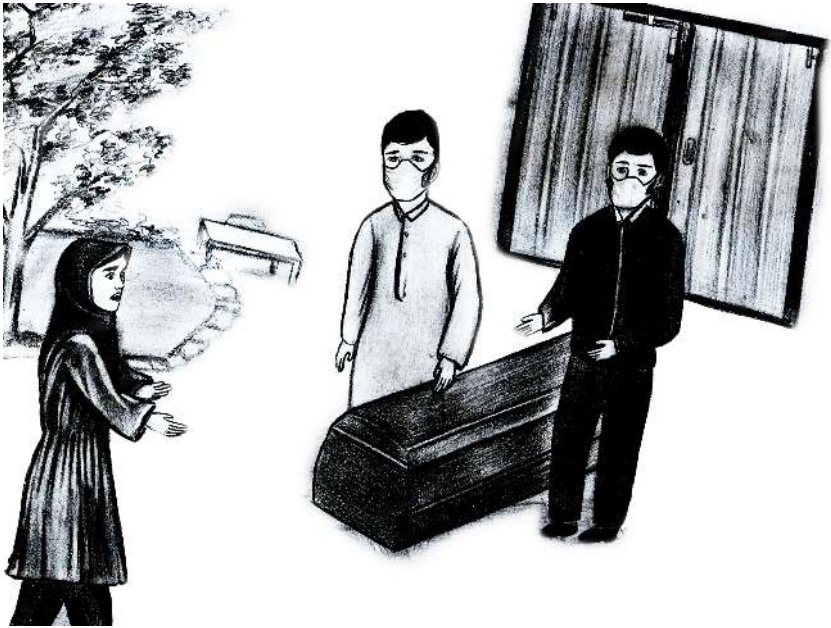
- اۋغلیم! ملا صالح و بوبه بخشى بو دنیا و او دنیاده خیر کۆرمه سینلر، اولر: اۋغلینگ نینگ تېریسی گه جنلر کېرگن، داکترلر جن نی چیقارمه یدیلر. شفاخانه گه آلیب بارسنگ، اۋغلینگنی اۋلدیریب بېرهدیلر؛ مېن جنلرنی اۋغلینگن نینگ جانیدن چیقارالمه سم آتیمنی اۋچیره من، دېردیلر. مېن هم اولرگه ایشانگن اپدیم. سوتلی سیگیریم نی ساتیب ملا صالح گه بېردیم... دېدی. حفیظالله نینگ آنهسی خوشلیگیدن ییغلب یوباردی و باشقه گپیرالمه دی.

حفیظالله و اونینگ عایلهسی دشوار وضعیتده اپدیلر. بېشینچی کونده

جنلرو پریلر | ۱۰۹ |

حفیظالله بدنیده آکسیجن درجه سی ۹۶-۹۰ آشدی، یوزلری قیزره باشله دی، دردی ویوتلی قالدی. توزه لدی. داکتر ذاکر سؤنگی تپکشیر وولر نی هم اؤتکزدی، حفیظالله ساغه لیب شفاخانه دن چیقیب، اویبی گه قه یتدی. اونینگ اوییده گیلر شاد و خندان ابدیلر.

پېریشیرگن جانلرا



زینب شاه قۇلینی بېلیگه توتیب درد و ایسیتمه زوریدن بیتاب ییغره نیب اویده

۱. یازوچی: علی پیام، راویتیچی: زینب شاه

قطار ياتگن كسل لر گه قرەب قۇيدى. بيمارلر چۇلردە شمالدن تيتريە ياتگن ميسەلر قوروغيدېك قلتيرەب ياتگن اېدىلر. اونىنگ ھارېب بېزگىنىنى پيشانە سىدەگى عىچىنلرى كۇپلىگىدن سېزسە بۇلردى. دىنانى فتح قىلىپ تورگن كرونا وىروس فارىاب گە كىرىپ كېلگن كېزلردە بىرىنچىدن دھن درە، خواجە پايتخت، چغاتك قىشلاغلرى و مىمنە شھرى نىنگ تورلى ناحىەلرى گە ترقلە باشلەدى.

زىنب شاھ نىنگ حويلىسى كرونا كسللرى گە لىق تۇلگن اېدى. اولر نىنگ ھر بىرى گە قرەماغى كېرەك اېدى. تورموش اورتاغى، قەيىمكەسى، قەپنانەسى، آنەسى، ايكى قىزى و بىر اۇغلى كرونا كسللى گە چلىنىپ بيمارلىك تۇشەگى گە مىخلەنىپ ياتگن اېدىلر. اولر نىنگ ھر بىرى گە پرهىزانە اذىق - اوقت، لىمو و زنجبىل چايى تيارلىشى كېرەك اېدى. اولر گە پياز بوغىنى نفس آلىشلرى اوچون پيازنى قەينەنىپ بېرىشگە مجبور اېدى. بو نرسە لرنى كرونا كسللرى نفس آلىشلرى و توزەلىشى گە فايدهسى بارلىگىنى اېشىتگن اېدى.

زىنب شاھ اۋتە ھارىگن. تشوېش اضطرابلر آباق ساچلرى گە آسىلگندە، آغىر وضعيت سويكلرى نىنگ مغزى گە كار قىلگن اېدى. زىنب شاھ نىنگ اويىدن تشقرى بوتون سربولاقدە كرونا كسللىگىدن اۋلەدېگنلر كۇپلىگى قىشلاق اھالىسىنى قىغو عمانىگە چۈكتىرگن اېدى. سربولاقلىكلر عزا و ماتم گە غرق اېدىلر. حلى گچە ھىچ كىم سربولاقدە

قرنتین شرطلری گه رعایه قیلیب، ایراندن قه‌یته‌دیگن مسافرلرنی علیحده اولرده یاتقیزیب، کمیده ایکی هفته قرنتین قیلگنلریده بو بلا اولرنینگ باشیگه نازل بؤلمس لیگی حقیده بیلمسدیلر. اولر، حکومت تامانیدن کرونا ویروس گه قرشی باله‌تیلگن کمپاین گه هم اعتبار قره‌تمه‌گن ابدیلر. بونده‌ی بی پروالیکلر اولرنی اؤز عزیزلری ماتمی نی توتیشگه مجبور قیلگن ابدی. کرونا ویروس ترقلیشی اؤته اوج آلگن شو کبچه کونلرده اسدالله و ضیاءالله‌لر هم ایراندن قه‌یتیب کهلگن ابدیلر. اولر هم قرنتین شرطلری گه رعایه قیلمسدن اؤز خاندانلری آغوشیدن جای آلدیلر. ایکله‌سی هم ایرانده کرونا ویروس ترقله باشله‌گن کونلرده بیر خانه‌ده بیرگه یشب تورگن اورتاغلری کرونا ویروس یوقتیرگنی، اونى بی وقت داکتر گه مراجعه قیلیب، کپین اؤلیک تیریگی درکسیز یؤقالگنی باره‌سیده حکایه قیلردیلر.

اولر: «بیز بیلن بر خانه ده یشه‌یدیگن دوستیمیز درکسیز کبتگنیدن قتیق چوچیدیک، بیر آز پولنی قرض آلیب، افغانستانگه قه‌یتدیک. چبگره گه یتیب کهلگنیمیزده ایران چبگره‌چیلری بیز گه او پیردن چیقیشگه، افغانستان ایهسه کیریشگه رخصت بېرمسدى؛ چبگره‌چیلر گه رشوت- پاره بېریب افغانستان گه کیریب، هرات گه کهلدیک» دېدیلر.

اسدالله و ضیاءالله هراتدن بادغیس گه و او پیردن میمنه گه اؤتیب کهلده‌ی. حکومت ایراندن قه‌یتیب کهلشلیردن خبر تاپمسلیگی اوچون اؤز اولیری گه بېکینه‌دیلر. یقین قرینداشلیری اولرنی کورگنی کهله باشله‌یدیلر. ساغلیقنی سقلش اداره‌لری و قرنتین شرطلری گه اعتبار قره‌تمسدن اولر بیلن اؤپیشیب قوچاق آچیب کوریشیشلری دوام اېته‌دی. اولرنینگ یقینلری بیر- بیرى گه: «قره، اسدالله سغ- سیره، اوندن قاقیش کهره‌ک اېمس» دېردیلر. بیراق بیر نېچه کوندن بېری اولر انیقلمه‌گن بیر کسل‌لیککه چلینگن ابدیلر. هر بیری ایسیتمه چیقاریب، بؤغزی آغریگن ابدی. ایکسیسی هم یؤتلردی، نفسلری قیسیلردی.

تاشقى يورتلاردن اينىقسە ايراندن مېمنە گە قەيتىب كېلگن مسافرلار ئۈز ئويلرىدە ايرى- ايرى خانەلردە قالىب قىرنتىن شرطلرىنى رعايە قىلمەدىلەر. سىربولاق قىشلاغىدە ئۇلە ئۇل باشلەنىب كېتدى. ھەر كۈنى ئۇرت- بېش كىشى اېركك و عيال عالمىدن ئۇتر اېدى. سىربولاقدە ئۇلەدىگىنلەر سانى ئاشكىنى حقىدە گى خىبرلەر ولايت حاكىمى گىچە ھەم يېتىب بارگىن اېدى. حاكىم، كرونا گە قىرشى كۆرەش بۇيىچە طىبى گروھ بېلەن سىربولاق قىشلاغى گە يېتىب كېلدى و اسدالە نىنگ حويلى سېگە كىرىپ باردى.

اسدالە كىسلىك توشەگىدە ياتگىن اېدى. حىكومەت آدملىرى كېلگىنلرىنى اېشىتىگىچ بىرەر يېردە بېكىنىش گە ھەم حىركەت قىلماقچى بۇلدى؛ او، مېمنە گە كېلگىن كۈنلرىدە ھەم حىكومەت ئۈزى نىنگ ايراندن قەيتىب كېلگىنلەرنى خىبر تاپمىسلىگى بارەسىدە كۆپ اورىنگىن اېدى.

ولايت حاكىمى اسدالە نى امبولانسىدە شىفاخانە گە كىلىپ بارىشلىرى نى سۇردى. او سىربولاق اھالىسى گە قرەب: «نېگە كرونا كىسلىگىنى جدى كىمەسىز؟ نېگە تىشقىرىدن مېمنە گە و سىربولاق قىشلاغىگە كېلەدىگىنلرنى باشقە بىر يېردە، عىلىحدە خانەدە قۇيىپ قىرنتىن قىلمەسىزلىر؟ ئۈز عزىزلىرىز ھەر كۈنى كۆزلىرىنگىز كىلەدە ئۇلىب ياتگىنىنى كۈزەتىپ تۇرىسىزلىر.» دېدى.

حاكىم يەنە بىز ئاز سېسى گە زۇر تۇكىب، بىلەن ئاوازىدە: «مېن بۈندىن كىلەدىن سىزلىر گە ھەر كۈنى ايراندىن كىمىدە اىكى مېنگ كىشى فارىباىلىكلەر ئۈز اوپلىرى گە قەيتىب كېلەياتگىنىنى ايتگىن اېدىم. انە شو باعث اجتماعى مسافە نى رعايە قىلىنكلەر، عىكس خالەدە كرونا وىروس يوقىتەرەسىزلىر دېگىن اېدىم.» دېدى و يەنە ئۈز سۆزلىرىنى دوام اېتدىرىپ: «كرونا كىسلىرىنى دوالىش بۇيىچە بار خىرجىلەرنى دولت تۇلەيدى، سىزلىردىن پۇل كېتمەيدى. خىواطر كىمىنگىلەر، شىفاخانە و دوالىش خىرجىلەرى بارەسىدە تىشۈش قىلمىنگىلەر» دېدى.

ولايت حاكىمى سىربولاق قىشلاغىدىن كرونا وىروس يوقىتىرگىن لىككە گىمانلىگىن آدملىردىن كىمىدە ئۇن كىشىنى شىفاخانە گە كىلىپ باردى. اولرىنىنگ

قانلرینی طبی تېكشیروودن اۋتكزیش اوچون بلخ ولایتی مرکزی مزارشریف نینگ كويد- ۱۹ شفاخانهسى گه جۋنه تدی. اوچ كوندن كپین تېكشیروولر نتیجەسى میمنه گه پیتیب كېلدى.

زینب شاه قۇلى بېلیدە حویلى نینگ دروازه سى گه سویه ننگن حالده، آلیس- آلیسلرگه قرەدى. حویلى نینگ دیوارلری، دروازه و كلکین لریدن گویا غم- الم یاغر اېدی. بوندن بیر نېچه كون آلدین قۇشنىسى مؤمن باى نینگ خاتینی كرونانن اۋلگینى و بوتون طلالرى و قیمتلى تقینچاغلرى یۇقالگینى اېسلەدى؛ چونکه شفاخانه خادملرى مؤمن باى نینگ عیال لرینی بار طلالرى و تقینچاقلرى بیلن كۇمگن لیکلرینی ایتگن اېدیلر.

اېرتەسى قەیمكەسى نینگ اېرى كرونانن اۋلدى. زینب شاه اونینگ اۋلیگینى ساغلیقنى سقلش ادارهسى خادملرى پلاستیکكە اۋرەب، صندیققە قۇیب كۇمگن لیکلرینی اۋز كۇزلرى بیلن كۇردى. اولر اۋلیكنى صندیققە قۇیه دیگنلریده: «ینه صندیقنى آچمنگلر كرونا ویروس سیزلرگه یوقەدى»، دېگن گپلرینی هم اېشیتگن اېدی.

اۋلگن عیال نینگ قیزلرى جنازه اطرافیده ییغیلیشیب ییغلر اېدیلر. اولر ساغلیقنى سقلش ادارهسى خادملرى توصیه لرى گه قرەمسدن صندیق نینگ میخلرینی چىقردیلر. جسد صندیق نینگ ایچیدە پلاستیکكە محکم اۋرەلگن اېدی. اونى آچیش آسان بۇلمەدى.

زینب شاه، قیشلاق خلقي بیرین- كېتىن اۋز عزیزلرینی یۇقاتە باشلەگن لیکلرى گه گواه اېدی. قۇرقینچلى كسل لیک سربولاق اھالیسى آرسیدە ترقلگن. سربولاقلیکلر كرونا ویروس یوقتیریب بیمار بۇلگنلرنی یکه مه یکه قبرستانگه جۇنتماقده اېدیلر. اۋز یقینلری نینگ عزاسیدن بۇشەمه گن زینب شاه نینگ اویيگه شھر شفاخانه سیدن بیر صندیغنی كېلتیریب: «بوسیز نینگ سۇنگى غمینگیز بۇلسین» دېدیلر.

زینب شاه حیران و پریشان اېدی. جنازەنى كېلتیرگنلردن بیر كیشی ینە:

«آنەنگىز نىنگ اۋلىمى سىز نىنگ اېنگ سۈنگى غمىنگىز بۇلسىن...» دېدى - يوزىنب شاھ نىنگ پرىشان كۈزلىرى گە قرەدى. زىنب شاھ ايچى كاوك بۇلىپ قالگن كېكسە درخت كىي بىردىنگە ترسىلېب بېرگە بىقىلىپ اوردى. بىر نېچە لىظەدن كېين يەنە ھوشىگە كېلدى، يىغلب تورگن حالده: «آنەم رحمتلى اۋلىسم مېنىنگ جىسدېم نى قىزلىرىم يۈوسىنلر دېب وصىت قىلگن اېدىلر» دېدى. آنەم نىنگ اۋلىگىنى مېن اۋزىم يۈوۈە مەن دېدى.

كېين بېلىنى اۋزى نىنگ قرسى بىلن محكم باغلهدى. تىنمەي كۈزلىرىدن ياشى آقەدىگن زىنب شاھ: «آلىب گېلىنگلر، يۈوۈە مەن...» دېدى. اما زىنب شاھ نىنگ آنەسى جنازەسىنى اونىنگ اويىگە آلىب كېلگن اېرككلر شاشە - پىشە سىندىقنى كۈترىپ اويدن چىقىپ كېتىلر. بو حالنى كۈرىپ قاتىپ قالگن زىنب شاھ جنازە آرقەسىگە اوزاق تىكىلپ قالدى. جنازە كوچەلردە كۈترىلگن چىنگ و تۈزان ايچىدە غايىب بۇلدى.

آدملر اېندى بىر يېردە يىغىلىشدىن قۇرقە دىگن بۇلگن اېدىلر. انە شوباعث زىنب شاھ نىنگ آنەسى نىنگ جنازە، فاتحە و عزا مراسىمى پىنگىل اۋتدى. سىپىرەك آدملر قىتىشگن اېدىلر.

آنەسىدن اجرەلگن زىنب شاھ اۋتە ضەيفلشگن اېدى. بونگە قرەمى اويىدە ياتگن قىطار بىمارلر گە ياردەم كۈرستردى. چونكە اولرگە قرەيدىگن باشقە بىر كىمسە يۇق اېدى. آنەسى اۋلىمىدن كېين بېلى بوكىلىپ قالگن زىنب شاھ نىنگ قۇلىدن توتەدىگن كىشى تاپىلمەدى. سىربولاقلىكلر و يقىن قۇشنىلرى ھەم اونىنگ خىبرىنى آلمەي قۇيدىلر.

يەنە بىر نېچە كۈن اۋتدى. زىنب شاھ نىنگ قەيىن آنەسى و قىزلىرى ساغله باشلەدىلر. كىسلرلر گە قرەب يورگن شو كېچە كۈنلردە اونىنگ باشى ھەم آغرىپ قالدى. ايسىتمەسى آشدى. داکتر گە مراحە قىلىپ دارى - درمان آلدى - دە، اويىگە قەيتىپ كېلدى. يەنە بىمارلر قرەشگە كىرىشىدى. زىنجىبل و لىمۇ چاي قىلىپ ايچە بېردى.

زینب شاه نینگ درد۱ زۆرهیدی، حالسیزلنپ ایسیتمهدن تیتیرر اپدی. بیمار یاتگن کته قیزی دلبر شاه ساغهیدی. زینب شاه کسل لیککه تسلیم بۆلگیسی کبلمسیدی. او بیلن بیمارلیک آرسیده جنگ- جدل و دوئل مسابقهسی باشلگن اپدی.

ایکی هفته اۋتدی، کسللیک درد۱ زینب شاه نینگ بدنینی ترک اپته باشلهدی. تینکه مدار۱ قوریهه هم توزهلدی. کرونا کسل لرینی قرهه یورگن کونلریده هم بیر گینه سیگیری و بوزاغینی اونوتهدی، اولرگه اۋت و بیم بېریب توررد۱، آچ و تۇقیدن خبردار اپدی. زینب شاه کسللیک تۇشهگیدن توریب ینه سیگیر و بوزاغیگه اۋت اۋریب بېردی. گاو دۇشه نی آلیب سیگیرینی ساغدی. تاووغلری گه هم دان تشلهدی. اوی نینگ ایشرینی هم قیلیب توررد۱. عاد۱ حیاتگه قهیتدی. کرونا گه غلبه قیلدی. حل۱ هم سربولاق قیشلاغیدن کرونا ویروس دن اۋلگنلر جنازه لرینی قبرستانگه آلیب باریب کۆمردیلر. قیشلاق حل۱ هم عزادار اپدی.

ایسیق نان هیدی^۱

که نهانه دوس کسالی، سانه مهنه شه بده آشت با، ماقده انده، فا، باب



۱. یازووچی: علی پیام، روایتچی: عبدالرحمن بشر دوست

محللى حكومتى بىر آى اوچون قرنتىن اعلان قىلدى. شەر بۇىلب يىغىنلر اۆتكىزىش و يورىب تورىشلرنى منع اېتدى. آذىق - اوقت محصولاتى ساتىلەدىگن دوكانلر، دارىخانەلر و شفاخانەلردن بۆلك جايلر ياپىب قۇيىلدى. حكومت قرنتىن جارى اېتىش آرقلى مېمنە شەرى و تومنلرە كرونا وىروس ترقلېشى نىنگ آلدىنى آلىشنى نظرە توتگن اېدى.

مېمنە قرنتىن تطىق اېتىلىشى و كسب و كار مركزلرى ياپىلىشى اھالى نىنگ كوندەلىك ايش و فعالىتلرى توختىب قالىشى گە آلىب كېلگن اېدى. دوكاندارلر، مردكارلر، ھەيداوچىلر و شەر كوچە لرېدە ارا بەلرە اۆز متاعلرېنى ساتىش آرقلى اوى- روزغار جرجتلرېنى غملەيدىگنلر اۆز اويلرېدە اۆتېرىب قالىش لىككە مجبور بۇلدىلر.

كسب و كار اېگەلرى ايشسىز قالدىلر. آچلىك و ايشسىزلىك اھالىگە يامان تاثير اۆتكزدى. ھر كون مسجدلرە اۋنل ب جنازە نمازى اۋقىلردى. خاندانلر و اھالى آرسىگە كىرىب بارگن كرونا وىروس آدملرنى بىر ياقدن كىرىب بارماقە اېدى.

كرونا وىروس يوقتىر مسلىك دغدغەسى خلاق ذھىنى مشغول قىلگن. اھالى آرسىدە حتى كرونا وىروس يوقتىر مەگنلردن اىرىملرى واھىمە قىلىب اۋلگنى بارەسىدە مېش- مېشلر ترقلگن اېدى. بو مېش- مېشلر ھمە ياققە ترقلېب كېتدى. كرونا وىروس قۇرقىنچى، يىغىنلر و يورىش- تورىشلر منع اېتىلىشى ھمدە قرنتىن اوچون كۆرىلگن چارە- تدبىرلر سبب خلق قىين

وضعيت بيلن يوزمه يوز بۇلدى.

قىصار تومىنىدە دولت و طالبلر اۋرتەسىدە يوز بېرگن اوروشلر نتيجهسىدە مېمنە شھرىگە قاچىب كېلگن حاجى عبدالرحمن، مسترى ليك قىلر اېدى. بازار و دوكانلر ياپىلىشى نتيجهسىدە حاجى عبدالرحمن نىنگ مسترىخانەسى ھم ياپىلدى. او ھم باشقەلر دېك اۋز او يىدە اۋتېرىب قالدى. قىرتىن اعلان اېتىلىشىدىن آلدېن حاجى عبدالرحمن نىنگ مسترىخانەسى رونقده اېدى. او پېردە ھر كۈنى اونلر موتىرلر تېمىرلنر اېدى.

حاجى عبدالرحمن محتاجلر گە ياردەم بېرىشە مئلى كم كۈرىلگن سخاوتلى انسانلردن بېرى اېدى. او مسترىخانە درآمدى نىنگ بېر قىسمىنى بېو - يو بېچارەلر گە ياردەم كۈرسەتېش اوچون خېر و احسان جىمغەرملېرىدىن بېرى نىنگ حسابىگە اۋتكزگن اېدى. او انە شو پول حسابىگە محتاجلر گە نان، كېچك و باشقە كېرەكلى نرسەلرنى يېتكىزىب بېرىدى.

حاجى عبدالرحمن سخاوتلى انسان صىفتىدە تىلگن اېدى. شھردەگى محتاج انسانلر اونىنگ ياردەملېرىدىن ھر دايم بېرە مند بۇلىب يورردىلر. مسترىخانەسى ياپىلگن حاجى عبدالرحمن نىنگ درآمدى مىزانى ھم كمەدى. انسانپورلىك كۈمكلر گە محتاج انسانلرنى اۋز وقتىدە حمايت قىلە آلمس اېدى؛ اما اولرنى ھېچ قىچان اونوتىمىدى.

حاجى عبدالرحمن اۋز او يى نىنگ تۈرىدە اۋتېرىب، كمبىغلر و قشاقلر بارەسىدە اۋىلردى. قىرتىن دورىدە كىسب و كارلر مركزلرى ياپىلىب ايشىسىزلىك محتاجلر سانىنى آشىب بارەياتگن كېچە كۈنلردە اولرنىنگ احوالى قندەى كېچىر اېكن دېگن سۇراقلر و اۋى - خياللر اونىنگ ذھنىنى مشغول قىلگن اېدى. شو آندە تېلفونى چلە بېردى. سلاملىشىب قرەسە نا تىش بېر آدم سويسدن سۇزلىشە ياتگىنىنى بىلدېردى. او، «سىز حاجى عبدالرحمن مىسىز؟ بېر سىزنى بېلە مىز، مېر بان، انسان دوست و ايشانچلى بېر آدم سىز. بو پېردەگى وىندا شلر قىرتىن شرايطىدە وىندەگى بېر بوردە نان

گه محتاج انسانلر گه یاردم کؤرسه تیش فکریده لر». دېدی.
او حاجی عبدالرحمن گه: «بو پېرده گی وطنداشلریمیز بیر آز مبلغ نی
صرافلیک آرقلی سیزگه جؤنه تدیلر. اوشبو مبلغ کر ونا دوریده محتاج انسانلر
نینگ بیر قسمی گه یاردم بؤله آلر دېب اؤیله ییمیز». دېیدی.
حاجی عبدالرحمن نینگ کؤزلری خوشلیگیدن پارله ب کپتدی. اؤرنیدن
سکروب توردی، تۆنینی پیلکه سی گه آلیب، صرافلیک دوکانی تامان جؤنه ب
کپتدی. صراف، حاجی عبدالرحمن گه یوز دالر اوزه تدی. گویا دنیا اونینگ
اوستیدن کولگندېک تو یولدی. حاجی عبدالرحمن پولنی آلیب، اؤیلنمسدن
نانوایخانه گه قره ب یؤلگه چیقدی.

نانوای دن هر کونی اؤن بېش مینگدن ییگیرمه مینگته گچه نان پیشیرب
بېریشینی سؤرده دی. کپین نانوایخانه لرده گی نانلرنی ساتیب آلیب بیر ریکشا
گه آرتدی. کمبغلر و مهاجرلر یشه یدیگن محله لر گه قره ب جؤنه دی.
حاجی عبدالرحمن بېش کونگچه هر کونی ییگیرمه مینگته نان نی
ریکشالر گه یوکلب، اوزاق-یقین قیشلاغلر گه آلیب باریب، قشاقلر، بیوه-
یو بیچاره لر، مهاجرلر عایله لری و قرنتین شرایطیه ایشیسیز قالگنلر آره سیده
ترقتردی. او، قطار خاندانلرنی آچلیکدن قوتقزیرب قالدی. اونینگ بو گؤزهل
انسانی حرکتی اهالی آره سیده اونینگ آبرو-اعتبارینی تاباره آشیردی.
بېشینچی کونی یوز دالر توگه دی. حاجی عبدالرحمن هر کونی ریکشالرده
اولر گه قوروق نان پیتکزیب بېره دیگن یاردم گه محتاج عایله لر باره سیده
تشویشیده اېدی. هر کونی اؤز دروازه لری آلدیده لبلری گېزه ریب حاجی
عبدالرحمن نی کوته دیگن بیوه و بیچاره لر، کمبغلر و مهاجرلر نینگ مایوس
سیمالری کؤز آلدیده گوده لندی. محتاج انسانلر محله لری کوچه لریده اؤزی
پیتکزیب بېره دیگن ایسیق نانلر هیدی قیته تره لمسلیگی نی سېزیرب قیغوردی.
قرنتین دوریده بیر قطار محتاج عایله لر اوچون بیته نان حیات بیلن تېنگ
اېدی. بیته نان انسان حیاتی نی هلاکتدن قوتقزیرب قالردی؛ اولر هفته لب

ایشسيز قالیب، قاره محنتی حساییگه قۇلگه کیریتهدیگن کم گینه در آمدلریدن محروم بۇلگن ابدیلر. کرونا ویروس اولرنینگ حیاتینی تهدید ایتدی.

حاجی عبدالرحمن نینگ منگله ییده گی عجینلر کون سه یین بیری- بیری گه یقینلشیب بارر ابدی؛ و هر بیر عجین حیات دوامیده چپکیلگن آغیر تشویشلر- اضطرابلر و اچقق آنلر نینگ رمزی روایتچیلری ابدی. حاجی عبدالرحمن نینگ تیلفونی چله باشلهدی. سبسی ناتیش بیر شخص اونگه: «حاجی، سیزگه ایشانگنیمیز اوچون سیزدن یاردم سؤره ییمیز...» دېدی. حاجی اوندن «یاردم» سؤزینی ایشیتگچ ناتیش آدم نینگ گپلرینی کپسیب: «بازارلر یاپیلگن، قرنتین، کسب و کار، کراچی بانلیک، دستفروشلیک و باشقه ایشلرنی هم تۇخته تیب قۇیگن. کمبغل آدملر نینگ بیر قسمی اۋته آغیر احوالده، آچ و سووسیز حیات کپچیره دیلر». دېدی.

تیلفونده گپشلهدیگن آدم: «انه شو باعث هم سیزگه تیلفون قیلدیم- ده اکه! شونده ی آغیر وضعیتده بیچاره قشاق عایله لرگه یاردم کؤرسه تیش کپره ک. سیزگه ایکی موتر اون و گوریج جۇنه تدیک. سیز محتاج آدملرنی بیله سیز. بو کؤمکلرنی حقلی انسانلرگه یلردم طریقه سیده یپتکزیب بېریش گه همکارلیک قیله سیز می؟» دېدی.

حاجی عبدالرحمن به جان و دل همکارلیک قیله من، دېدی. ناتیش آدم اۋز سؤزلری دوامیده: «یاردملر اېرته گه یپتیب کپله دی. سز نینگ تیلفون رقمینگیزنی هه یداوچیلر گه بېریب قۇیگنیمیز. شهرگه کیریپ بارگن سری سیزگه تیلفون قیله دیلر» دېب خیرلشدی.

اۋشه کپچه حاجی عبدالرحمن انسانپورانه یاردملر گه محتاج عایله لر رویخطینی توزهدی. اېرته سی کونی قویاش تیغ اوردی. او، یاردملر یپتیب کپلیشیننی کوتیب تورگن ابدی. چونکه بیر قطار قشاق عایله لر حیاتینی انه شو یاردملر حساییگه هلاکتدن قوتقز ممکن لیگینی یخشی انگلردی. انسانرورانه یاردم- اذیق- اوقتلر محصولاتی یوکلنگن موترلر یپتیب کپلدى.

حاجى عبدالرحمن اون و گوريجلرنى اوزى توزگن رويخط اساسيده عايله لر آره سیده ترقه تدى.

كيچكى پيت ايشدن هاريگن حاجى عبدالرحمن اوييگه قه يتيب كېلدى. كمبغل و ياردمگه محتاج انسانلر نينگ پيتكزيب بېريلگن يارملر باعث خرسندليک بلقيب تورگن سيمالرى و تبسمدن ايلجه يگن لبلرى بيرمه بير كؤز آلدیده نمايان بۇلدى. اوزى هم خرسندليگيدن كوليب يوباردى. كېين ايسيمه سى بارليگىنى سېزه دى. استه - استه يوتله باشلەيدى. بير آزدن سۇنگ ايسيمه سى زۇره يدى. يوتەلى هم كوچه يدى. بوتون بدنى و سويكلرى ققشب آغريدى. بي حال بۇلدى.

حاجى عبدالرحمن کرونا و يروس كسل ليگى علامتلىرى باره سیده باشقه لردن كۆپ اېشيتگن اېدى؛ بنا كرونا كسل يگه چلينگىنى سېزه دى. تېزده اوز خانه سىنى باشقه لردن اجره ته دى. و عايله اعضالرىدن اوز يگه يقين بۇلمس ليكلرىنى سۇزه دى.

سۇنگره حاجى عبدالرحمن بوتون اهل عيالى و فرزندلرىدن ساغليقنى سقلش ارگانلىرى تامانيدن اعلان اېتىلگن طبي توصيه لرگه رعايه قىلىشلىرىنى سۇزه يدى. اوشبو توصيه لر اساسيده اونينگ عايله اعضالرى اوى نينگ ايچيده قول تېگه ديگن جايلرنى مخصوص طبي سويوقليكلر بيلن تازه لب توره ديلر. عايله ده گيلردن هر بيرى بير كونده اؤن بېش - ييگيرمه مرته قۇللرىنى اؤتيز ثانيه صابونل ب يوه ريلر.

حاجى عبدالرحمن بېش كوندن كېين توزه له باشله دى. کرونا اثراتى وجوديدن حلى به تمام كېتمه گن اېدى كه، تيلفونى نينگ قۇنغيراغى چله باشله دى. بير شخص، حاجى عبدالرحمن دن گلە قىليب، دسترخوانى بۇشب قالگن، كېچقورونلرى باشىنى آچ ياستيققه قۇيه ديگن بيچاره لر باره سیده سۇز آچه دى.

او، اوز سۇزلريده دواميده: «حاجى، ياردم پيتكز يلمسه، تقريباً اؤتيز نفر

آچلییدن اۋلەدیلە؛ بیزە سان سناقسیز آدملەنى آچلیکدن اۋلگنى گە گواه بۇلە
میز». دېدى.

حاجى عبدالرحمن تېلفوندا خىرلشگىدىن كېيىن بىر آز پرىشان حالدا
جايىدىن توريب اويى نىنگ ايچىدە نېچە بار ايلنگىنى بىلمەدى. كېيىن بۇشب
قالگن چۈنتەگىنى اېسلەدى؛ مستريخانهسى ايشلەيدگن كونلرنى و درآمدى
نىنگ بىرقسمىنى خىريە جمغرمەسى گە و باشقە بىر قسمىنى اوي خرجتلرى
گە اجرەتېب يورگن كونلرېنى خيالېدن كېچىردى.

حاجى عبدالرحمن كۆپ اۋىلب نىمە قىلرېنى و قەبىرگە باررېنى
بىلمەدى. گويا ھەمە يۇللر باشى بېرك كوچە گە بارىب قالگندېگ تويولردى.
ناچار جېلەگىنى كۆتىندىن ائىب بىلكەسى گە تشلەدى- دە، كرونا و يروس
گە قىتە چلېنمىسلىگى اوچون آغزى و بورنىگە ماسكنى تاقىب، قۇل قاپلرېنى
كىيىب اويىدن تشقىرېگە چىقىب كېتىدى.

سرک دن بىر رىكشانى كراب، رىكشاچىگە قرەب: «قەبىردە تۇختت
دېسەم، اۋشە بىردە تۇختت» دېدى. او، اۋزى نىمە قىلرېنى يىخشى بىلردى.
باى و بە دولت كىشىلر اويلىرى نىنگ دروازەلرى گە بارىب، رىكشاچى گە
«شو بىردە تۇختت» دېدى. حاجى عبدالرحمن نى كۆپچىلىك- باى و
كەمبەل يىخشى بىلردى.

بىر ساعت اۋتر- اوتمس اوچ يوزتە نان نىنگ پولېنى تاپدى. كېيىن
نانوايخانەدن نان ساتىب ائىب رىكشاگە يوكلەيدى. آچلىكدن اذىت
چېكەدىگن محتاج انسانلر گە يېتكزىب بېرەدى. كرونا كسلى گە چلېنگىنى
گە قرەمەى ھر كونى قشاقلر و آچلر گە قوروق نان يېتكزىب تورەدى. مېمنە
شەرى نىنگ ناحىە لرېدە يورېب پول بىغەدى. كېيىن جمعلنگن پوللر گە نان
ساتىب ائىب قرنتىن كونلرېدە ايشسيز قالگن محتاجلر گە ياردەم كۆرستەدى.
چمەسى بىر آيدن سۇنگ كرونا و يروس ترقلېشى مىزانى پسەيەدى.
مېمنە شەرىدە وضعىت عادى حالېگە قەبىتەدى. حاجى عبدالرحمن

| ایسیق نان هیدی | ۱۲۵ |

هم مستریخانه سینی آچه دی. خیر - احسان جمغرمه سی فعالیتلری یته باشلنه دی. محتاج لر گه انسانپورانه یاردملر یتکزی شده دوام ایتدیره دی.

آی جمال!



آی جمال و اونینگ اپری سردار بیک ۱۳۹۸ ییلی حوت آبی دن آلدینراق
۱. یازووچی: علی پیام، روایتچی: آی جمال یلغوز

تورکيه کرونا و يروس ترقليشى سبب پروازلرنى تۇخته تيب، اوز چبگه لرېنى ياپمىسدىن، تورکيه دن افغانستان گه قه يتيب کېلگن اېدىلر. اولر اوزلرى توغىليب اوسگن يورت، تخار ولايتى مرکزى تالقان شېرى گه باردىلر. آى جمال سردار بېک بېلن قه يين آتەسى نينگ اوييده سردار بېک نينگ اينيسى حاتم بېک بيلن بيرگه يشەى بېردىلر.

۱۳۹۹ يىلى نينگ بهارى هم پېتیب کېلدى. کرونا و يروس ترقليشى محلى حکومت تشويشى گه سبب بۇلگن اېدى؛ تالقان شېرى و اۋن آلتى تومنى اهاليسى قرنطين شرطلرى گه رعایه قيلمىسدىن آلدينگيدېک ييغىنلرده قته شيب، عادى حياتى دوام اېتدیردیلر. ۱۳۹۹ يىلى حمل آيى نينگ اوچينچى هفتهسى محلى حکومت تالقان شېرىده بير کېکسه کيشىنى کرونا و يروسدن اۋلگىنىنى و اونينگ اۋغلى کرونا و يروسگه چلینگىنىنى اعلان قیلدى.

تخار ولايتى نينگ محلى حکومتى تامانیدن اوشبو ولايتده بير کيشى کروندان اۋلگىنى آرتیدن قرنطين اعلان اېتگىنى اهالى آره سیده بير آز تشويش - اضطراب اويغاتگن اېدى. حکومت ۱۳۹۹ يىلى ثور آيى نينگ ۲۳- كوني ولايت بۇيلب ۱۱۸ كيشى کرونا يوقتيرگىنى باره سیده خبر ترقىتگىنى اهالى خواطرى نينگ آشيشى گه سبب بۇلدى. حليگچه بو ولايتده ۶ كيشى کروندان اۋلگن اېدى.

حکومت، ۱۳۹۸ يىلى حوت آيىدن باشلب کرونا و يروس ترقليشى گه

قرشی کورهش باره سیده چاره- تدبیرلر کؤره باشله گن ابدی. انه شو باعث کرونا ویروس کسلی گه چلینگنلرنی دوالش اوچون تخارده مخصوص شفاخانه تأسیس ابدی. شونینگدېک تخار ولایتی ساغلیقنی سقلش ادارهسی موترلری تالقان شهری خیابانلریده یوریب، محلی اهالی گه کرونا ویروس باره سیده معلومات ترقتردی. بونگه قره می اهالی حکومت تامانیدن اویدن تشقیری گه چیقیب یوریشنی منع اېتگنی گه اعتبار قره تمه دی. و نهایت کرونا ویروس اهالی آره سیده ترقله باشله دی.

آی جمال و سردار بېک چېت اېلدن تالقان گه قه یتیب کېلگن اېدیله؛ اوز یقینلری و قرینداشلیری نینگ اویلری گه قتنب توردیله. شهر گه هم باریب تورردیلر. بیر نېچه قرینداشلیری اولردن کمیده ایکی هفته علیحده خانه لرده قرنطینده قالیشلرینی سؤره گن اېدیله؛ آی جمال و سردار بېک اولر نینگ توصیه لریگه اعتبار قره تمه دیله، موبایل بمبلر کبی هر یپرده یورردیلر.

تالقانده کرونا ویروس کسلی گه چلینگنلردن بیر کیشی نینگ اؤلیمی و اونینگ اؤغلی کرونا ویروس یوقتیرگنی حکومت تشویشینی تاباره آشیردی. نهایت ۱۳۹۹ ییلی جمعه حمل آیی نینگ بیرینچی کونی تخار ولایتی مرکزی تالقان شهری و برچه تومنلریده پولیس بازارلر و اهالی تۆپلنه دیگن عمومی مکانلرنی یاپدی. خلق نینگ ییغینلری منع اېتیلدی.

اهالی نینگ کرونا ویروس ترقلیشی گه بی فرق یانده شگنی حکومت گه باسیملر میزانینی آشیرماقده ابدی. تالقان شهری نینگ بیرینچی ناحیه یده کرونا ویروس کسل لیگیدن وفات اېتگن شخص نینگ جنازه سی یوزلب کیشی نینگ اشتراک اېتیشی محلی خلق نینگ مسأله گه بی فرق بؤلگینینی ینه بیر بار یقال نمایان ابدی. کؤپ سانده اهالی نینگ جنازه نمازیده قتنشگنی محلی اهالی خواطرنی بیر نېچه برابرگه آشیردی.

حکومت اعلان اېتگن قرنطین نینگ اوجیده اهالی هر دایم گیدېک اوز عادی حیاتی نی دوام اېتدیردی. آی جمال ابری نینگ آته میراث حویلی سیده

يشردى. او، قەيىن-آغەسى حاتم بېك ايستەگى اساسىدە خاندان نىنگ فرزندلىرى گە درس بېرە باشلەيدى.

بهار كۈنلىرى نىنگ بىرىدە عصر چاغى اېدى، حاتم بېك اينىسى سردار بېككە قرەب: «سردار اينىم! عيالنىڭ آى جمال اۋقتووچى، انە شو باعث او اوى نىنگ ايشلىرىنى قىلمەسىن؛ اوى نىنگ ايشلىرى گە ياردەم بېرىش اۋرنىدە، توشلردن كېىن هر كۈنى خانداندىگە بالەلرنى يىغىب اولرگە سبق بېرسىن. مەكتەب درسلىرى گە كۈمك قىلىسن!» دېدى.

سردار راضىلىك بىلدىردى. حاتم بېك خانەسىدن چىقىپ اۋز او يىگە باردى. حاتم بېك نىنگ تەكلىفىنى آى جمال گە يېتەكزىب: «توشلردن كېىن مەكتەب قەيتەننىڭدە، خاندان نىنگ بالەلرىنى بىر يېردە يىغىب، اولرنىڭ نىمزالى لىرىنى اۋرگەت، مەكتەب كىتابلىرىدىن اولرگە درس بېر.» دېدى.

آى جمال قرىنطىن شرايطى و كرۈنا وىروس ترقلەياتىڭ بىر دورەدە حاتم بېك نىنگ تەكلىفىنى ايكى لىنمىسەن قىبول قىلدى. گۈنگلى باغ گلى دېك اچىلىپ، لىلرى اىلجەيىب: «جودە يىخشى تەكلىف بو، اۋتە خرسەند بۇلدىم» دېدى.

اېرە توشەن كېىن مەكتەبەن قەيتەياتەننىدە آى جمال بىر نېچە جلد "قاعەدە نورانى"، ايكى درجن دىقترچە، اېلىكتە قلم و پىنسل ساتىب آلدى. حوىلى گە يېتىپ كېلىپ، اۋزى تورەدىگن اۋتاق نىنگ ياندىگە خانەنى تازەلەدى، كېىن بىلند آواز بىلەن خاندان بالەلرىنى «بالەلر كېلىنگلر سىزلىرگە درس اۋتە مەن» دېدى.

سىر فرزند خاندان بىر حوىلىدە حىيات كېچىرىدىلر. بېش ياشەن كتە بۇلگن قىز و اۋغىل بالەلرنى آى جمال نىنگ ياندىگە درس اۋقىشكە قۇيدىلر. اولر، قرىنطىن شىرطلرى و اجتماعى مسافە گە رعايە قىلمىسەن بىر خانەدە يانمەيان اۋتېرىب تەلىم آلدىلر.

بالە لىر نىنگ ايرىملىرى قاعەدە نورانىدن، ايرىملىرى اېسە قرانكرىم و

تجويددن سبق آلە باشلەيدىلر. باشقە بىر نېچە بالە مەكتەب كىتابلىرىدىن درس آلردىلر. آى جمال هر كون توشگچە مەكتەبە و توشدن كېيىن اوويدەگى بالەلرگە درس بېرىدى. تىخاردە آدملىر سوادلى بۇلگىنى گە قرەمى قرىنطين شرطلىرى و اجتماعى مسافە گە رعايە قىلمىدىلر. طبى تەوصىيە لرگە هم اونچە اعتبار قرەتمىدىلر.

آى جمال و تورموش اورتاغى نىنگ خاندانى هيچ قچان اولرنى توركىيەدن كرونا و وروس يوقىتيرىب كېلگن ليكليرىنى تصور قىلمەگن ابدىلر. آى جمال اوزىنى قرىنطين قىلىش اورنىدە هر كون مەكتەبە و اوويدە اوقو وچىلر، اوقىتووچىلر همەدە مەكتەب مسووللىرى بىلن يقىن علاقه دە ابدى.

كونلر اوتىب بارماق دە ابدى. بهار كونلرىدىن بىرىدە آى جمال نىنگ باشى آغرىب قالدى. تونلىرى باش آغرىغى زورىدىن بېتابلىك قىلر ابدى. دردنى قالدىرووچى دارىلر استعمال قىلىب توردى. دولت مەكتىبى همەدە اوويدەگى و بالەلرنى اوقىتىش گە دوام اېتىردى.

آى جمال و اونىنگ عايەلەسى كرونا و وروس ترقىلىشى اوج آلگن بىر زماندە بېمارلرنى داكتەر گە مراحە قىلىشى ضرورلىگىنى انگلەگن حالدە، آى جمال داكتەر گە مراحە قىلمەيدى. كىسلىگى تابارە بدترلشەيدى. تونلىرى باش آغرىغى زورىدىن باشىنى ياستىققە قۇيالمىس ابدى. بېمار بۇلىشى نىنگ اوچىنچى و تۇرتىنچى كونلىرى عمرىدە كۇرمەگن تاماق آغرىغىدىن عذاب چېكە باشلەيدى. باش آغرىغى هم دوام اېتەيدى.

اېرئەسى آى جمال مەكتەبە اوقىتووچىلر گە، باش آغرىغى و تاماق آغرىغىدىن قىيق اذىت چېكە ياتگىنىنى ايتەيدى. آى جمال نىنگ يقىن دوستى مستورە: «تېزراق شفاخانە گە بارىشىمىز كېرەك» دېيدى. آى جمال راضىلىك بىلدىرىب، «شفاخانە گە بارىشدىن آلدىن بىر مرتە اويگە بارىشىم كېرەك» دېيدى. آى جمال و مستورە يانمە يان پىادە يورىب آى جمال نىنگ اويگە بارەيدىلر. آى جمال اويى گە كىرىب بارىشى بىلن-آق، تۇستىدىن بېرگە يىقىلىب

اورەدى. ھوشىدن كېتەدى.

بو وضعىتىدن قىتق چۇچىگن مستورە شفاخانى گە تېلفون قىلەدى. اۋن دىقەھە اۋتر- اۋتمس شفاخانىدن امبولانس يېتىپ كېلەدى. آی جمالنى شفاخانى گە آلىپ بارەدىلر. داکترلر آی جمالنى طبى تېكشىر وودن اۋنكزەدىلر. نىجەدە اونى كويد-۱۹ كىسلىگى گە چىلىنگى انىقلەندى.

اىستىمە، تىرىچ- وُرچە، يۇتل، نىس قىسمە، باش آغرىق، مزە و اىسنى سېزىملىك، تاماق قورىشى، زكام، يورەك اۋخىشمە، قوسىش آی جمالنى اۋتە قىين احوالگە سالىپ قۇيگن اېدى. بىر آز كېچراق داکتر گە مۇراجەھە قىلگىدە، اۋلىپ قالىشى ھەممەن اېدى.

آی جمال ھوشىگە كېلگىدەن كېيىن داکترلر اونى اۋيگە جۇنەتدىلر. بىمارنى علىدە بىر خانەدە سقلەنىشى و عايلە اعضالرى بىلن يىقىن علاقەدە بۇلمىلىگى تۈسىھە قىلىندى. كېيىن شفاخانى نىنگ باش طىببى آی جمالنى كىملىر بىلن يىقىن علاقەدە بۇلگىنى و كېيىنگى كۈنلردە قەبىرلر گە سىفر قىلگىنى بارەسىدە بىلماقچى بۇلدى.

ھەرسىلەب، نىسى كويوب آی جمال نىنگ باش سىرى گە كېلىپ تورگن سىردار: «مېن و عىالىم يىقىندە توركىيە سىفرىدن قەبىتەپ كېلگن اېدىك» دېدى. داکتر، سىردار تامان مەنىلر قەب، قىباغىنى توشىرىپ: «بىز نىنگ، خارجدن كېلەدىگىلر كىمدە اىكى ھەفتە قىرنىندە قالىپ، ھىچ كىم بىلن يىقىن علاقە بۇلمەسىنلر دېگن آگاھلىتىر و وىمىزنى اېشىمەگىسىزلىرىمىز؟» دېپ سۇرەدى. داکتر باشقە نىسە دېمىسەن آی جمال گە دارى- دىرمانلر بېرەدى. سىردارگە تۈسىھەلر قىلىپ: «عىالىم ساغلىسىن دېسىنگ، اونى باشقەلردن اوزاقدە اسرەسىن. عەكس حالدە، نە فقط سېن و خاندانىنگىزدەگى بىرچە آدملىر بىلكە، بوتون شەھەر اھالىسى گە كرونا وىروس يوقتىرىشىنگىز مەمكىن.» دېدى. اىستىمە و تاماق آغرىغىدن عذاب چېكەدىگن آی جمال اۋز اۋقۇچىلرى بارەسىدە ھەممەن توشىش قىلر اېدى. او يامان بىر وضعىتدە سىردار بېككە قەب:

«شاگردلریم درس اوقیشدن قالدیلر» دېدی- یو، باشینی چە یقەب، نا امید بیر احوالده سردار بېک نینگ کۆزلریگە تېکیلدى.

کلینیک داکتری بیر آز اچىغله نیب آی جمال قرەدى- دە: «سيزلر ۱۳۹۸ يىلى حوت آبی نینگ اۋن تۇرتیدن بېرى کرونا ویروس تۇغریسىده ترغیبات آلیب باریشیمیزدن خبر اېمس سیزلرمی؟ نېگە بونچە بی پروا سیزلر؟ کرونا ویروس خلق آرهسىده ترقلگنده شهر و قیشلاغلر مرده دن تۇلیب كېتىشىنى بيلمە سیزلرمی؟» دېب سۇرەدى.

سۇنگره قاش و قباغینی چیتیب، سردار بېكکه قرەب، بلند آوازده: «بیز اۋتگن يىلى حوت آیدن کرونا ویروس گە قرشى كېمپاين باشلەتکنمیز، خبرینگیز یۇقمی؟، تخار ولایتی ساغلیقنى سقلش ادارهسى موتەرلى تالقان شهری نینگ سرکلری و کوچەلریده گزۈمە قیلیب، کرونا ویروس بارهسىده خلققه معلومات بېرماقده، بو تۇغریده معلومات یازیلگن ورقەلرنی ترقه تگن. بوندن سیزلرنینگ خبرینگیز یۇقمی؟» دېدی.

آی جمال اۋز خانهسىده قرنطینده قالدى. تونلر باش آغریغی زۇریدن بېتابلیک قیلردی. قولاغلی، تاماغی و حتی تیشلری نینگ آغریغیدن چیده آلمسدى. سردار، داکتر نینگ توصیهسى اساسیده آی جمالنى علیحده بیر خانهده قرنطین قیلدى. آی جمال ایکى هفتهنى کرونا ویروسگە قرشى كۆرەشيب اۋته قینه لیب باشدن كېچیردی. درد، باشیدن آياغیگچە نشتر اورر اېدی. تیشلری چیان نیشی باتگن پېردېک زیرقیریب آغریر اېدی.

سردار بېک داکتر توصیهسىگە كۆرە گوشت، سرکه و لیمو تیارلەدى. گوشتنى آی جمال گە سووده قەینه تیب یخنى شۇرە قیلیب بېردى. سرکه، لیمو، شلغم و گوشت ترکیبیدن بېشیریلگن اوقت تیارلب آی جمال گە پېدیریب توردى. ایکى دېگنده آی جمال کرونا ویروس كسلیدن ساغلىدى. استە- سېکن روحى احوالى تیکلەنیب، جسمانى وضعیتی یخشیلەنه باشلەدى.

آى جمال ينه مکتبه و اويیده درس بېره ديگن شاگردلرينى اېسله دى؛ هر بيرى نينگ سيماسينى كۆز آلدین اؤتكزدى. اما حكومت كرونا و ڤروس ترقليشى نينگ آلدینى آليش اوچون بوتون مکتبلر و اؤقوو درگاهلرى دروازه لرينى ياپيب قۇيگن اېدى. نهائتده آى جمال داكترياردمى سبب بيلن یششگه دوام اېتدیردى؛ سردار و اونينگ خاندانى گه خرسندلرليک ساوغه قیلدى.



كاكاجبارنىڭ بىنى تىب و ورەجەدن يىل قۇلىدەگى كوز يىراغىدېك تىترى باشلەدى. آتاق سىيرەك ساقالى تالەلرى تىكن شاخىدېك سىلكىنەدى. بىر نېچە ساعىتىن كېيىن عضلەلر آغرىغى كاكاجبارنى بىر توپ قوروق اۋتدېك چېكىسىز چۇل قويونى قۇلىگە تاپشىردى.

تىنچ و ساكت كېچەنى كاكاجبارنىڭ اوزلوكسىز يۇتللرى صداسى آستىن-اوستىن قىلدى. هوا قارانغولشىب بارر اېدى. يىرىم تونە بىردن نفس تارلىگى ھم كاكاجبارنى سۇراقلىب كېلدى و نفسى يۇلىنى شونەدى تۇسىب قۇلدى كە، كۇزلرى اۋنگىدە دنيا قارانغو بۇلدى.

نورجھان اېرىنىڭ نفسى تارەيىب، آوازى بۇغىلىب فالگىدىن سراسىمەگە توشدى. اونىڭ توسى اۋزگىرې كېتىگىدىن وارخطا بۇلدى.

اۋغلى صبورگە قۇنغىراق قىلىب، يىغى ارەلش آواز يىلن:

- تېزراق كېلەقال، آتەنگىنىڭ احوالى جودە يامان، - دېدى.

صبور يوك تشوچى مزدا مۇترىنى مىندى-يويىر نېچە خىيابان يوقارىقادە جايلىشگن آتەسى نىڭ اويىگە قرەب يۇلگە توشدى. يۇلدە پوليس پستەسى اونى تۇختىتېب دېدى:

- قرتىن. حكومت، آدملىر كۇچە-بازارلردە يورمەسىن، دېب بو يروق

بېرگن. كۇرمەيسن مى، شھر كروناو وروس بېمارلرىدن تۇلە.

او پوليسگە قەيىرگە، نىمە اوچون بارەياتگىنىنى توشونتىرىشگە اورىندى،

لېكن پوليس آياق تىرەب اونى يۇلىگە داوم بېرىشگە قۇيمەدى.

صوبور چۈنتىگىدىن پول چىقىرىپ، مۇتر پنجرەسىدىن پوليسىگە اوزەتدى.
پوليس پولنى اوزىب آلدى، هېچ نرسە دېمەي، حتا بىر قىيا هم باقمەي:
- بار! - دېدى.

صوبور يۇلگە توشدى. آتەسى نىنگ اويىگە يېتىپ كېلدى. مۇترنى دروازە
آلدىگە قۇيىپ اويگە كىردى. آتەسى آغرىقدن اۋرتىر، نفسى قىسىلر و اسھال
طفىلى دم-بدم تشقىرىگە قىتتى.
صوبور آتەسى نىنگ ياردەمى بىلن آتەسىنى مۇترگە مېندىردى و مۇتر
شىشەسىدىن آتەسىگە قرەب:

- تشويشلىمنىگ آتەجان، درآو آتەمنى بخىر شفاخانەگە يېتكىزە من -،
دېدى و يۇلگە توشدى.

صوبورنىنگ مۇترى هارن چلدى و سلنسىردن توتون چىقتى. كېين
توپراقلى سرک يوزەسىدە غىلدېرەكلر ايلەنىشىدىن كۈترىلگن تۈز بىلن آسمان
تامان حلقة اوردى و سمنگان شھرىگە ايچكىرىلپ كېتتى.
شفاخانە دروازەسى آلدېدە، كۇپراغى كېكسە و اۋرتە ياش آدملىر،
ايرىملىرى اۋتىرگن، ايرىملىرى آياقدە تورگن حالدە منتظر. ساعتلر آلدېن-كېين
سرعت بىلن اۋتەدى. لحظه-لحظه آدملىر سانى كۇپەيىپ بارەدى.
بعضيلرى:

- بىز آلە-قچاندىن بېرى شو بېردەمىز، - دېدىلر.
بوگپ جمعيت آرەسىدە ترقه لىب آغىز مە-آغىز بۇلدى:
- شفاخانە كرنا بېمارلرىدىن تۇلىب تاشىيدى، جاى قالمەگن، دېدىلر.
قوياش باتدى، قارانغو استە-سېكىن همه ياقنى قمرەب آلدى و هياھو
كۇپراق بۇلدى. اوچ داکتر ايگى موظف عسكىر بىلن دروازە آلدىگە كېلىپ:
- نېمە گپ؟ - دېب سۇرەدى.

جمعيت بىر آغىزدە:

- ايچكىرىگە قۇيمە يدىلر، بېمارلر يمىز اوليم حالېدە، - دېدىلر.

جمعيت ازدحامى ايچىدە، صبور مسؤوللردن بىرارتەسى بىلن گېلىشىپ
اولردن آتەسىنى شفاخانهگە آلىپ كىرىشگە تىرىشىدى. شوندا قاراوللردن
بىرى بلند آواز بىلن:

- جاي يۇق! - دېدى.

كېين شىشە دروازه آرتىدن بلند بىر آواز يوكسلدى:

- جايىمىز يۇق. تىختىمىز يۇق. تىختلر برچەسى تۆلە اپكنلىگىنى كۆرىپ
تورىسىزلىر-كو!

تشويش و بىزاوتەلىك صبورنىنگ تامىر-تامىرىنى سىقردى. شوندا او
التماس لىحنى بىلن:

- آتەم نفس تارلىگى، عضلات دردى و اسهالدىن اولىم حالىدە. بىران
چارە قىلە آلەسىزلىر مى؟ - دېدى.

قرشلىگىدە:

«آتەنگىز قندەى وضعىتدە اپكنلىگى بىزگە مربوط اېمس. كرونا بېمارلىرى
شفاخانهنىنگ برچە تىختلىرىنى تۆلدىرگىلر. جاي يۇق» دېگن جواب
قىتىرىلدى.

جاي يۇق جىملەسى شونداى يۇغان آواز بىلن ايتىلدى كە، اېشىك
شىشەسى سىلكىنگندەى بۇلدى. صبور، بىران-بىر اېشىك آچىلر مىكن
دېگن امىدە صبرسىزلىك بىلن تلىپىندى. آتەسىنى شفاخانه دروازهسى
آلدىگە قۇيىپ تۇرت تامانگە گىنگ و حىران يوكوردى، كېين آتەسىنىنگ
آلدىگە قىتدى. چۇنتىگىدن تېلفوننى چىقىرىپ كىم بىلن-دىر گېلىشىدى. تېلفون
قىلگىندن كېين قۇرت. قومورسقه دېك بىر-بىرىنىنگ اوستىگە سورىنىپ
ياتگن خىلايق آرەسىنى يارىپ اوزىنى دروازه آلدىگە يېتكزدى. بىر نېچە
دقىقەدن كېين «جاي يۇق» دېگن آدم:

- صبور! صبور! - دېپ چقىردى.

صبور بىر-بىرى بىلن چىتىشىپ ياتگن باش و گلەلر آرەسىدن شاوقىنىلپ

دروازە آلدیگە باردی.

صبورنى چقىرگن آدم، قاپىش اوچون تىشلىرىنى گزلهگن ايتدېك تىرجه يىب، بلند آواز بىلن:

- سېن قە پىردە اېدىنگ؟ مريضىنگ قنى؟ نېگە مونچە كېچىكىدىنگ؟
نېگە ارباب غفورنى خبر قىلدىنگ؟ - دېدى.

صبورگە بېمارىنگى شفاخانە نىنگ ايچىگە آلىب كېل دېب اىما قىلدى.
صبور آتەسىنى دروازە آلدىدە بىر-بىرىگە تۇقىلگن جمعيت سىقووى
آرەسىدن شفاخانە نىنگ ايچىگە آلىب كىردى و يۇلك چىتىگە قۇيدى. اوزى
آتەسىنى بستر قىلىش ايشلىرىنى توزە تىش اوچون حرىكتگە توشدى. جمعيت
تۇلقىنى آرەسىدە كۇزى اۋشە بلند آواز بىلن «جاي يۇق!» دېگن كىشى نىنگ،
قۇلىگە كىم-دىر بىر مقدار پول قىستىرىب قارە لكەلر خط-خط قىلگن
شفاخانە نىنگ شىشە دروازەسىدن بېمارىنى ايچكىرىگە آلىب كىرىب، كېتىدن
ساووق غلبە آھىنى چېكىنىگە كۇزى توشدى.

نھایتدە، انچە تلاش و يوگور-يوگوردن كېن صبورگە:

- آتەنگى انه او چېككەگە آلىب بارىب بستر قىل، لېكن انتىلاتور
دستگاهيمىز يۇق، - دېلدى.

صبور آتەسى نىنگ يانىگە قىتدى، آتەسى درددن تۇلغىر و زۇرغە نفس
آلدى. يەنە او ياق-بو ياققە يوگوردى. هيچ كىم دادىگە پىتمەدى.

مجبور اونى هيقرگن آدم نىنگ آلدىگە بارىب:

- مصنوعى تنفس دستگاهيمىز يۇق دېدىلر، - دېدى.

او آدم بې تىقوتلىك بىلن اېشىكىنى يىرىم آچىب صبورگە:

- نەچارە، بار تشقرىدن تاپىب كېل، - دېدى.

صبور سالونگە قىتدى. قۇلى چۇنتىگىدە بىر نېچە دفعە كۇز اۋنگىدە او

ياق-بو ياققە اۋتىب قىتگن شفاخانە مسۇوللرىدن بىرىگە:

- ياردم قىلىنگ. آتەمنى قۇلدىن بېرەمن، - دېدى.

صبور سراسیمه لیكدن منگلەییده كۆلەگن تېرنی قۇلى نینگ كفی بیلن سیریب، اوندن سۇره لگن بۇلمەسە-دە:

- نفس تارلیگی بار، اسهال، عضله لری آغرییدی، ایسیتمەسى...، -
دېدی.

او آدم بی پروالیك بیلن:

- آكسیجنیمیز یوق، - دېدی.

صبور قۇلىنی چۇنتگیگە سالیب بیر مقدار پولنی مشتیگە آلدی، كپین تېزلیك بیلن او آدم نینگ قۇلىنی آلیب:

- خدا حقّی یاردم قیلینگ، - دېب زارلندی. كپین پولنی او آدم نینگ كفیگە قۇیدی.

او آدم محتاطلیك بیلن تۇرت تامانیگە نظر سالیب پولنی مشتیگە آلدی و صبور نینگ چرچاق و پریشان كۇز لریگە سوزیلیب قرەب دېدی:

- سېن بیر لحظه شو پېردە کوتیب تور، مېن تېزدە قیتیب كېلە من و...

گپینی توگتمەى، آلدیندن تىلب قۇیگن تخت جایلشگن اۇتاكلردن بیرىگە كیردی.

او آدم تېزدە قیتیب كېلیب:

- آتە نگنی...، دېب گپ باشلەدى-دە، كپین گپینی تاماملەمەى اۇزى آلدینگە توشیب:

- آتە نگنی آلیب كېل، - دېب اشاره قیلدی.

صبور اوو دەدە نلیب، سیتیلیب كېتگن بیر مشت كیمگە اۇخش ب قالگن آتە سینی قۇلتیغلب انه او آدمگە اېرگشدى. اۇتاققە كیردیلر. صبور اۇتاقنى

كۇزدن كېچیردی، كۇزى بۇش یاتگن ایگى-اوپتە تختگە توشدى و غضب یورەگى نینگ قەرىدە كېمە لنگرگاھىگە هجوم قیلگن قۇرقینچلی و ویرانگر

توفان هجوم قیلگندېك هجوم قیلدی. آتە سینی بۇش تختلردن بیرىگە یاتقىزدى و داكتر نینگ كېلیشىنى کوتیب توردى. توشگە یقین داكتر اۇتاققە

كېلدى. صبور صبر سىزلىك بىلەن داكتىرگە:

- داكتىر! تەم قۇلىمدىن كېتەدى، كۆمك قىلىنىڭ. معاینه قىلىنىڭ، - دېدى.
كېيىن غىضب بىلەن:

- بو قندەى شفاخانه... - دېدى.

داكتىر صبورنىڭ كۆزلىرىگە كېسكىن نىز تىشلىب:

- تەنگىنى بىلەن قوشىپ تىشقىرىگە تىشىمنى خاواهلەيسن مى؟ - دېدى.
صبور تىنچىدى، ايسىق قوياشدا اېرىب سوو بۇلگن قاردېك اېرىب
آقدى، فقط بېرگە سىنگىمەدى.

داكتىر ايرىملىرى اۋتاق يوزىدە، ايرىملىرى تىخت يوزىدە اوزەلىب ياتگن
كرونايى بېمارلرنى معاینه قىلگندىن كېيىن كاكا جبارنىڭ توشكى باشىگە
كېلدى. معاینه قىلگندىن سۇنگرە صبورگە قرەب:

- تەنگ نىس آلىشدا قىسەلەپتى، لېكن بىزدە آكسىجىن بالونى يۇق،
- دېدى.

صبورنىڭ آغزى اچىق بۇلدى، شۇر بۇلدى و قوروقشقهدى. ناچارلىك
يوزەسىدىن داكتىرگە قرەب:

- نىمە قىلىشم كېرەك؟ - دېدى.

- بار تىشقىرىدىن ساتىب آل.

صبور هېچ قندەى سۇز-گپ قىترمسدىن، تەسىگە:

- تەجان، كوچلى بۇلىنىڭ! بولر آكسىجىمىز يۇق دېپەپتىلر، - دېدى.
مېن بارىب تىشقىرىدىن بىران بالون آكسىجىن تاپىشىم كېرەك.

صبور اېشىككە قرەب يوردى. شىشە اېشىك آلدىدە تورگن اۋشە «جای
يۇق» دېگن كىشىگە:

- مېن كېتىپمەن. بارىب آكسىجىن بالونى ساتىب الىشىم كېرەك، -
دېدى.

كېيىن پلخماندىن آتلىگن بىر پرچە تاشدېك اېشىكدىن تىشقىرىگە آتلىدى.

بیر بالون آکسیجن ساتیب آلیش اوچون بازارگه باردی. دکانی آلدیده تورگن اؤرته یاش دکانداردن:

- آکسیجن بالونی بار می؟ - دېب سؤره دی.

دکاندار بلند و استوار آواز بیلن:

- نېچته کبره ک؟ - دېدی.

- بیرته.

صبور کروندان آلدین اؤن لیترلیک بیر آکسیجن بالونی نینگ قیمتی ایگی مینگ افغانی اېکنلیگینی بیلر اېدی. شونینگ اوچون چؤنتگیدن ایگی مینگ افغانی چیقیریب دکاندارگه اوزه تدی و بالوننی کؤتریب دکاندن چیقماقچی بؤلدی. شونده دکاندار:

- قالگنی؟ - دېب سؤره دی.

صبور شېهه و تردید بیلن دکاندارگه قره ب:

- قیسی قالگنی؟ - دېب سؤره دی تعجب بیلن.

دکاندار شاشیب-پیشیب:

- قیمتی بیئی مینگ، - دېدی.

صبور دکاندار نینگ یوزیگه تعجب بیلن قره ب:

- کرونانینگ بیرینچی کونلریده قرینداشلردن بیرى کسل بؤلگنده،

مېنینگ اؤزیم آلدینگیزدن اؤن لیتره بالوننی ایگی مینگ افغانی ساتیب

آلیب اېدیم، - دېدی.

دکاندار حوصله سیزلیک بیلن باشینی قوی سالیب بالون نینگ قولاغیدن

اوشلب توریب:

- قیمت بؤلگن. همه نرسه قیمت بؤلگن. آلسنگ آل، آلمه سنگ، آق

یؤل سېنگه، - دېدی.

کېین کؤچه نینگ آخریگه اشاره قیلیب:

- خوش کېلدینگ، - دېدی.

صبور بىر آرز تاملدىن كېيىن چۈنتىكىدىن يىنە بېش مىنگ افغانى چىقىرىپ دكاندارگە اوزەتدى. بىر آغيز سۇز دېمىسدىن دكاندىن چىقىپ كېتدى. صبور آكسىچن بالونىنى مزدا مۇترىگە يوكلب شفاخانه تامان حركت قىلماقچى اېدى كە، قۇشنىلرىدىن بىرى ھاولىقىپ دكانگە يېتىپ كېلدى. صبور اوندن:

- خىرىت مى؟ - دېب سۇرەدى.

قۇشنىسى:

- آنەم كىسل. شفاخانه دە جاى يۇق دېدىلر. آكسىچن ساتىب آلگنى كېلگنمىن، - دېدى.

صبور:

- سېنىڭ اوينىڭ شفاخانه يۇلى اوستىدە، تېزراق ساتىب آل، سېنى اول اويگە اېلىتىپ قۇيەمىن، - دېدى.

قۇشنى:

- قنچە آلدىنىڭ؟ - دېب سۇرەدى.

صبور باشىنى تأسف يىلن سىلكىتىپ:

- نظارت بۇلمەگن بازار شوندى-دە، ابكى مىنگ افغانىلىكىنى يېتى مىنگ ساتەدىلر، دېدى.

كېيىن قۇشنى يوزىدەگى غضب چىزىقلىرىگە نظر تشلب:

- تېزراق ساتىب آل، مېن بالونى آتەمگە يېتكىزىشىم كېرەك، - دېدى.

صبورنىڭ قۇشنىسى دكانداردىن:

- ۴۱ لىترلى بالون قنچە؟ - دېب سۇرەدى.

دكاندارنىڭ آوازی قودوق قەرىدىن چىقەياتگندېك:

- اۋتىز مىنگ افغانى، لېكن سىزگە يىگىرەمە بېش مىنگ افغانى، - دېدى.

قۇشنى:

- بو قندەى انصافسىزلىك؟ قىمتلردن خبرى يۇق دېب اۋىلەمە، - دېدى.

كېيىن دكاندارگه يوزلنىپ، تند و غضبلى لحن بيلن:

- شو ۴۱ لىترلى بالون كرونادان آلدىن سگيز مينگ افغانى اېدى.

گپىنى يوتىب صبورگه دېدى:

- سېن بار، كېچ بۇلمەسېن سېنگە، چونكە يانىمدە يىگىر مە بېش مينگ

افغانى يۇق...، دېدى و گپىنى توگتمسدىن كىمگە-دىر قۇنغىراق قىلدى.

صبور يۇلگە توشدى، شونچە كە قۇشنىسى نىنگ «پول آلىب كېل...»

دېگن گپىنى اېشىتىپ قالدى.

قۇشنىسى نىنگ قالگن گپلىرى مۇترنىنگ آوازى بيلن قارىشىپ

اېشىتىلمەي قالدى.

شفاخانه كرونایى بېمارلر بيلن لىق تۇلە اېدى. صبور آتەسى نىنگ باشىگە

پېتىپ كېلگندە راحت بېر نفس آلدى. روبرو قۇشنىسى شفاخانه دە پرستار

بۇلىپ ايشلەيدىگن احمد خاننى آتەسى نىنگ يانىدە كۇردى. اونگە:

- كۇپ عايلەلر، عايلە اعضالرىنى قۇلدىن بېرگنلىرىدىن قىغودەلر. كۇپ

آدملر بېمارى آكسىجىن يۇقلىگىدىن اۋلگىنىنى ايتەدىلر، - دېدى.

احمد خان:

- صبورجان، خبرلردن اۋتتيز اۋچتە مصنوعى تنفس دستگاھى نىنگ

ساغلىك وزىرلىگىدىن پاكستان گە قاچاق بۇلگىنىنى اېشىتمەگىنى مى؟

- دېدى.

كېيىن صبورنىنگ قرشىسىدە توريب، آرام و بېر تەبىر تە قىلىپ دېدى:

- بو دستگاھلر عامە ساغلىگى وزىرلىگىدىن اۋغىرنىنگن. بو دستگاھلر

اۋن سگيز مينگدن يىگىر مە بېش مينگ گچە ارزىشى بۇلگن. حال بو كە

كرونایى بېمارلر يىمىز طېي وسايل يۇقلىگىدىن اۋلىم بيلن يقە مە-يقەلر.

صبور بېر نرسە دېماقچى اېدى كە، پرستار باشىنى قىمىردەتدى و چوقور

آه تارتىپ:

- بو تنفس دستگاھلرى نىنگ ارزىشى ۶۰۰ مينگ دالر دېلەدى، دېدى.

كېين كاكا جبار نينگ ايسېتمه سېنى تېكشېره ياتېب صبورگه:
- خېرېنېگ يوق مې؟ دېدى. - لوى سارنوالېك والى و قوېده گېلر
داخل يېگېر مه نفرى - عامه ساغليگى رئېسى و اوچ كېشى ولايتى
شورا اعضاسېنى، آسيا فرمان شركتى نينگ معاون و نماينده سېنى،
مستوفيت نينگ كنترول مديرىنى، كروناگه قرشى كورش
كمېته سې نينگ تجهيزات مسؤولى و كنترول مديرىنى، تېكشېرىش
هياتى عضوى و نظارت كمېته سې نينگ ايگى داكترېنى - كرونا
بودجه سې نينگ مصارفېده فساد اتهامى بېلن محكمه گه يوبارگن.
كېين احمد خان صبور نينگ آلديگه كېلدى و تأسف يوزه سېدن باشېنى
سېلكېب گېگه ادامه بېردى:

- بو يورته فساد منه شو كرونا وېروس دېك تامير آتگن تا اخلاق و
اجتماعى ارزىش لرنينگ اۋرىش - ارقاغېنى يوق قېلمه ي قۇيمه دى.
او صبور نينگ كۈزېگه تېكېلېب گېگه ينه ادامه بېردى:
- كرونا بودجه سېدن بېر موردده يېگېر مه مېليون افغانى اختلاس بۇلگنى
اېتېله دى.

شو جر و بحثلر اېچېده تلويزيوندن اۋز بېكستان مملكتى تامايندن
۱۰۰۰ ته آكسېجن بالونى كۈمك بۇلگنى يايېلدى. كرونائى بېمار لرنينگ
همراهلرى بو خبرنى اېشېتېب خورسند بۇلديلر و بو مېنگ بالون مېنگته
كرونائى بېمارنى حتمى اۋلېمدن نجات بېرده دېدلېر.
اېرته اېرته لېب شفاخانه بېمارلرى همراهلرى چهره سېده تشوېش سايه
سالگن اېدى. صبور نېمه گپ دېب سۈرر اېكن، اۋشه پرستار پېدا بۇلېب
قالدى و:

- عامه ساغليگى وزېرى پارلمانده اۋز بېكستاندن كېلتېرىلگن بالونلر
بۇش اېكنلېگېنى ايتدى، - دېدى.
سابق ولايتى شورا عضوى بۇلگن صبور لرنينگ قوېى كۈچه ده گى

قۇشنىسى باشىنى تأسف بىلن قىمىردە تىب:

- معلوم دىر...، ھە، - دېدى.

كېين ادامە بېرمەدى. صبور اونىنگ آلدىگە بارىب، اونىنگ گرفته
چەرەسىگە نظر سالىب:

- بو قضىه كېتىدە نىمە گپ بارلىگىنى بلکہ سىز بىلرسىز؟ - دېب
سۇرەدى.

قويى كۇچە دەگى قۇشنى:

- معلوم دىر. قوياشدىن روشنراق دىر، - دېدى.

- قندەي؟ نىمە معلوم؟

- ادارى فسادىنىگ شاخ ودمى يۇق.

كېين بىر آز كېچىكىب:

- بو ايشدە مافىانىنگ قۇلى بار. مافيا يۇلدە بالونلرنى المشتىرگن.
بۇلمەسە اۋزبېكىستان مملكتى ھىچ قچان اۋز آبرويىنى تۇكمەيدى،
- دېب جواب بېردى.

قويى كۇچە دەگى قۇشنى ماش-گوروچ ساقالىنى قۇلى بىلن توتىلمب
سالوندە يانمە-يان فاصلە بىلن تورگنلرگە بىر-بىر نظر تشلب، سالونىنىگ
قويى تامانىگە قرەب يورە باردى. گۇيا سالونىنىگ قويى تامانىدە گى ايگى
پلەلى اېشىك اونى يوتىب يوباردى.

اۋشە كونى اېرتەسى كاكا جبارىنىگ يوزىدە قارە لكە لر پىدا بۇلە باشلەدى.
نفس تارلىگى تابارە شدت تاپدى. معالج داکترى كاكا جبارىنىگ باشى
اوستىگە كېلىب بىر قنچە تستلر آلدى. تستلر نىجەسىگە قرەب، بىر آز
بىزاوتە ليك بىلن چۇنتىگىدن تېلفونىنى چىقىرىب كىمگە-دىر قۇنغىراق قىلدى.
كىمگە قۇنغىراق قىلگىنى معلوم بۇلمەدى، اما شو نرسە توشونىلدى كە:

- ... تأسف بىلن قارە قارچ اۋزىنى سىنوسلرگە، نفس يۇلىگە، حتا مېيەگە
بىتكىزگن، - دېدى.

معالچ داکتر توريب اوتاقدن چيقيب كېتىدى. صبور هم داکتر نينگ كېتىدىن چيقدى و شفاخانه سالونیده داکتر نينگ يۇلىنى تۇسىب:
- داکتر! نيمه گپ اۇزى؟ - دېب سۇرهدى.

كېين داکتر دن موضوعنى ايتيب بېرىشىنى التماس قىلدى. داکتر صبورگه يوزلىيب دېدى:

- آته نگیز يامان وضعيته. خدا اۇزى رحم قىلسين، لېكن گپ بو كه، آته نگیز قاره قارچ دېگن بېمارلىككه چلینگن. بير نېچه كوندن بېرى افغانستان سطحیده، شکر و باشقه صحي مشكلاتى بۇلگن كرونایی بېمارلرده قاره قارچ حادثه سى ثبت بۇلگن. اۇشه جمله دن بېرى منه سمنگانده...

كېين داکتر آرام و حسابلى قدم باسيب تشقريگه چيقر اېكن، صبورگه دېدى:

- بېرىنچى موردى كابل اهالیسى ايچیده كۆرىندى. بېمارلىك نينگ ايگىنچى موردى بغلاندىن كابل گه انتقال بېرىلدى و اوچىنچى موردى منه بوگون سمنگانده آته نگیزده تشخيص اېتىلدى.
داکتر گېگه ادامه بېرىب:

- قاره قارچ كرونو و پروسگه دچار بۇلگن آدملرده پيدا بۇلهدى. شکر كسلى بار آدملر كۇپراق بو مرضگه دچار بۇله ديلر، - دېدى.
صبور داکتر دن:

- قاره قارچ كسلى نينگ درمانى بار مى؟ - دېب سۇرهدى.
- كۆپ حالتلرده اۇشه عضونى كېسىش آرقه لى بو بېمارلىك نينگ آلدی آينه دى. لېكن قاره قارچ بېمارلرى نينگ يوزده اېلىك بېشى اوز جانلرىنى قۇلدىن بېره ديلر، - دېدى داکتر.

لحظه لر جوده سېكىن اۇتردى. صبور لحظه مه - لحظه كرونایی بېمارلر نينگ اۇلىمىنى كۆزى بيلن كۆردى. آكسىجن كېچراق يېتىب كېلدى

می؟ بیر-ایگگی بېمار بو دنیادن کبتردی. کرونا بېمارلیگی اوجیده آکسیجن تشووچی مؤترینینگ کبچیکیب کبلگنینی همه آچیق-آیدین کورردی. صبور شفاخانهده آتسیگه قره یاتگن کونلرده آکسیجن تشوو مؤترلر نینگ کبچ کبلگنی و آکسیجن بالونلری نینگ بهاسی نېچه برابر آشگنی سببلی مرده کبتیدن مرده پلاستیککه اؤره لیب، تشیيع سیز و کوزه تووسیز توپراقه تاپشیر یلگنینی یخشی بیلدهدی.

صبور ایگینچی کبچده آکسیجن مسؤولی نینگ چهره سیده چوقور پریشانلیک و بېزاوته لیکنی کوریب، اونینگ آلدیگه باردی و اوندن:
- خیریت می؟ - دېب سؤردهدی.

آکسیجن مسؤولی:

- آکسیجن کپسوللرینی تشووچی مؤتر هنوز ییتیب کبلمه گن، آی سی یو مخزنی نینگ آکسیجنی هم توگه ماقده - اؤن-اؤن بېش دقیقه لیکن کؤپراق آکسیجنی قالمه گن - دېدی.

یریم ساعت اؤتمه ی یېتی کیشی آی سی یو ده جان بېردیلر. آکسیجن مسؤولی بېشانه سیگه اوریب بغض و پریشانلیک بیلن اؤزیگه:
- آکسیجن مافیاسی - آدملر قاتلی، - دېدی.

قالگن گپلرینی یوتیب آی سی یو دن چقیب کبتهدی. کاکا جبار نینگ تختی قرشیسیده گی بېمار نینگ قلبی شدید نفس تارلیگی سببلی تۇختب قالدی. پرستارلر اونى پلاستیک خریطه گه اؤره ب آی سی یو دن چیقردیلر. بېمار نینگ قرینداش لری و همراهلری ییغی-سیغی قیله باشله دیلر. صبور آتسی نینگ تختی یانیده توریب، داکتر بېمارگه قۇشیق ایتیب بېرسه فایده قیله دی دېگن گپنی بهانه قیلیب، تینج آواز بیلن آتسیگه قۇشیق ایته باشله دی. بو ایشدن مقصدی - آتسی کرونا یی بېمار نینگ اؤلگنینی و قرینداش لری نینگ ییغیسینی سېزمه سین اېدی.

اېرته سی اېرته لب صبور آتسی نینگ نفسی سیقیلگنینی کوریب

پرستارنى چقىردى. پرستار انچە كېچىكىيىپ كېلدى و غضب و هياھو بيلن:

- نېگە بونچە بقىرەسن، - دېدى.

صبور آتەسى تامان اشاره قىلىپ:

- آتەم نفس آلامه پىتى، - دېدى.

پرستار قاش-قباق قىلىپ:

- مېن آتەنگگە نفس بېرال مەيمىن-كو! نفس آلامه ياتگن بۇلسە، دېمك،

اۋلگن-دېر، - دېدى.

صبورنىنگ بوتون وجودى خۇرسىنىققە ايلندى. هيچ نرسە قىلە آلمسدى،

چونكە قولى تاش تگىدە اېدى. اگر پرستار چىقىپ كېتسە، صبورنىنگ دادىگە

بېتەدىگن آدم قالمسدى. كېين قۇلىنى مشتلب شفاخانه دېوارىگە اوردى و

منگلە يىنى دېوار سوپەدى.

شوندە پرستارنىنگ:

- آتەنگ اۋلگن، - دېگن آوازى چىقىدى.

صبورنىنگ قولاقلىرى غوويىلەي باشلەدى. كۈزلرى قارانغولشدى. كابوس

كۆرەپىمىن دېپ اۋىلەدى. اۋزىنى اېشىتمسلىككە سالىسەدە، پرستارنىنگ:

- «آتەنگ اۋلگن!» دېگن آوازى قولاغىگە چلىنەبېردى.

صبورنىنگ ايشانگىسى كېلمسدى. ايچىدە:

- اۋرنى بۇلسە، آغزىنگدە بىر دانە تىش قۇيمسدىم، - دېپ پىچىرلەدى.

كېين سۆزلرىنى يوتدى. آتەسى نىنگ تىختى تامان يوردى. يىنە ھم

ايشانگىسى كېلمسدى، لېكن بو حقيقت اېدى. كۈز اۋنگىدە كاكا جبارنى

پلاستىككە اۋرەگنلرىنى كوردى. بىر اېمىس، بىر نېچە قىت پلاستىك. سۈنگرە

آتەسىنى شفاخانه نىنگ اېشىگىدن چىقىرىپ، مۇترگە يوكلب كېتگنلرىنى

خوب تماشا قىلدى. مۇتر بىر سىلكىنىپ گرد و غباردېك كۆرىنمىس بۇلىپ

قالدى. صبور آىسى يودە تراشەدېك قاتىب قالدى.

قىچە وقت اۋتگىنىنى اۋزى ھم بىلمسدى. پرستار اونىنگ پىلكەسىگە

قayıب:

- آتەنگ اۋلدى، توپراققە تاپشیرگنى آلیب كېتدیلر، - دېدى.

كېین پرستار گپیگە ادامە بېریب:

- اوینگگە بار. نېگە بو پېردە تراشه دېك قاتیب توریسن؟ - دېدى.

صبور سېسكنیب كېتدی. گۇیا قوروق چۇبگە تازه جان كیرگن بۇلسە. تاماغى قوروقشەگن اېدى و كۇزلىدە ياش نېچە ییللر آلدین قوریب قالگن دریادېك قوریگن اېدى. شفاخانه دن تشقریدە دېوارگە سویندى. بیر نېچە دقیقە آلدین نفس آله یاتگن آتەسینی اۋیلەدى. اېرى نینگ ساغلیك خوشخبرینى اېشیتیش آرزوسیدە كۇزى اېشیکكە تیکیلگن آتەسینی اۋیلەدى.

صبور نینگ ذهنی قفللنگن اېدى. هر نرسە حقیقە اۋیلردى، لېكن ذهنی هیچ بیر نرسەگە قد بېرمسدى. كۇچە نینگ ایلنەسیگە قرەدى، آتەسینی اېندیگینه مزدا مؤتریدن توشیرگنى و تینچ آواز بیلن: «منە بخیر شفاخانه یېتیب كېلدىك» دېگن گپی اېسیگە كېلدى.

قصابخانهگە ایلنگن شفاخانه نى اۋیلەدى. اېشیگی آغزیدن تا یوقارى-یو یوقارىراققچە مراجعه قیلووچیلر نینگ ایشی رشوت سیز و مشتیدەگى پولی سیز آلدینگە سیجیمەیدیگن شفاخانه نى. همه نرسە صبور نینگ كۇزلىرى اۋنگیدن اغدر-تۇنتر بۇلیب اۋتە بېردى. سیکین گینه یۇلگە توشدى.

